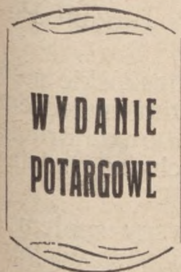
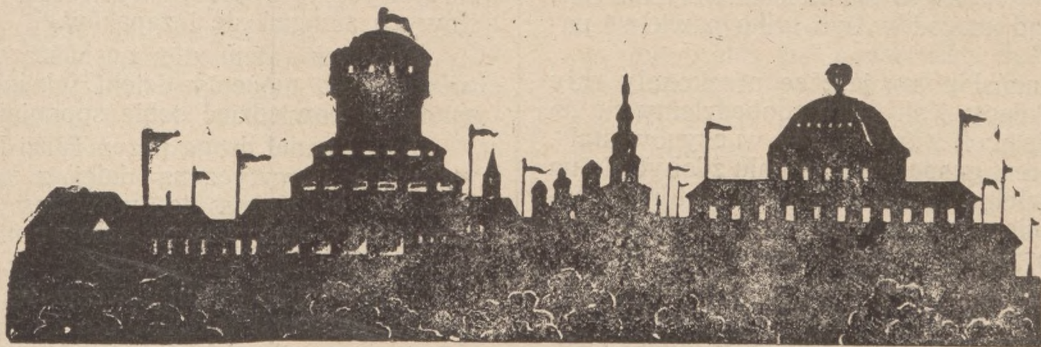
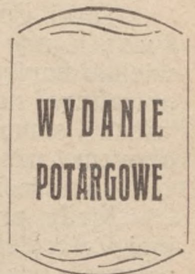
RYNEK METALOWY i MASZYNOWY

NAJOBSZERNIEJSZE CZASOPISMO FACHOWE W POLSCE

THE-METAL-AND-MACHINE-MARKET (WEEKLY)   LE MARCHÉ DES MÉTAUX ET DES MACHINES (HEBDOMADAIRE)

DER METALL- UND MASCHINEN-MARKT (WOCHENFACHBLATT)

STAŁE DODATKI: „ELEKTRO- i RADJOTECHNIKA" ORAZ „POSTĘPY W PRZEMYŚLE"

URZĘDOWY ORGAN PUBLIKACYJNY TARGÓW WSCHODNICH NA POLSKĘ ZACHODNIĄ.

PRZEDPŁATA: Kwartalnie 4½ zł Dla Gdańska 4½ guld. Dla Niemiec 4½ mk. Dla Ameryki 1 dol. kwart.

REDAKCJA i ADMINISTRACJA POZNAŃ, WIELKA 10 - TEL. 2277

Pozostałe warunki zamieszczone są na III. stronie okładki.

Nr. 21. Poznań — Warszawa — Katowice — Gdańsk 28 maja 1927 r. Rok VII.

Po dniach owocnej chwały...

(Refleksje potargowe).

Targi minęły, ale zamówienia dzięki nim napływają wciąż dalej... Metoda Froeblowska wobec niewiernych Tomaszów stosowana... Co nam wróży przyszłość i po tej siódmej bitwie wygranej... Sursum corda — przed nami zwycięstwo!...

Chciałoby się przytoczyć znane słowa Goethego z „Fausta":

— Stój chwilo jesteś piękna!...

W odniesieniu do ostatnich tylko co minionych wspaniałych Targów Poznańskich, chciałoby się te słowa również zacytować i z pewną tylko parafrazą:

Czemuż minęłyście już o wielkie chwile... Byłyście tak owocne!...

Bo Targom Poznańskim nawet największy ich wróg — a i tacy zdarzają się w Polsce, zwłaszcza n. b. niezachodniej — musi przyznać, iż choć one miną w oficjalnem znaczeniu ich przebiegu, to jednak rezultat ich rozciąga się i trwa w długie jeszcze potem miesiące...

Przyznają to znów jednozgodnym chórem wszyscy ci, którzy wzięli udział i w tych siódmych już z rzędu pokazach Targów Poznańskich. Wedle ich zapewnień, chociaż Targi jako takie już minęły, to jednak dzięki nim zamówienia do firm płyną stale wciąż i obficie.

W tych warunkach niejeden z tych niewiernych Tomaszów, którzy nawet jeszcze w czasie ich trwania tu i ówdzie wyrzekali na ‚stracony rzekomo z powodu Targów" czas, trudy i pieniądze, odkąd mu dzięki uczynionej propagandzie zaczynają napływać zamówienia, bije się teraz ze skruchą w piersi i woła:

— Zgrzeszyłem niewiarą!... Błądziłem... Fakty niezbite przekonywują mnie oto, iż złotą była chwila, kiedy znalazłem się wśród wystawców i dzięki czemu poprawiłem stan swych interesów...

Bo jakby nie było, w Polsce żyje jeszcze wciąż wielu ludzi, których niewiarę trzeba leczyć, jak u dzieci metodą Froeblowską. Słowa same i zapewnienia wszelkie choćby w argumentacji niezbite, są wobec nich bezsilne. Fakty jednak namacalne, a cyfrą lukratywną w książkach obrotowych uwidoczznić się dające, — przekonywują ich bez najmniejszej trudności.

Wtem leży właśnie wielkie i jeszcze nie dość do dzisiaj dające się ocenić, znaczenie pedagogiczne Targów Poznańskich w stosunku do ogółu, a zaś do świata przemysłu i handlu w szczególności.

To też jeśli dziś po tym ostatnim siódmym z rzędu pokazie Targów Poznańskich myśl nasza ogarnia całość spełnionej przez nich pracy, trudno nie przyznać, iż spełniły one wobec naszego społeczeństwa wielkie zadanie pokrzepienia serc i umocnienia naszego ducha.

Też każdy z owych wielkich dorocznych 7-miu pokazów Targowych, to jakby wielka wygrana bitwa o naszą samodzielność i samowystarczalność gospodarczą. Każda też z tych siedmiu wygranych bitew tem większą chlubę nam przynosi, iż została rozegrana wobec przyjezdnych gości zagranicznych, tak skąpych zazwyczaj w słowa pochwały dla nas, którzyśmy dotąd „narodów byli tylko pawiem i papugą"...

Targi Poznańskie raz jeszcze przekonały cały świat, iż my Polacy, jeśli tylko zdobędziemy się na wielkie napięcie woli i „uderzymy w czynów stal", potrafimy i na tem gospodarczem polu zdobyć się na własną, samodzielną „pieśń o potędze", której z podziwem i uznaniem muszą wysłuchać wszyscy.

I wreszcie jeszcze jedna refleksja ostatnia.

Kiedy przygasły niezmierzone zgliszcza Wielkiej Czteroletniej Wojny i wszystkim się zdało, że wreszcie nastąpił ów znojny czas upragnionego pokoju, w tej samej chwili na cały niemal świat rozległ się donośny głos przestrogi, iż skończyła się wprawdzie wielka wojna granatów, dział i karabinów, lecz równocześnie rozpoczęła się druga wojna narodów, która toczyć się będzie bezkrwawym orężem pracy pokojowej, wytwórczej. W wojnie tej zwycięży i utrzyma swą niepodległość ten tylko naród, który wykaże w porównaniu z innemi większą wydajność pracy wytwórczej oraz przemysłowych zmagań się i zapasów.

Pod tym kątem mierząc naszą współczesną teraźniejszość, możemy dzięki właśnie Targom Poznańskim powiedzieć sobie spokojnie:

Jeśli i nadal drogą przez Targi Poznańskie nam wskazaną i wytyczoną dalej z takim sukcesem kroczyć będziemy, to wówczas i owo drugie zwycięstwo bezkrwawe stanie się niechybnie udziałem naszym...

I tego sobie życzmy wciąż wszyscy społem i gorąco i w myśl takich tylko życzeń nastawiajmy zbiorowo swoją wolę i wszelkie poczynania!...

Inż. Witold Orzelski.

Wielki pokaz branży metalowej na Targach Poznańskich w roku 1927.

(Resumé Potargowe)

Tym razem branża metalowa wystąpiła bogato i okazale... Koszty stoisk i trudy ich urządzenia wprost nie grały roli... Całokształt pokazu tego wpłynął niewątpliwie na otrzymanie przez nas pożyczki amerykańskiej... Wyczerpująca przechadzka wśród tej branży po Targach...

Przemysł to rzecz bardzo realna i z abstrakcjami jakiemiś, jako żywo nic wspólnego nie mająca. A jednak mówiąc o tym wielkim popisie, jaki na ostatnich Targach Poznańskich tak ochotnie i gremialnie urządziły tym razem nasze wytwórnie krajowe — a wraz z niemi i liczne reprezentacje zagranicznej produkcji z tej dziedziny — trudno się powstrzymać od określenia tego zjawiska wyrazem „cudu"...

Bo czy nie cudem jakimś było, iż wszystkie te wytwórnie oraz spokrewnione z niemi zagraniczne reprezentacje, które przeważnie z tak dziwną jakąś abstynencją odnosiły się do instytucji Targów w ich dotychczasowych okresach istnienia — naraz w tym roku jakby za dotknięciem różdżki czarodziejskiej z systemem abstynencji radykalnie zerwały. Wystąpiły one na Targach w tak licznym i wszechstronnym zespole, iż całokształt ich pokazu wzbudził stale rzetelny zachwyt i uznanie nietylko wśród tutejszego społeczeństwa, ale i wśród tych, którzy na Targi przybyli z zagranicy...

Ten zaś ostatni szczegół nie przeszedł bez korzystnych dla Polski konsekwencji. Z ust dobrze poinformowanych między innemi wiemy, iż tak pomyślne zakończenie pertraktacji o naszą pożyczkę zagraniczną w niemałym stopniu zawdzięcza swój pomyślny finał tym relacjom, jakie z Targów do swych rządów posyłali ich gospodarczy konsulenci. Państwa te bowiem interesują się naszym rozwojem gospodarczym w bez porównania wyższym stopniu, niż sobie z tego nasze społeczeństwo zdaje sprawę...

Tak czy owak popis naszej wytwórczości z branży metalowej, urządzony tym razem naprawdę z gestem rozrzutności, nie liczącej się zbytnio z kosztami ani z trudami, wypadł dosłownie imponująco. Na czele kroczą nasze wielkie tuzy. Do nich należy przedewszystkiem wielka **Wytwórnia Wagonów i Lokomotyw w Chrzanowie.** Lokomotywa i wagony, które zaprodukowała na Targach, mówiły dowodnie, iż o przyszłość naszego kolejnictwa na punkcie wyekwipowania go w dostateczne objekty przewozowe, wobec tego, iż posiadamy taki „Chrzanów", dalej **„Fabrykę Cegielskiego" w Poznaniu** itd. możemy być spokojni... Nasz „Cegielski" ponadto wystąpił również z **bogatym pokazem swych maszyn rolniczych,** w której to dziedzinie cieszy się stałymi sukcesami...

Nader poważną, zbiorową reprezentantką wielu firm zagranicznych z branży maszyn rolniczych i przemysłowych, okazała się, jak zawsze **„Poznańska Związkowa Centrala Maszyn",** co w osobnym artykule przy innej sposobności i na innem miejscu domówimy. Dziś wspomniemy tu chyba krótko o doskonałych a reprezentowanych przez nią **szwedzkich wirówkach „Baltic - Celtic",** ale to chyba jedynie dla tego, iż objektów tych ostatnio na Targach bardzo wiele sprzedała. To mówi dostatecznie o uznaniu, jakie te wirówki znalazły...

Podkreślać sukcesy, jakie zdobyła produkcja firmy **„Leon Czarliński, Tow. Akc. z Inowrocławia"** byłoby to powtarzać rzeczy dostatecznie już znane. iż maszyny rolnicze tej fabryki obsługują całe Kujawy, o tem nawet dziecko każde już wie. Transakcje dokonane drogą stoiska tej firmy na Targach dowiodły, iż równym sukcesem jej produkcja cieszy się też na przestrzeni Polski całej...

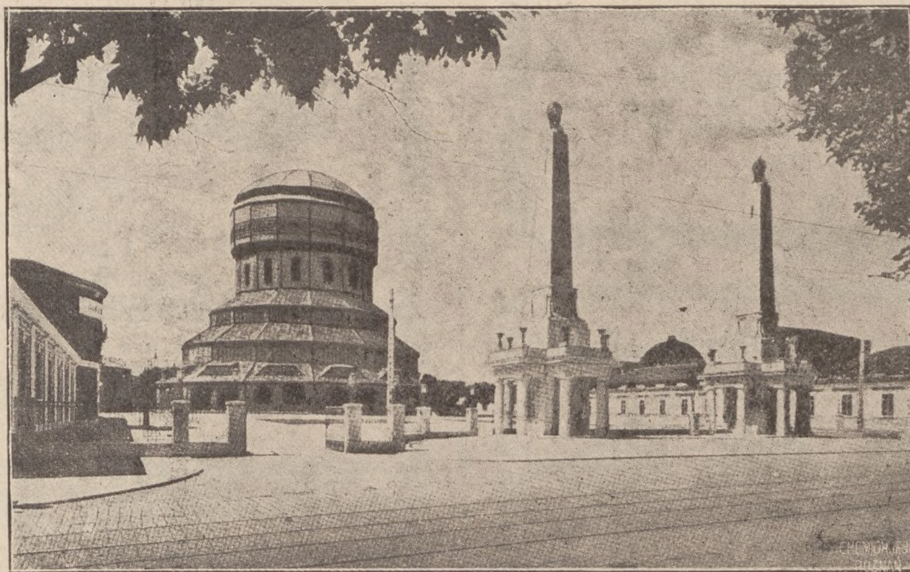
W tej dziedzinie do poważnej emulacji z inowrocławską firmą stanęła też **Grudziądzka „Unia" ze swemi znakomitemi „opelaczami", pługami o niezwykle lekkiej, a mocnej konstrukcji** itd. Do tego rodzaju szlachetnej emulacji naszych wytwórni w dziedzinie produkcji maszyn rolniczych, a co widać było tak znamiennie na ostatnich Targach, odnosić się należy z jak największą radością. O sukcesy wszyscy współzawodnicy na tem polu mogą być spokojni. Do nasycenia naszego krajowego rynku

w tej mierze produkcją wyłącznie krajową jeszcze jesteśmy dość daleko...

Z wspomnianą tylko co grudziądzką „Unią" spowinowacony akcyjnie bydgoski **„Blumwe" zaimponował** i tym razem **swemi „trakami"**, niezrównanemi, jeśli chodzi o nasz przemysł drzewny. Nie wdając się w szczegółowy tym razem opis tych wspaniałych traków i obrabiarek, które na Targach pokazał „Blumwe", zanotujemy krótko, iż **sukces ich potwierdzali** chętnie i bez zastrzeżeń i ci **goście z Szwecji i Niemiec**, którzy Targi nasze w tym roku zwiedzili, a którzy z natury rzeczy, jako znakomici również specjaliści w tem tej mierze w pochwałach swych są nader skąpi...

Tuż przy „Blumwe" wystąpił z efektownem swem stoiskiem nasz tak **arcypoznański „Nitsche i S-ka" z ul. Kolejowej.** Wszechstronność reprezentacji, posiadanych przez tę firmę w dziedzinie maszyn rolniczych, jest powszechnie znaną w świecie handlowym i rolniczym Natomiast nigdy dość powtarzać nie będzie dostatecznem, iż wiele maszyn rolniczych, które firma ta sama produkuje, posiada wśród naszych rolników olbrzymią ilość zawsze wiernych i niczem niezachwianych odbiorców i wielbicieli. Na taki sukces trzeba umieć sobie zasłużyć...

Na brak jednak podobnej falangi odbiorców stałych i szczerze oddanych firmie klientów, a rosnącej stale i ustawicznie, nie ma potrzeby by najmniej skarżyć się dobry znajomy naszego świata ziemiańskiego **S. Samulski i S-ka z Pleszewa.** Pokazane przezeń między innemi słynne **jego walce do buraków, znakomite pługi,** znane powszechnie na Pomorzu zwłaszcza, **„kolcówki" z bębnem i wałem bębnowym** szły też na Targach ostatnich drogą zawieranych transakcyj jak woda...

Główne wejście na Międzynarodowe Targi Poznańskie.

Osobne refleksje budziło wśród zwiedzających wielkie stoisko znanych wielkich zakładów Mechanicznych, pracujących już od roku 1894, t. j. **„Ursus".** Firma ta **pokazała silniki,** na punkcie których celuje. Nietrudno w to uwierzyć, gdy statystyka przemysłowa stwierdza, iż już **6 000 sztuk silników** różnego typu **przez nią wystawionych pracuje w Polsce...**

Podziwiano również **„Ursusa" „traktory"** do celów **rolniczych.** Oglądający je znawcy wyrażali przekonanie, iż wobec podobnej produkcji „Ursusa" warszawskiego **dalszy import w tej dziedzinie** z zagranicy **powinien absolutnie odpaść.**

W ciągu dalszej przechadzki wzrok nasz nieodparcie zatrzymuje się na wysokociśnieniowej **Lokomobili** i wielkiej **Fabryki Maszyn i Kotłów w Toruniu,** znanej pod firmą **„Born & Schutze.**

„Fachowcy, którzy lokomobilę tę, toruńską szczegółowo oglądali, podkreślali z uznaniem, iż **jej system z użyciem pary przegrzanej, ze stawidłem suwakowo - tłokowem i płaskim regulatorem osiowym,** wreszcie **z zastosowaniem podgrzewacza dla wody parą odchodową** z jednym ewentualnie dwoma cylindrami, **jest konstrukcją doskonale celową** a funkcjonuje niemal bez zarzutu...

Wiele też rzetelnej i niebanalnej sensacji budziły niedaleko pomieszczone **„kotły działkowe" firmy „Eswu" z Łodzi,** skonstruowane według znakomitego a dziś już wygasłego patentu „Stroebelwerk". Jak zapewniał pokazujący go reprezentant **fabryka** łódzka **na żądanie** w dowolnym czasie **dostarcza wszelkich jego części składowych,** od regulatora pizeponowego począwszy aż do wodowskazu i zasuwy dymowej włącznie...

Trzymając się działu rolniczego wspomnieć jeszcze wypadnie o sukcesie odniesionym przez **Tow. Akc. Młynotwórnia z Rogoźna.** Wystawiło ono swe **Maszyny Młyńskie wraz z potrzebnemi postawami walcowemi całożelaznemi.** Firma ta, **połączona** w swej produkcji z **wytwórczością** dawnej **fabryki „C. Skoryna w Warszawie",** wyrabia i **maszyny kaszarskie,** któreśmy dotąd przeważnie sprowadzali z zagranicy...

Niezmiernie bogaty co do wystawionych przez się eksponatów „stand", urządziła **Fabryka Poznańska z Komandorji,** własność p. **Bernarda Polskiego,** wyrabiająca, jak wiadomo, **kasy pancerne,** a pozatem wszelkiego rodzaju **narzędzia dla stolarzy, urządzenia dla gazowni, dla piekarzy, cukierników, przedsiębiorstw wiertniczych** i t. d. W wielu działach tu wyliczonych, fabryka ta, jak nas zapewniano, jest wprost bez konkurencji. To też jej stoisko było przez zainteresowanych bardzo szczegółowo zwiedzane...

Z nierównie szczerem i zasłużonem zajęciem zwiedzano „stand" poznańskiej wytwórni Tow. Akc. **„Wiepofana"** z ul. Dąbrowskiego 81.

Pokazała ona na Targach swe **precyzyjne tokarki,** których też moc sprzedała. Zachęcającą rzeczą dla czyniących zakup lub zamówienie było to, iż w przyszłości **każdą oddzielną rzecz, wchodzącą w skład tokarki „Wiepofana" mogą na żądanie otrzymać oddzielnie u tej firmy...**

Wielką niespodzianką dla wielu zwiedzających były **„Generatory",** czyli **maszyny do wytwarzania gazu acetylenowego z kawałków karbidu.**

Wystawiła je f-ma **G. O. Kühn z Łodzi.**

„Elektromierz“

właśc. A. ENGLERT

Poznań

ul. Głogowska 53

Tel. 6102.

◆

Upoważniony instytut naprawy, legalizacji i sprzedaży liczników na prąd stały. Naprawa wszelkich aparatów elektrycznych, jak amperomierzy, woltomierzy stacyjnych i do samochodów i t. p., po cenach konkurencyjnych.

4300

Fabryka Sprężyn i Wyrobów Metalowych **A. HANTKE** Sp. z ogr. odp.

WARSZAWA, MAZOWIECKA 11. Tel. 135-13.

Prawo wyłącznej sprzedaży

SPÓŁKA dla HANDLU WYROBAMI METALOWEMI

Inż. Józef Schlotter i S-ka

Sp. z ogr odp.

Warszawa, Mazowiecka 12. Tel. 125-23

poleca 4206

Sprężyny do kultywatorów systemu Ventzkiego
Sprężyny do bron syst. Ventzkiego i „Osborne“
oraz radliczki wszystkich systemów.

Lampy

naftowe
i gazowe

oraz wszelkie części do tychże oddaje hurtownie

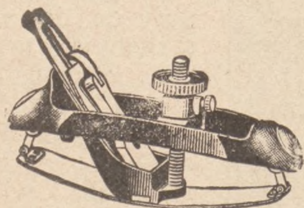
STEFAN CICHOCKI

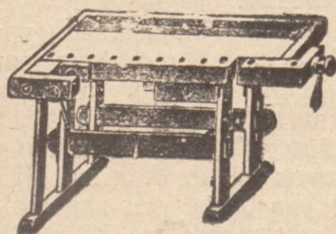
Poznań, Woźna 20

Tel. 53-38.

Katalogi ilustr. i cenniki wysyła się darmo.

4294

Generalny Przedstawiciel
firmy:

Gebr. Kunz,
Fürstenwalde.

Heble żelazne
systemu amerykańskiego

ławki stolarskie

kozły do forniery,

śruby żelazne do ław stolarskich i kozłów fornierskich.

Narzędzia dla wszelkiego przemysłu.
Okucia budowlane i do mebli

S. Czachowski

Tel. 1943 **SKŁAD ŻELAZA.** **Tel. 1943**

Hurt. **Poznań, ul. Wielka 13.** **Detal.**

4297

Fabryka
maszyn i wozów
Odlewnia żelaza

St. Malinowski, Śrem (Wlkp.)

Zał. w 1886 r. Tel 17. P.K.O. 204.272

I. Dział maszyn:
maneże pałąkowe, młocarnie szerokomłotne, aparaty do toczenia cylindrów na kołach, maszynki do żłobienia (nutowania) rowków klinowych w kołach, walce pierścieniowe gładkie, Croskill i Cambridge - Groskill.

II. Dział wozów:
wozy robocze do najcięższych, wozy mieszkalne do pługów i walców parowych, kufy do wody, bryczki, wolanty i polowce.

III. Odlewnia żelaza:
odlewy żeliwne z własnych i dostarczonych modeli do 2000 kg. w jednej sztuce, odlewy masowej produkcji, ruszta i ciężarki.

Wielki wybór maszyn i narzędzi rolniczych obcych wyrobów.

NAJDOGODNIEJSZE WARUNKI REGULACJI.

4298

Każdy **taki przyrząd** zupełnie lekki, gdy chodzi o przyniesienie go w miejsce dowolne, **wytwarzać może bez trudności do 3.000 litrów gazu acetylenowego**, przyczem w typach normalnych tego „Generatora" pakuje się po 5 kg karbidu do każdej oddzielnej szufladki, o ile „Generator" jest dwuszufladkowym...

Rzetelną też mieli sensację na pokazach ci wszyscy kowale, ślusarze i wogóle mechanicy, którzy Targ ostatni zwiedzili. Mogli podziwiać patentowaną **„Maszynę do zgrubiania i spawania metali"** z uniwersalnym systemem trzymadła.

Wystawcą była **„Odlewnia żelaza i fabryka maszyn z Pobiedzisk**, własność **Wojciecha Staszewskiego.**

Maszyna ta uznaną została wprost za „cause celébre" pokazu... Przytem w cenie ma być bardzo niedroga...

Z aparatami do destylacji i rektyfikacji wystąpiła wytwórnia poznańska **„Józef Dziabaszewski i S-ka"**. Aparaty okazały się wybornemi, niestety, wobec zaprowadzenia w Polsce monopolu spirytusowego produkować je będziemy chyba głównie na eksport..

Przeróżne **odlewy z żelaza i stali wystawiła** też reprezentacja warszawskiej firmy Sp. Akc. **„Żelazo i Stal"**. Wyliczenie się jej eksponatów zajęłoby tyle miejsca, iż **będzie** bardziej **celowem, gdy zainteresowani zwrócą się** do owej firmy **o... szczegółowy katalog.**

Adres oddziału w Poznaniu: Fr. Ratajczaka 28. W zestawieniu z bogatą treścią stoiska tej firmy na Targach zapewniamy, iż warto z treścią tego katalogu możliwie rychło się zapoznać...

Kto przejrzy, nie pożałuje...

Do bardzo frapujących też swą zawartością kiosków należał kiosk **Sp. Akc. „Ferrum"**, reprezentowanej w Poznaniu przez **inż. Duchowskiego przy ul. Pocztowej 21.**

Fabryka tej f-my znajduje się **w Zawodziu pod Katowicami.** Jak jest poważną i zasobną wystarczy wspomnieć, iż **rozporządza aż trzema piecami Martynowskiemi** i z **urządzeniem bessemerowskiem,** które zdolne są wytwarzać bloki od najdrobniejszych aż do wagi 10.000 kg.

Specjalnością Fabryki, jak to pokazano na Targach, są **rury z żelaza kowalnego z zasuwakami, wytrzymałymi na ciśnienie do 200 atmosfer...**

Na Targach przy okazji zwiedzania stoiska tej firmy wiele mówiono też o jej **rurociągach turbinowych wysokoprężnych,** co powinno niezwykle zainteresować nasze przedsiębiorstwa, trudniące się przemysłem hydrologicznym...

Jednym z również bardzo ciekawych a ani trochę szablonowych stoisk Targowych był „stand" **„Warszawskiej Fabryki Maszyn Windowych"**, prowadzonej pod firmą **„Siła" przy ul. Chłodnej nr. 5.** Pokazała ona kilka **dźwigów pomniejszych do wnętrz mniejszych domów i mieszkań,** rysunki różnych **żurawi obrotowych i stałych, lewarów, wózków przewoźnych** itp.

Warto, iżby nasze samorządy komunalne zanotowały sobie przy tej sposobności, iż warszawska „Siła" dostarcza wszelkie **urządzenia podnośne dla rzeźni miejskich i fabryk konserw mięsnych.** Dotychczas rzeczy te sprowadzaliśmy wyłącznie z zagranicy. Jakżeby u nas inaczej...

*

Przyp. Redakcji. W tem miejscu z prawdziwą przykrością jesteśmy zmuszeni na ten raz przerwać nasz referat sprawozdawczy o dalszych firmach. Zmusza nas do tego technika numeru, która nie pozwala na zbytnie wydłużanie jednego artykułu w danym numerze a to kosztem innych tematów.

Niemniej już w najbliższym numerze naszego „Rynku Metalowego i Maszynowego" przystąpimy w dalszym ciągu do drukowania materjału, zebranego na Targach i uzupełnianego informacjami rzeczowemi, pochodzącemi od samych zainteresowanych firm. Chcąc uzyskać bowiem pełnię materjału informacyjnego rozesłaliśmy lojalnie do wszystkich firm odnośne zapytania. Niestety, niektóre z tych firm jeszcze do tej chwili nie zdołały nam nadesłać swej odpowiedzi, dzięki czemu w niejednym wypadku nie będziemy mogli mimo naszych najlepszych chęci zabrać o nich głos tak szczegółowo i wyczerpująco, jakbyśmy tego pragnęli.

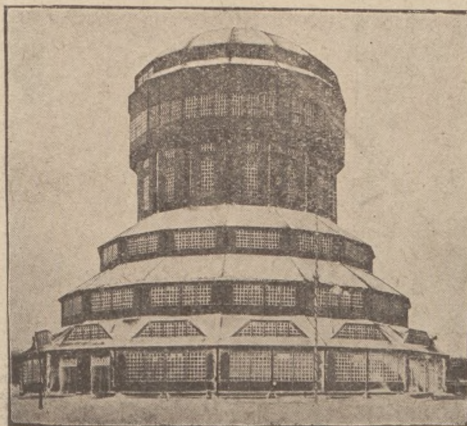
Wspominając o tem, raz jeszcze przypominamy, iż firmy te mają jeszcze wciąż możność naprawić swe zaniedbanie pod tym względem i znieść się z nami na ten temat bezpośrednio lub pocztą...

Tylko w takim jak najściślejszym kontakcie z zainteresowanemi firmami stojąc będziemy w możności trudną naszą służbę dla dobra przemysłu, oraz poszczególnych firm, które się na całość tego przemysłu składają, pełnić tak intensywnie, jak to jest stałem i gorącem naszem staraniem.

W tych warunkach i w następnych numerach naszego wydawnictwa rozpoczęty dziś materjał potargowy będziemy kontynuować w dalszym ciągu, prosząc jednakże o współudział firm wprost zainteresowanych.

Red.

Widok pawilonu „Handlowego"

Wieża Górnośląska

Widok pawilonu „Przemysłowego"

Pokłosie Targów Poznańskich.

Jakim był istotny udział zagranicy w ostatnich Targach Poznańskich... Odległość a wystawcy... Z kroniki obrotów, w czasie Targów istotnie zrobionych.. Jeszcze słowo uznania dla organizacji Targów Poznańskich... Pomyślmy teraz o Targach Wschodnich, aby wypadły jak najwspanialej.

Ostatnie 7-me z rzędu Targi Poznańskie skończyły się.

Minęły, „jak sen jakiś złoty"... A można istotnie użyć w odniesieniu do nich wyrazu „złoty", gdyż w rzeczy samej sporo złota niejednemu z wystawców napędziły do kieszeni...

Z obowiązku kronikarskiego nie od rzeczy będzie przytoczyć teraz jeszcze kilka faktów i zestawień, uczynionych w ostatnich dniach przez administrację „Targów", a które to zestawienia przebieg Targów i rezultat jaki przyniosły, bardzo plastycznie uwypuklają...

Otóż co się udziału zagranicznych wystawców dotyczy, to ostateczne zestawienia w tej mierze przekonywują nas, iż zagranica jako taka reprezentowaną była w swej wytwórczości przez następujące kraje:

I tak jeśli całość zagranicznej wytwórczości stanowiła do całokształtu eksponatów, zgromadzonych na Targach 25,64% i jeśli tych 25,64% weźmiemy jako całość, tj. 100%, to w tym stosunku Francja reprezentuje udziału 27,5%...

Drugie miejsce zajmują Niemcy ze swemi 25%, co jest cyfrą podpadająco sporą, gdy uwzględnimy trudności, jakie niesie ze sobą dotąd trwająca pomiędzy Polską a Niemcami wojna gospodarcza na tle niezawartego dotąd traktatu handlowego...

W liczbie zagranicznych wystawców znalazły się ponadto oficjalnie Ameryka, Anglja, Austrja, Czechosłowacja, Belgja.

Ta ostatnia, chociaż wystąpiła z ogromnem i wprost imponującem stoiskiem, to jednak w liczbie eksponatów zagranicznych reprezentowała tylko 2,5%.

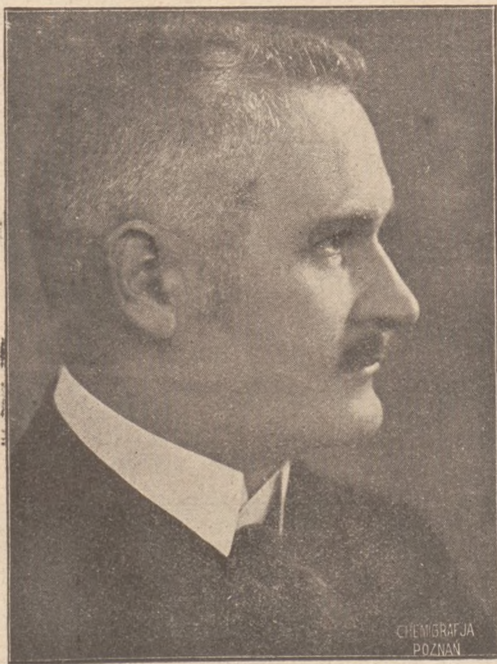
W dalszym ciągu wymienić należy też Danję, Grecję, Holandję, Szwecję, Szwajcarję i Turcję..

Co do tej ostatniej wspomnieć wyraźnie należy, iż jej zainteresowanie się Polską na platformie gospodarczej wciąż wzrasta, a sądząc z przebiegu ostatnich właśnie Targów, wzrastać ono będzie w dalszym ciągu. Tym razem Turcy pokazali nam swoje dywany, tkaniny, ceramikę, opium, owoce itd. Proponują oni drogę wymiany i rozliczania się systemem kontyngentowym. Czy tego rodzaju platforma działań i transakcyj będzie wykonalną, o tem zadecyduje dopiero przyszłość...

Listę wystawców zagranicznych zamykają Włochy i Węgry, a nawet w pewnym stopniu, chociaż bardzo słabym, Persja...

Jako znamienny fakt zainteresowania się Targami ze strony ogółu jest fakt tego rodzaju, iż wśród wszystkich wystawców krajowych (największy procent wystawców, bo 60,37%) było tych, których warsztaty pracy odległe są od Poznania więcej, jak 200 km, podczas gdy przemysłowcy odlegli od Poznania 50—100 km. reprezentowani byli tylko w wysokości 3%.

Targi zwiedziło zgórą 150.000 osób. Ale kupiectwo polskie, jako zbiorowość, okazało tym razem wprost imponujące zainteresowanie się Targami.

Cyryl Ratajski,
Prezydent miasta Poznania.

Dyrektor Krzyżankiewicz,
Pierwszy dyrektor od założenia.

Gwarectwo „Hrabia Renard"

Kopalnie węgla i Zakłady Przemysłowe w Sosnowcu

Oddział: Walcownia rur i żelaza

Rury bez szwu czarne i ocynkowane ze stali Siemens - Martin, wyrabianej przez Towarzystwo Huta Bankowa.
Rury żelazne wyciągane na gorąco i zimno do rozmaitego użytku. Rury z kołnierzami stałemi i ruchomemi na przewody parowe, powietrzne, wodne i gazowe. — Rury gładkie i fasonowe do kotłów, parowozów, traktorów. — Rury Fielda, — Rury pompowe, zwyczajne i amerykańskie. — Rury wiertnicze. — Rury studzienne o grubych ściankach do przewodów hydraulicznych. — Rury posadzkowe.

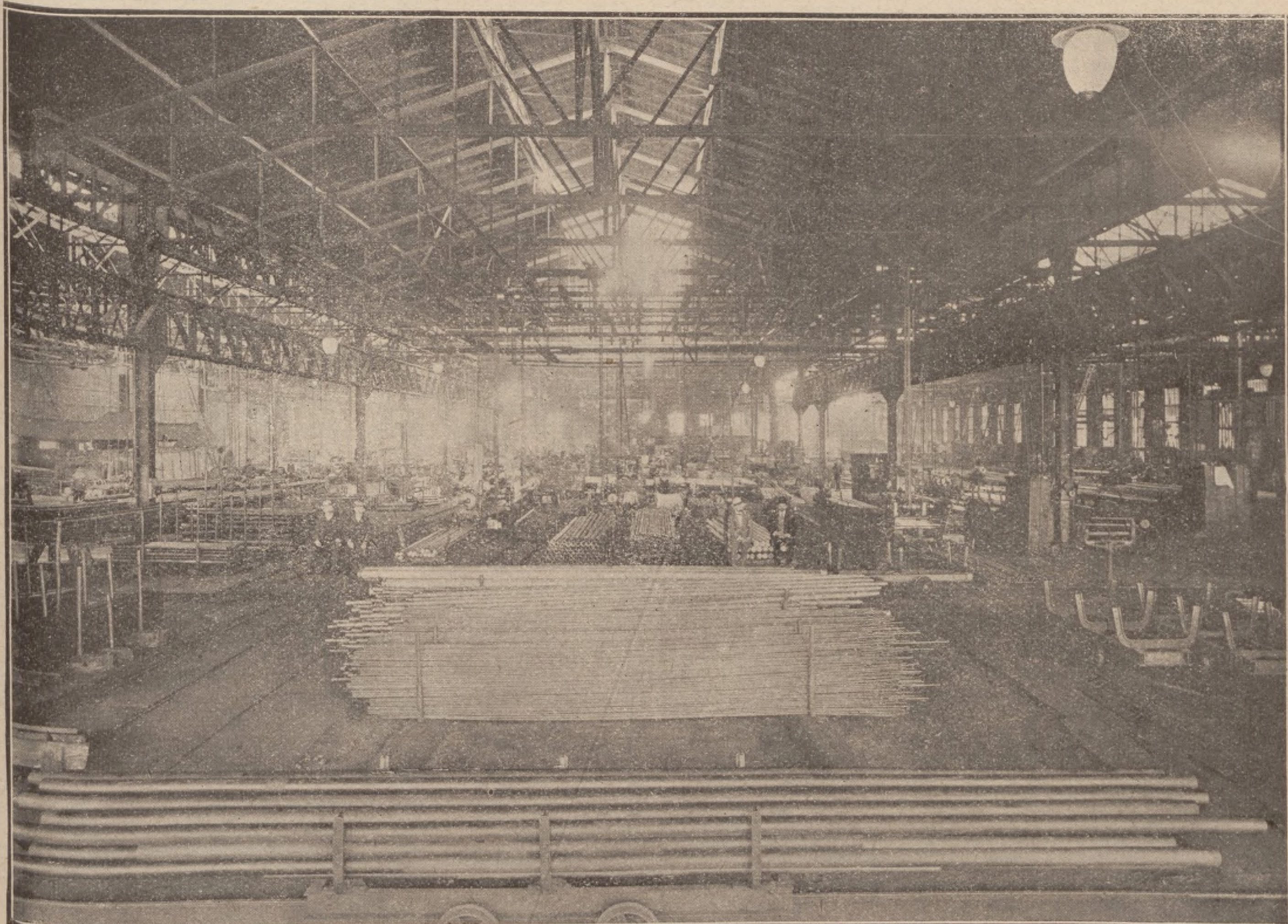
Rury spawane od (1/4" do 2")
Rury spawane z mufami lub kołnierzami, nagwintowanemi na przewody gazowe. Mufy — Gwinty długie — Łuki. Żelazo ciągnione, okrągłe i sześciokątne. — Natychmiastowa dostawa rur normalnych wszelkich rozmiarów. — Termin dostawy rur specjalnych po porozumieniu. — Odlewy żelazne.

Składy:
w WARSZAWIE: ul. Żelazna nr. 59
Telefon nr. 58-88 (—) Telefon nr. 58-88
w POZNANIU: ul. Składowa nr. 4

SPECJALNOŚĆ: Rury o cienkich ściankach do cukrowni i aparatów dystylacyjnych. Wężownice wszelkich kształtów i wymiarów.

Przedstawiciele:
Inż. A. de Rosset, Warszawa, Foksal 11, lub Wilcza 29 a, tel. 272-56
Antoni Bernhard, Poznań, Wielkie Garbary 18, tel. 12-59
Antoni Bernhard, Łódź, Andrzeja 7, tel. 9-01
Juljan Bonk, Lwów, Sapiehy 26, tel. 12-80
Inż. Zygmunt Mehl, Kraków, Straszewskiego 5, tel. 47-19.
Inż. Jerzy Pobóg - Krasnodębski, Katowice, Młyńska 5, tel. 22-03.

4113 t

Widok ogólny warsztatów przeciągania rur na zimno, Gwarectwa „Hrabia Renard", Sosnowiec.

Główna poprzeczna ulica na Międzynarodowych Targach w Poznaniu.

Nie biorąc pod uwagę całego szeregu wycieczek kupiectwa wielkopolskiego zanotować trzeba, iż przybyły na Targi wycieczki zrzeszeń kupieckich z byłej Kongresówki, — z Piotrkowa, Płocka, Kalisza, Kutna, — liczna wycieczka z Włocławka (86 osób) it. itd.

Największe obroty robiono w artykułach ceramicznych i budowlanych. Z tego, bardzo sympatyczny możnaby wysnuć wniosek, iż zaczniemy nareszcie budować, a to przecież jedna z największych bolączek naszego życia gospodarczego doby obecnej. Jednocześnie zmniejszymy przez to te całe falangi bezrobotnych.

Duże obroty robiono w maszynach tak rolniczych, jak również obrabiarkach etc. Przemysł ten wogóle był najmocniej na Targach reprezentowany.

Również mocno reprezentowane było tylko szkło, porcelana i fajans.

W przemyśle meblarskim choć ładnie reprezentowanym, był prawie zupełny zastój.

Pozatem nie brakło prawie niczego, — więc były artykuły spożywcze, chemikalja, wyroby papiernicze, wyroby skórzane, manufaktura, reprezentowany był przez firmy z Łodzi, Zgierza, Grodna, Białegostoku i Krosna...

Z wszystkich, naogół głosów i opinji, jakie nas pod adresem Targów i ich organizacji doszły, możemy raz jeszcze z całą sprawiedliwością przyznać, iż organizacja ich i tym razem stała najzupełniej na wysokości swego trudnego zadania. Znaczy to, iż i w tym roku były wzięte pod uwagę te wszystkie doświadczenia i wskazówki, które zbierano w okresach poprzednich. Droga ewolucyjnych ulepszań była tedy zastosowaną w całej rozciągłości.

Jeśli chodzi o szczegóły podkreślilibyśmy wśród nich jeden a zdaje się nie najpodrzędniejszy. Otóż uskarżano się ogromnie tym razem na duszność i na brak dostatecznej wentylacji w pomieszczeniach pierwszego piętra Pałacu Targowego. Usunąć owo niedomaganie nie będzie trudno, jeśli budowniczy Targów postara się, iżby w szklanym dachu tego Pałacu Targowego umieścić kilka elektrycznych wyciągów zepsutego powietrza. Rzecz techniczna zupełnie łatwa, a zrealizowana w najbliższym sezonie usunie wiele skarg i wyrzekań zupełnie słusznych.

Nie wątpimy też, iż zawsze czujna Dyrekcja Targów życzeniom tego rodzaju swej klienteli zadość uczyni...

*

I oto zakończyły się Targi Poznańskie i to nader chlubnie, jak zawsze dotąd 7 okres swego istnienia, tak błogiego w swych skutkach dla rozwoju naszego przemysłu i handlu...

Oddając im w tej mierze raz jeszcze jak najpełniejszą sprawiedliwość, jednocześnie nie zapominajmy, iż życie nie czeka. Niesie ono na swej fali wciąż nowe obowiązki, nowe zadania do spełnienia...

W tej chwili te zadania winny kierować nasz wzrok i troskę w stronę dalekiego Lwowa, gdzie już od tak długiego czasu wre praca nad realizacją najbliższych Targów Wschodnich.

Ich najnowszą edycję zapowiedziano na wrzesień rb.

Zainteresowanie się niemi winno być niemal obowiązkiem każdego wytwórcy, poczynając od największego, a kończąc na najdrobniejszem.

Ekspansja gospodarcza i wytwórcza Polski zawsze grawitować winna przedewszystkiem ku Wschodowi.

Lwów, to nasze wschodnie ognisko, z którego promieniowanie ku bliskiemu Wschodowi Europy już jest wielkie. Należy przeto, aby przedstawiciele polskiej wytwórczości okazali należyte zainteresowanie się Targami Wschodnimi we Lwowie i jak najliczniejszy wzięli udział. Rozdmuchajmy to ognisko, a fale polskiego przemysłu niechaj popłyną dalej — poza granice europejskiego Wschodu.

Róbmy pilnie przygotowania w tym kierunku, bo poza Targami we Lwowie, pozostają jeszcze Targi wiosenne w Poznaniu, w 1928 r., a z wiosną 1929 r. winniśmy zupełnie przygotowani, — godnie wystąpić na Wszechpolskiej Krajowej Wystawie w Poznaniu.

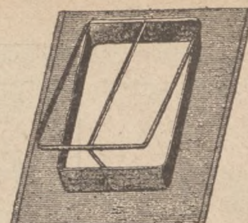
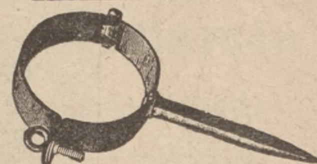
To będzie przecie generalny egzamin naszego polskiego przemysłu i handlu. Musimy go zdać przed całym światem „z największem odznaczeniem"! —

Haes.

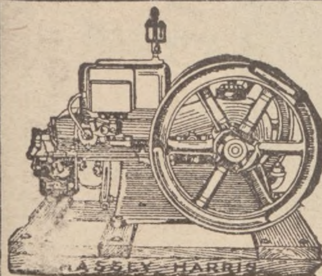
Fabryka Wyrobów Metalowych i Blaszanych
FR. STREHLAU · TORUŃ

Telefon 188

Okna pocynk. z żelazną kutą ramą dla kamien. i pap. dachu 40x50 cm. — Wiadra dekarskie do smoły. — Szele do rur pocynk. 85, 100, 120, 150 mm. — Rury płuczkowe, szele do rur płuczkowych. — Pompy do benzyny, oliwy i nafty. Kanistry samochodowe do benzyny z siatką. — Pocynkowane ciężkie polewaczki dla budowli.

Na zapytanie służę szczegółową ofertą 2857a Cenniki na żądanie.

Oryg. ameryk.

motory naftowe

Massey Harris

4131 poleca

Związkowa Centrala Maszyn

Tow Akc.

ul. Fr. Ratajczaka 16. Poznań Telefon 22-80 i 22-89

Polecamy naszą specjalność;

Motory ropowe

najnowszej konstrukcji 5—6 K. M
stałe i przewoźne.

Imadła równoległe

suportowe o szerokości szczęk:
60, 80 100, 120, 140, 150 m/m

Części do maszyn żniwnych

Deering - Eckert - Cormick
Adrianc - Wood - Eydt

Prosimy żądać ofertę. 4191

Motor Polski Tow. Akc.
ŻNIN (Wlkp.)

Telefon 82. Adr- telegr. „Motor“

Tylko za pomocą

WYŻYMACZKI „LAURA”

osiągnąć można bez trudu szybkie pranie.

na łożyskach kulkowych

najlepsze walce gumowe „HOTWATER”

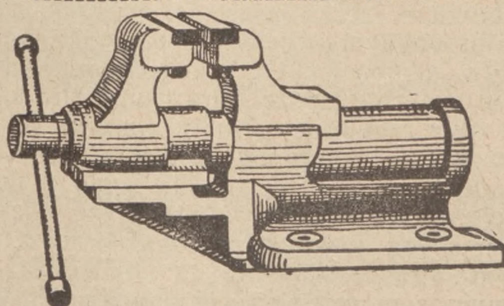
5-cio letnia gwarancja.

„LAURA”

American Wringer Manufacture

ŻĄDAĆ WSZĘDZIE

Biuro sprzedaży na całą Polskę: 3976
„Laura“ American Wringer Manufacture
Sosnowiec, ul. Dekierta 13. Tel. 10-59 i 1-54.

IMADŁA

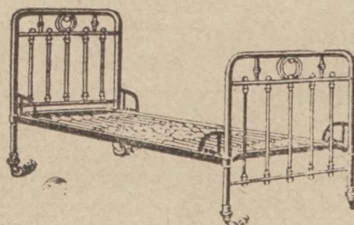
dostarcza w różnych wielkościach
Fabryka Maszyn Górniczych
KATOWICE - ZAŁĘŻE.

3804

FABRYKA WYROBÓW METALOWYCH

1923 O&N 1927

Sp. z ogr. odp.
OBRACAJ & NIŚKIEWICZ
Katowice - Dąb

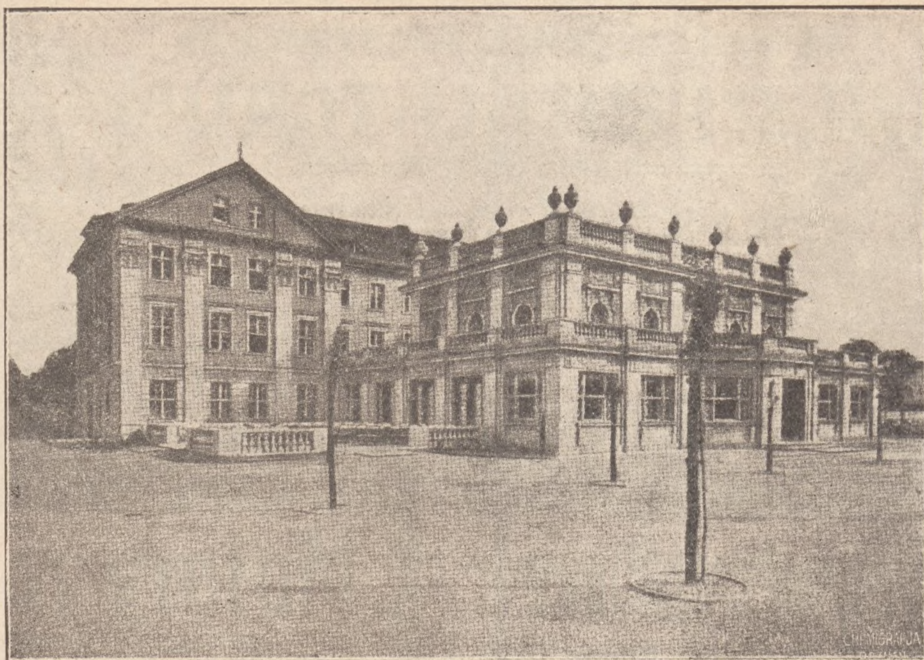

Wytwórnia wszelkich mebli metalowych. Warsztat konstrukcji żelaznej. Budowa cieplarń.

Specjal: Łóżka metalowe

4163

3

Dom administracyjny Targów Poznańskich.

Troski przemysłu metalowo-maszynowego.

Dzięki tymczasowej stabilizacji stosunków gospodarczych ruszył nasz przemysł metalowy zwolna naprzód. Tempo ożywienia się warsztatów, tempo zwiększenia produkcji byłoby niewątpliwie większem, gdyby ceny trzech czynników tj. węgla, żelaza i kapitału obniżone być mogły.

Stopa procentowa doznała znaczniejszego, aczkolwiek niewystarczającego obniżenia. Obniżenie to wpłynęło dodatnio na stosunki kapitału w przemyśle metalowym, szczególnie miało znaczenie wyjaśnienia się kwestji rentowności warsztatów produkcji. Doszliśmy do punktu, w którym wprawdzie obdłużenie dość silnie się zaznaczyło, jednakże punkt ten daje nam możność oceny rentowności naszego życia gospodarczego, daje nam pewność, że choć zwolna, ale stale idziemy naprzód.

W produkcji węgla mamy do zanotowania fakt ostrej walki konkurencyjnej jednego z koncernów wyłamującego się z ogólnej konwencji węglowej. Miarodajne czynniki nasze muszą koniecznie domagać się obniżenia ceny tak doniosłego czynnika wszelkiej produkcji fabrycznej, jakim jest węgiel. I dobrze, że o tem pamięta nasze Ministerstwo Handlu i Przemysłu.

Ostatnie posunięcia Ministra Handlu i Przemysłu, zdążające do obniżenia cen, podstawowego surowca metalowego tj. żelaza, zostały uwieńczone pomyślniejszym wynikiem. Lekka zniżka cen stała się faktem.

Jednakże, mimo tych pomyślnych objawów, przemysł metalowy walczy z kryzysem. Robi olbrzymie wysiłki, ażeby warsztaty swoje w pełni wyzyskać. Zjawisko kompresji przemysłu bowiem jest wynikiem powojennej sytuacji ekonomicznej i powojennego zmniejszenia się rynków zbytu nietylko u nas, ale i w całej Europie. Stąd względna hiperprodukcja. Jedną z największych trosk naszego przemysłu jest usunięcie tej kompresji warsztatów produkcji.

Kwestja ta łączy się z zagadnieniem nasycenia gospodarstwa społecznego kapitałem.

Niezmiernie szczupłe kapitały zakładowe, niemożność powiększenia ich, hamują usprawnienie procesu produkcyjnego, czyli nie pozwalają na zaprowadzenie nowych wynalazków i ulepszeń technicznych.

Gorzej daje się odczuwać dotkliwy brak kapitału obrotowego. W sferach kierowniczych przemysłu objaw ten przyczynia się do pewnej nerwowości, bezplanowości, chaotyczności jutra. Odbija się to szczególnie na polityce gromadzenia surowców i materjałów pomocniczych. W takiej sytuacji bowiem prowadzenie jakiejkolwiek polityki nabywania surowców i materjałów pomocniczych jest absolutnie niemożliwem. Fakt ten już u podstaw niesłychanie podraża koszty gotowych fabrykatów. Jest bowiem rzeczą jasną, że, skupując na dłuższy okres produkcyjny większe zapasy surowców i materjałów pomocniczych, przedsiębiorca może uzyskiwać znacznie lepsze ceny i znacznie lepsze warunki oraz regularne terminy dostaw. W tym wypadku przedsiębiorca jest panem położenia i dyktuje ceny dostawcom. Zapewnienie sobie tanich źródeł nabycia oraz stałych terminów dostaw jest naczelnem zadaniem każdego przedsiębiorstwa, chcącego rentownie pracować.

Tymczasem w dzisiejszej sytuacji przemysłowej w większości wypadków zależą one od swych dostawców. Ci ostatni bowiem dyktują ceny i terminy dostaw.

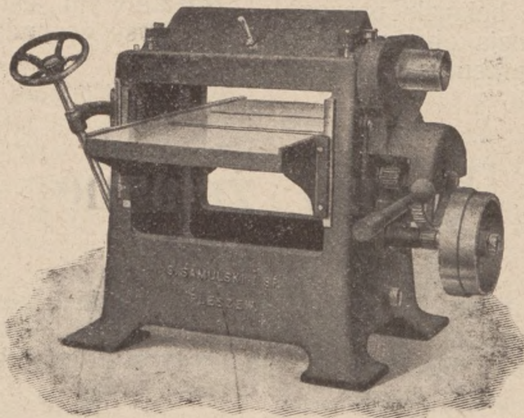
Tak szczupłe i słabe środki obrotowe, któremi obecnie przemysł rozporządza, na dobitek uszczuplane są przez podatki i ubezpieczenia.

S. Samulski i Sp. Pleszew

Zakłady Budowy Maszyn ◆ Lejarnia ◆ Kotlarnia

Telefon nr. 36

Adres telegr.: Samulski Spółka

ODDZIAŁ I.

Maszyny Rolnicze

ODDZIAŁ II.

Pompy, armatury Smarownice

ODDZIAŁ III.

Obrabianki do drzewa

ODDZIAŁ IV.

Warsztaty reperacyjne

REPERACJA SILNIKÓW PAROWYCH I SPALINOWYCH, GRUNTOWNE REMONTY GORZELŃ, CUKROWNI I WSZELKICH INNYCH ZAKŁADÓW PRZEMYSŁOWYCH. INSTALACJE CENTRALNYCH OGRZEWAŃ WODOCIĄGÓW I KANALIZACJI. KOSZTORYSY NA ŻĄDANIE BEZPŁATNIE

4108

Towarzystwo Akcyjne

„Arkona"

Wytwórnia wyrobów metalowych

Tczew

Telef. 20 i 59

Adres telegr.: ARKONA — TCZEW

Fabryka założona 1857 roku

Oddział I:

wszelkiego rodzaju artykuły blaszane, cynowane, cynkowane, lakierowane. — Beczki żelazne, cynkowane. — Spawalnia autogenowa. Tłocznia hydrauliczna.

Oddział II:

Opakowania blaszane. — Chromolitografja na blasze.

2387

A. ZWIERZCHOWSKI i S-ka

POZNAŃ - ul. Podgórna 10a

SKRÓT TELEGR. „LINODRUT"

ODDZIAŁ I.
Czerwonak.
Roszarnia lnu i konopi. Fabryka wyrobów powroźniczych i sieci rybackich.

ODDZIAŁ II.
Poznań-Górczyn.
Fabryka lin drucianych, stalowych i żelaznych. Spec. liny pługowe.

ODDZIAŁ III.
Poznań-Górczyn.
Fabryka siatek drucianych na płoty, kopletne oparkanienia z bramami i furtkami.

ODDZIAŁ IV.
Czerwonak.
Fabryka siatek 6-cio kątnych tkanin metalowych, drutu kołczastego, skobli etc. Cynkownia.

Skutkiem tego przemysł nigdy nie może być pewien, czy nazajutrz będzie rozporządzał sumą, odpowiednią dla procesu produkcyjnego najbliższych dni.

Te trudności Komisja Ankietowa będzie musiała mieć na oku. W tych więc warunkach powołana komisja będzie miała niesłychanie ciężkie zadanie; w badaniu swem musi wykazać daleko posuniętą ostrożność, — musi się liczyć z faktem, że stosunki panujące wyznaczają jej taki a nie inny kierunek.

Niestety, nie są to wszystkie bolączki naszego przemysłu metalowego. Konkurencja obcego przemysłu na ziemiach polskich, — przemysłu, dysponującego niesłychanie taniemi w stosunku do nas kapitałami, daje się silnie we znaki. Dla odbiorców w Polsce jest dziś, na jaki procent i na jakie terminy spłat kredyt uzyskać mogą.

Miarodajne czynniki nasze winny uczynić wszystko, co możliwe, ażeby przemysłowi metalowemu zapewnić trwałe zatrudnienie warsztatów produkcji. Zagadnienie przemysłu metalowego wybija się w ogólnej produkcji przemysłowej na plan pierwszy. Usunięcie bowiem kryzysu w przemyśle metalowym jest w znacznej mierze rozwiązaniem kryzysu gospodarczego w ogólności.

Alfred Lorenczewski.

Detaliści branży żelaznej się żalą..

(Z głosów nadesłanych).

O skutkach ostatniego cennika przez Syndykat Hut Górnośląskich ustanowionego... Czy ceny te nie powinny być uzgodnione bodaj z cenami przemysłu niemieckiego... Warunki dostawy towaru detalistom są nader uciążliwe... Postulaty tych, którzy się żalą...

W związku z ostatnio ustanowionemi przez Syndykat Hut Górnośląskich w Katowicach cenami na wyroby z żelaza i podciągi budowlane — otrzymujemy poniższe uwagi, nadesłane nam przez zainteresowanych detalistów branży żelaznej, które w imię bezstronności zamieszczamy.

Przy tej sposobności notujemy, iż w ramach i na podstawie materjału w artykule tym zawartego, Sekcja kupców branży żelaznej przy Zw. Tow. Kup. na Pomorzu wystosowała obszerny i rzeczowo umotywowany memorjał do Min. Przemysłu i Handlu w Warszawie.

Nie wątpimy, że zainteresowani wytwórcy górnośląscy zechcą w tak ważnej i obchodzącej cały ogół sprawie rzecz tę oświetlić i ze swego punktu widzenia... Redakcja.

Anormalny i szkodliwy stan w dziedzinie, poruszonej w nagłówku zmusza nas do zabrania w tej sprawie głosu.

Ceny na podciągi do budowli i żelazo sztabowe unormowano ostatnio przez Syndykat Hut Górnośląskich wraz z hurtownikami **bez uprzedniego wysłuchania zdania detalistów.**

Ceny te ustalone są nieuzasadnione wygórowane a w szczególności **są niestosunkowo wysokie w porównaniu z Niemcami i zagranicą** w ogólności.

I u nas i zagranicą istnieją syndykaty i związki hurtowników, lecz u nas są środki utrzymania i ceny na artykuły żywnościowe znacznie niższe w porównaniu do cen zagranicznych, praca robotnikai i jego zarobki są również u nas stosunkowo znacznie tańsze, a mimo to są ceny na żelazo wyższe.

Nie trzeba wielu słów, aby wykazać, że to, co się u nas dzieje jest racjonalnie uzasadnionem i że się musi to wszystko niebawem zmienić, jeżeli chce się, aby u nas stosunki gospodarcze ogólnie się poprawiły.

Słuchajmy bowiem co mówią cyfry.

W Niemczech unormowano ceny kartelowe przy dostawie z huty jak następuje:

Podciągi do budowli I. N. P. 8 za 100 kg	12,50 Rmk.
+ 4% rabatu dla hurtowników	0,50 „
Nadwyżki za profil Nr. 8	0,60 „
Za odbiór niżej 2000 kg	0,25 „
	Rmk. 13,85 = $ 3,30

U nas te same podciągi kosztują loco huta:

Za 100 kg	36,— zł
+ nadwyżki 3% dla hurtownika	1,08 „
+ 25% za profil Nr. 8	9,— „
+ 6% za odbiór niżej 2000 kg	2,16 „
	zł 48,24 = $ 5,30

Stosunek cen przy profilach najwięcej używanych w kraju przedstawia się ponad profil 12—16: dol. 3,28 w Niemczech, — dol. 4,34 w Polsce.

Najlepszą lokatą oszczędności jest ubezpieczenie na życie!

Krajowe Ubezpieczenie na życie w Poznaniu

JEDYNA INSTYTUCJA SAMORZĄDOWA W POLSCE, O CHARAKTERZE PUBLICZNO - PRAWNYM, ZAWIERAJĄCA UBEZPIECZENIA ŻYCIOWE WSZELKIEGO RODZAJU, Z REWIZJĄ LEKARSKĄ I BEZ REWIZJI LEKARSKIEJ NA ZŁOTE, FRANKI I DOLARY.

Bez badania lekarskiego od 100 do 3 000 złotych. Z badaniem lekarskiem od 3 000 złotych począwszy.

NAJPEWNIEJSZĄ LOKATĄ POSAGOWĄ JEST UBEZPIECZENIE ŻYCIOWE!

4066

Dalej kosztuje za 100 kilo:

Żelazo z huty, bednarka (obręczówka)	43,50 zł
13+1 mm 100% dopłaty	43,50 „
	87,— zł

Ta sama bednarka ze składu hurtownika, według ceny unormowanej przez Syndykat:

Bednarka	60,— zł
13+1 mm dopłaty 100%	60,— „
	120,— zł
Przy odbiorze 100 kg 5% rabatu	6,— zł
	114,— zł

czyli za tę samą bednarkę płaci detalista przy odbiorze 100 kg ze składu hurtownika 27,— zł więcej, aniżeli z huty, t. j. 30 proc. mniejwięcej drożej.

Nie tylko ceny same są uzasadniono wygórowane, ale i dziwnie utrudniający jest sposób wykonania dostawy i jej warunków. Odnosi się wrażenie jakoby komu zależało na tem stawiać przemysłowi przeszkody w rozwoju i jakoby chciano handel szykanować.

Nie odstawia się bowiem z huty żelaza w mniejszej ilości niż 2000 kg z jednego gatunku bez 10% dopłaty. Wygląda to na chęć tamowania rozwoju handlu i przemysłu, jeżeli się zważy, że przed wojną wśród warunków, które nazywamy normalnymi wynosiła ta sama najmniejsza ilość dostawy 500 kg. z jednego gatunku.

Jeżeli nie osiągnięto wówczas ze strony odbiorcy tej ilości przy zamówieniu wzgl. odbiorze doliczano 0,50 fen. za 100 kg, a dzisiaj żąda się bezwarunkowo odbioru 2000 kg z jednego gatunku, doliczając 10% w razie nie osiągnięcia tej ilości. Żaden lub prawie żaden detalista nie może zamawiać 2000 kg żelaza z jednego gatunku, gdyż nie jest do tego w stanie. Przy dostawie więc detaliście żelaza w ilości 15-tonowego wagonu Syndykat zarabia z góry przez pobranie nadwyżki 540,— zł oprócz niezwykle wysokiego zysku, który ciągnie, ustanawiając wygórowane ceny sprzedaży. Wobec warunków Syndykatu pcha się więc tę część z góry każdemu hurtownikowi do kieszeni, który wypełnia warunki Syndykatu bez względu na jego normalny zarobek. A dzieje się to w czasie, gdy w kraju panuje bezrobocie, ruch budowlany śpi, handel detaliczny idzie ku ruinie.

Detalista otrzymując towar po cenie tak wygórowanej i obarczonej takiemi niezwykłemi zarobkami, prawie nie może liczyć na zbyt. Klientela nie jest w stanie ceny detalicznej płacić, detalista zaś nie może dokładać pieniędzy. W ten sposób nasz handel marnieje ku uciesze wrogów. Z upadkiem zaś handlu idzie w parze zastój w innych najważniejszych dziedzinach gospodarczych. Martwym pozostaje ruch budowlany. Jaskrawo występuje bieda mieszkaniowa, a bezrobocie rozprasza się w coraz to szerszej mierze.

Przyczyna tego zła tkwi tedy w powodach zasadniczych. Warunki owe się nie zmienią prędzej, nim nie zasiądą przy regulowaniu cen żelaza wraz z przedstawicielami hut i hurtowników detaliści - fachowcy i póki nie usunie się szeregu ludzi niefachowców, kierujących sprawą normowania cen bez fachowych wiadomości na korzyść wyłączną swej kieszeni. Jeżeli się da fachowcom możność zabrania decydującego głosu w tej kwestji, to oni napewno obniżą ceny, ustalą normalne warunki dostawy i ukrócą egoizm niesumiennych jednostek.

Domagamy się zatem, aby:

1. **ceny na żelazo obniżono do normalnej stopy,** t. zn. przynajmniej do stopy **cen zagranicznych niemieckich;**

2. **warunki dostawy unormowano conajmniej w sposób taki, jak przed wojną,**

3. **minimum dostawy jednego gatunku żelaza huty obniżyły do normy najwyżej 500 kg,**

4. **przybrano** zastępców **detalistów** handli żelaza każdorazowo **do normowania cen** z decydującym głosem i to conajmniej przewodniczących żelaźniaków (detalistów) ziem zachodnich — Poznańskiego i Pomorza.

B.

Polska a międzynarodowy kartel stalowy.

Niedawno odbyły się w Budapeszcie narady przedstawicieli „Alpin" i czeskosłowackich zakładów żelaznych z przedstawicielami „Rimamurany". Konferencja środkowo europejskich zakładów żelaznych zajęła się bieżącemi sprawami kartelowewemi i sprecyzowała stanowisko w stosunku do zagadnień które będą poruszane podczas narad międzynarodowego kartelu stalowego.

W wywiadzie z współpracownikiem „Ilustr. Kurjera Codziennego" prezydent kartelu stalowego p. Mayrisch przytoczył powody wciągnięcia Polski do kartelu. Zdaniem informatora nie należy ich szukać ani w dezorjentacji przemysłu polskiego, ani w konkurencji polskiego przemysłu z czeskosłowackim. Rozstrzygającym czynnikiem była tu tylko konieczność skontyngentowania produkcji ogólnej. Polsce została w tym celu dana możność przedłożenia swych warunków na konferencji, mającej się odbyć dnia 9 czerwca rb.

Charakterystyczna jednak w tych całych zabiegach jest inicjatywa niemiecka, która doprowadziła już do wybitnych rezultatów. Otóż Niemcy, skonsolidowawszy się wewnętrznie, dążą znowu powoli do zawładnięcia hegemonją gospodarczą w Europie.

Tendencje koncentracyjne wysiłków nad odbudową gospodarczą zubożały skutkiem wielkiej wojny Europy, idą w kierunkach, jak z tego widzimy, ku ideom kooperacji. Bezwzględna walka o rynki europejskie pomiędzy państwami, przy równoczesnej ochronie celnej własnych rynków, nie doprowadziła bowiem dotąd do pożądanych wyników.

Należy się spodziewać, iż czynniki miarodajne zapewnią Polsce odpowiednie jej stanowisku miejsce w tych zabiegach kapitału zachodnio i środkowoeuropejskiego.

Poznań 1929

Moi trzej znajomi...

(Fragmenty wrażeń).

Czemu specjalnie są mi oni tacy drodzy... Czego dokazał p. A. Wardziński dla przemysłu polskiego?... O heblach polskich, co biją heble wiedeńskie, dotąd u nas monopolowe... Wirówka do mleka, jak się patrzy... Inż. Rybarczyk umie swą rzecz poprowadzić... Lubię maszynę, ale gdy mi cicho pisze... P. Goniszewski nie umie czasu tracić...

Każdy ma swoje słabości.

Tylko nie każdy ma odwagę do nich się przyznać.

Ja mam tę odwagę.

I dla tego przyznaję się, iż lubię interesować się specjalnie moimi osobistymi znajomymi, pisać o nich, gdzie się zdarzy i interesować ich działalnością możliwie najszerszy ogół. Sprawiedliwość każe równocześnie zaznaczyć, iż ludzie ci na to wyróżnienie zawsze zasługują, a interes ogółu i jego dobro moralne, że tak powiem, nigdy na tem nie cierpi.

Otóż ulegając tej mojej wyżej wspomnianej słabostce podczas mej ostatniej bytności na Targach specjalnie szukałem stoisk moich znajomych, by sprawdzić, jak też im się powodzi i by o tem donieść ewentualnie za pośrednictwem zawsze uczynnych łamów „Rynku Metalowego i Maszynowego" niniejszego.

Tyle w sprawie formalnej...

Pierwszego tedy z moich znajomych odznalazłem w Hali Maszyn. Jest to fabrykant z Nakła p. Antoni Wardziński. Nazwisko to wprawdzie nie mówi ogółowi tyle, ile n. p. Cegielskiego, Czarlińskiego albo Samulskiego, którzy swą działalnością potrafili swe firmy złotemi już wpisać głoskami na kartach historji gospodarczej naszych ostatnich dziesiątków lat. Ale niemniej jest ono już naprawdę w swym skromnym zakresie zasłużone.

Otóż temu właśnie lat sześć p. inż. Wardziński z Poznania, mając do rozporządzenia bardzo tylko skromne środki materjalne, umyślił przełamać monopol importu hebli stolarskich do Polski i stworzyć produkcję naszych krajowych hebli. Na tym punkcie stał on się prawdziwym pionierem. Dzięki też pomocy i zrozumieniu, jakie w swoim czasie znalazł w ówczesnem ministerstwie dla b. dzielnicy pruskiej, uruchomił on fabrykę w roku 1921.

Od tego czasu rozrosła się ona i nabrała dużego rozmachu...

— Niestety, czynniki rządowe niedość oceniają moją sytuację i pozostawiają mnie moim własnym siłom — skarżył się nie bez słuszności dzielny fabrykant. — A przecie moje heble już nietylko wyparły wiedeńskie Weissa, ale mierzą się zupełnie skutecznie z angielskiemi...

— Brawo, brawo...

— Mało tego... Czy pan uwierzy, iż dziś sam Wiedeń szuka moich hebli wstydliwie drogą na Gdańsk, gdyż są mu one lepsze i tańsze?...

— A jakże z produkcją narzędzi stolarskich?...

— Tu mógłbym swą wytwórczość podwoić jeszcze i potroić, gdyby mi Warszawa dała odpowiednie środki kredytowe. W tym stosunku mógłbym też zatrudnić znaczną liczbę bezrobotnych...

— Niechże pan czyni odpowiednie wnioski, stara się osobiście...

— Wszystko to już zrobiłem... Ale nie idzie... Ja umiem wytwarzać tylko mocne i niedrogie heble, lecz nie mam talentu deptania w Warszawie po referentach. A bez tej sztuki nie idzie...

— A na „Targach", jak się panu wiodło?...

— Znakomicie... Zamówień sporo, ale trzeba przystępować do ich wykonania przezornie, bo z finansami u nas wciąż idzie ciężko, jak po grudzie...

*

W tej samej Hali Maszyn nieopodal natknąłem się na znajomego, dzielnego Bydgoszczanina, p. inż. Rybarczyka...

— Jakże tam pańskie „wirówki"?

— Idą jak woda... Niechybny znak, iż rolnictwo nasze trochę mocniej finansowo stanęło na nogach...

— A inne maszyny rolnicze i części do nich reprezentow. przez pana F-y „Stockey i Schmitz?...

— Tak samo ożywiły się... Wogóle sukces tegoroczny Targów w porównaniu z zeszłorocznym ożywił się niemal w trójnasób... Przez moje stoisko przewinęli się ziemianie z Wilna, Wołynia, Dalekiego Wschodu... I zupełnie dogodne warunki nabycia mi ofiarowali...

— Co jednak głównie „szło"?

— Poza wirówkami, które mają w moim resorcie ustaloną już markę, głównie interesowano się maszynami żniwnemi i częściami składowemi do nich... A jest ich nielada porcja... Na szczęście każdy rolnik wie, iż u mnie w Bydgoszczy, przy ulicy Mazowieckiej, dostanie je niechybnie i o każdej porze...

*

Mojego dostawcę maszyny do pisania p. Goniszewskiego musiałem szukać aż w Wieży Górnośląskiej. Miał tu swój „stand", jako reprezentant f-y „Block - Brun" z Warszawy, filja w Poznaniu, 27-go Grudnia 4. Odnaleźć go na szczęście nie było trudno. Bo choć stoisko miał nieduże, ale tyle wokół niego czynił, jak się odrazu przekonałem, iście kupieckiego „ruchu i rwetesu", iż już zdaleka ciągnął ku sobie oko i ucho przechodnia"...

— Tak trzeba — tłumaczył mi z żywością, gdyśmy się przywitali... Mieć „stoisko", to jeszcze nie wszystko. Trzeba je umieć wyzyskać... Trzeba umieć przyciągnąć klientelę, zatrzymać ją przy sobie i jak trzeba „obrobić"... Tę sztukę, niestety, nie wszyscy wystawcy na „Targach" posiedli. To też wielu z nich ma miny skwaszone. W rzeczy samej pretensję winniby mieć do swej bierności i apatji... Swój „punkt bussinessowy" trzeba wprzód dobrze zareklamować w prasie, a zwłaszcza co do Targów w swej prasie zawodowej. Następnie kiosk trzeba umieć odpowiednio przystroić, także zaopatrzyć go w odpowiednią ilość ulotek i druków. Wreszcie rzecz najważniejsza — nie spać w nim, ale rozwijać maximum ruchliwości reprezentacyjno - informacyjno - agitacyjnej...

— I Pan to wszystko zastosował?...

— Bezwzględnie... I dlatego jestem z rezultatu bardzo zadowolony. Krótko powiem, iż jak na dzisiejsze ciężkie czasy, ja sam na Targach tych sprzedałem 20 „Reminghtonów" i to za gotówkę... Reszty tranzakcyj nawet nie wspominam...

— Pogratulować...

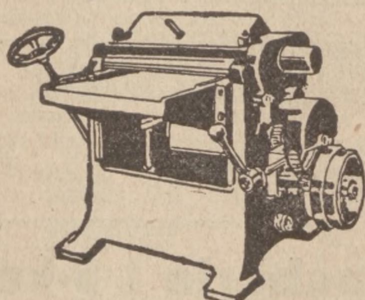
M-ski.

L. ŁAZARSKI i S-ka
Poznań
ul. Zwierzyniecka 8. — Telefon 61-75

4177 **Części zapasowe**
maszyn żniwnych i rolniczych
oraz wszelkie wyroby firmy P. D. Rasspe Söhne, Solingen.

SKŁADNICA
rozmaitych części do kosiarek, żniwiarek i wiązarek wszelkich systemów. Siewników Westfalja — Siewników rzedowych — Opełaczy różnych systemów — Kultywatorów — Grabi konnych i przetrząsaczy — Bijaki i listwy do młóckarń parowych. — Łożyska kulkowe i rolkowe — Sprężyny — Nity — Śruby — Wszelkie piły dla rolnictwa i przemysłu — Lemiesze i odkładnie. 3860 Windy — Lewarki — Noże do sieczkarń — Klucze do muterek wszelkich profilów.

Zastępstwo główne na Wielkop. i Pomorze samochodów i części do nich słynnej francuskiej fabryki „Mathis."

TELEF. 36 — TELEF. 36

3624

Własnej fabrykacji
obrabiarki do drzewa
najnowszej konstrukcji i solidnej budowy.

Kompletne urządzenia stolarń i fabryk mebli

polecają po cenach umiarkowanych

S. SAMULSKI i Sp., PLESZEW
FABRYKA MASZYN i ARMATUR
ODLEWNIA i KOTLARNIA.

4045
Sieredzki & Szulc T. z o. p.
Centrala Maszyn i Narzędzi

Telef. 3450 — **Poznań** ul. św. Marcina 43 — Telef. 3480

Reprezentanci na Województwo Poznańskie:

Huty Bismarka w Hajdukach Wielkich (G. Śl.) — Stal szybkotnąca, narzędziowa, konstrukcyjna, maszynowa, kute części stalowe i surowiec **żelaza**.

„Cebeo", Centralne Biuro Sprzedaży Odlewów Ogrzewalnych; radjatory, rury żebrowe i łączniki do takowych

Tow. Akc. „Stąporków" w Stąporkowie: Surowiec odlewniczy, rury zlewowe i odlewy do celów kolejowych i przemysłowych.

S-ki Akc. Stowarzyszenie Mechaników Polskich z Ameryki: obrabiarki do metalu i drzewa

Jan Rehne i Synowie, Będzin: łańcuchy techniczne i gospodarcze.

S-ki Akc. „Val D'Or", Francja: wiertarki wszelkich typów, uchwyty, korby stolarskie, imadła precyzyjne i szlifierki.

Polecają do natychmiastowej dostawy ze składu:

Obrabiarki do drzewa i metalu. Maszyny blacharskie. Nożyce i dziurkacze do blachy. Narzedzia pneumatyczne. Pilniki krajowe i zagraniczne. Wszelkie narzędzia. Łożyska kulkowe i samosmarujące oraz wszelkie części transmisyjne. Pasy skórzane i z sierści wielbłądziej. Tarcze i wyroby szmerglowe, krajowe i zagraniczne. Artykuły techniczne. Aparaty do spawania. Stal do różnych celów. Rury gazowe i kotłowe. Oryginalne szwajcarskie łączniki marki + G F +. Armatury i artykuły instalac.

E. Nack'a Następca
Katowice
ul. Francuska 1

3609

Hurtowny Skład Towarów Kanalizacyjnych i Wodociągowych

URZĄDZENIA KĄPIELOWE, KLOZETOWE i UMYWALNIE
od najzwyczajniejszego do pierwszorzędnego wykonania.

ARMATURY
dla gazu, wody i pary.

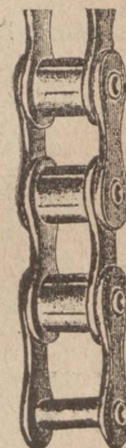
ŁĄCZNIKI, KOŁNIERZE

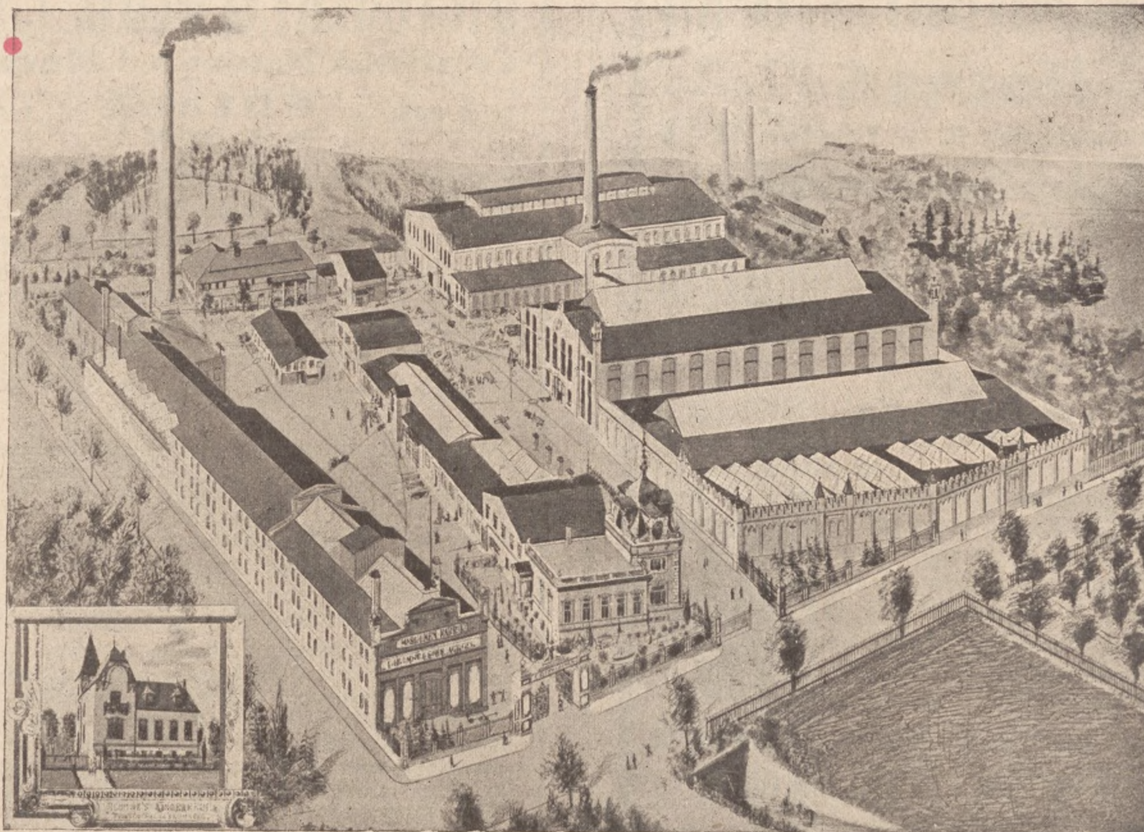
Łańcuchy
do żórawi, dla kopalń i hut

łańcuchy dla kolei żelaznych i okrętów
wzorcowane i niewzorcowane,
łańcuchy do elewatorów,
łańcuchy Ewart'a, 3761/4074t
łańcuchy Gall'ego,
ze specjalnego żelaza i stali dostarcza po cenach fabrycznych

„Łańcuch"
Fabryka Łańcuchów i Warsztaty Mechaniczne
Będzin, ul. Zawale 12.

Bydgoska Fabryka Maszyn dawn. C. Blumwe i Syn
Bydgoszcz.

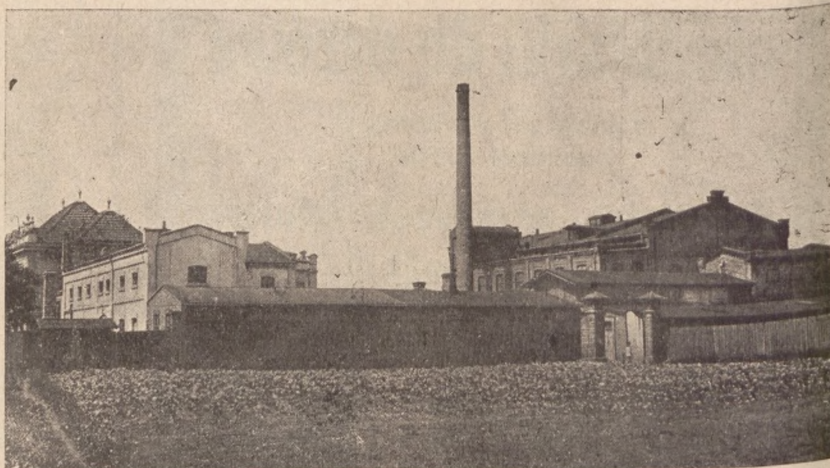

Fabryka traków i maszyn do obróbki drzewa C. Blumwe i Syn została założoną w roku 1865. Dzięki pierwszorzędnej jakości swych wyrobów fabryka wyrobiła sobie markę wszechświatową. Eksportowała swe maszyny nie tylko do wszystkich krajów europejskich, lecz i zamorskich, została też nagrodzoną złotemi medalami na największych wystawach europejskich.

Z chwilą powstania Polski w 1920 r. tworzy się Towarzystwo Akcyjne „Unia" Zjednoczone Fabryki Maszyn, w skład którego wchodzą: fabryka maszyn rolniczych A. Ventzki, T. A. w Grudziądzu, fabryka maszyn do obróbki drzewa C. Blumwe i Syn, T. A. i fabryka maszyn rolniczych R. Peters w Chełmnie. Akcje tych poszczególnych przedsiębiorstw przechodzą do rąk kapitalistów polskich.

Pod kierownictwem energicznego i znanego przemysłowca p. Maksymiljana Jankowskiego, byłego długoletniego właściciela i dyrektora poważniejszych fabryk maszyn w nadreńskich prowincjach i Śląsku, Bydgoska Fabryka „Unia" dawn. C. Blumwe i Syn nie tylko utrzymuje się na dawnym poziomie, lecz przez wprowadzenie coraz nowszych ulepszeń maszyn zyskuje coraz nowsze zagraniczne rynki zbytu: w Turcji, Bułgarji, Jugosławji, Rumunji i t. d. a poza Europą w Argentynie, Brazylji i t. d.

Towarzystwo Komandytowe Haeberle i S-ka,
Grodzisk Mazowiecki — Fabryka wyrobów szmerglowych

Firma powstała w roku 1896 w Grodzisku - Mazowieckim, i jest najstarszą fabryką wyrobów szmerglowych w Polsce. Do roku 1912 zatrudniała 17 pracowników przy 52 maszynach, jednakże wielki rozwój firmy datuje się od roku 1913, kiedy celem rozszerzenia wytwórczości, zostało założone Towarzystwo Komandytowe, które w produkcji swej doszło do takich rozmiarów, że dzisiaj w tarcze szlifierskie zaopatruje poważne instytucje państw., jak również do swych odbiorców zalicza najpoważniejsze przedsiębiorstwa krajowe, jak naprzykład Wielkie Piece Ostrowieckie, Sp. Akc. — Wagon, Sp. Akc., — Zakłady Żyrardowskie, Żyrardów, — H. Cegielski, Sp. Akc., Poznań, — Grabianowski i S-ka, Poznań, — Zieleniewski i S-ka, Sp. Akc., Kraków i wiele innych. Firma rozwija bezustannie swą produkcję, i ulepszając wyroby swoje, wytwarza obecnie wszystkie płótna i papiery szlifierskie, wszelkie tarcze szlifierskie, fasonowe do specjalnych celów i o wiązaniu mineralnem. Minerały szlifierskie mielone i różne inne art. szlifierskie, jak osełki do ostrzenia kos, pilniki, toczaki piaskowcowe, krążki filcowe i t. p. Towary swoje wprowadza firma na rynek pod znanym znakiem towarowem „Słoń". Fabryka w Grodzisku - Mazowieckim znajduje się pod zarządem pp. Franciszka Haeberle'go i Maksymiljana Marskiego. Skład w Warszawie, Al. Jerozolimskie nr. 18 jest pod zarządem p. Jana Abla. Skład konsygnacyjny w Poznaniu, Plac Wolności 13, jest pod zarządem współpracownika firmy p. Bronisława Koppe'go.

DOM HANDLOWY
A. GEPNER
Metale

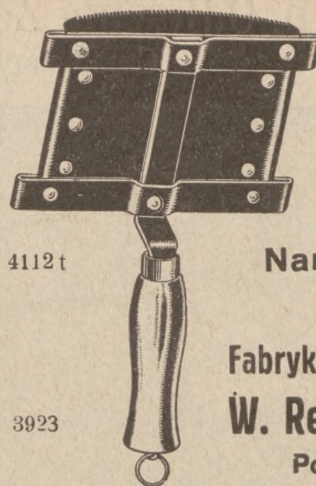
Cynk, blacha cynkowa oraz blacha pocynkowana, miedź, blacha miedziana, blacha mosiężna, aluminjum blacha aluminjowa, blacha biała (pocynowana), blacha czarna cienka, ołów, blacha ołowiana blacha cynkowa niklowana, cyna, antymon. Rury, pręty, druty miedziane, mosiężne, ołowiane, aluminjowe. Rury żelazne obciągane mosiądzem,

Zakup i sprzedaż
starych metali i zamiana na nowe

WARSZAWA
Grzybowska 27. Tel. 90-27 i 55-25

4149

4112 t

Zgrzebła do koni
Szufelki do węgli
„ do śmieci
Haki do łóżek
Narożniki do okien

Wielkopolska Fabryka Wyrobów Metalowych
W. Ressel i A. Olejniczak
Poznań, Łazarska 2.

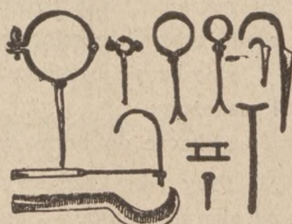
3923

413 t

SPIRALA

czarne lub ocynkowane

wyrabia:

Fabryka Wyrobów Żelaznych
Inż. R. KOSMALLA
Tel. 12 — SZOPIENICE, ul. Rejtana 39

3669

Szlifowanie cylindrów

30—250 m/m ⌀ z 1/100 m/m dokładności na specjalnej automatycznej maszynie do szlifowania cylindrów szwajcarskiego fabrykatu L. Kellenberger, Szwajcarja

Wykonuje się:

tłoki wszelkich rozmiarów
pierścienie tłokowe
sworznie tłokowe
} **pierwszorzędny odlew**

3796

stal chromniklowa cementowane i szlifowane z 1/100 m/m dokładnością

zawory
z wysoko wartościowej stali chromoniklowej

dostarcza szybko — precyzyjnie — tanio

Specjalne przedsiębiorstwo tego rodzaju w Polsce

R. Gunsch, Motory
ul. Wielka 6 Poznań Tel. 3928
Warsztaty - Rabat Kosztorysy bezpłatnie

Senkinga
Pralnie mechaniczne
Pralnice, wirówki, kalandry i t. d.
Urządzenia kuchenne
Kotły do gotowania na gaz, parę i węgiel, skrobaczki kartofli, siekarki mięsa i in.

Przedstawiciel:
STANISŁAW COHN
WARSZAWA, Senatorska 36, tel. 41-62 i 41-61

4197

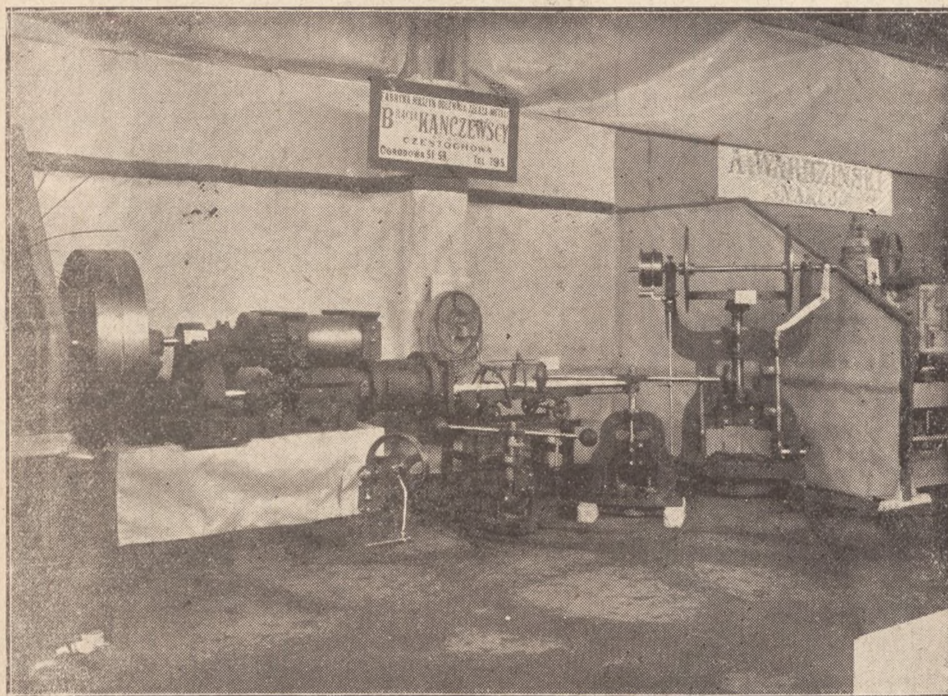
„Der Eisenhändler"
Otto Hoffmanna Wydawnictwo w Bunzlau na Śląsku.

Znane najlepsze i ulubione pismo fachowe dla branży żelaza, towarów żelaznych, narzędzi, sprzętów domowych i kuchennych oraz handlu maszyn itp. Najlepszy informator źródeł zakupu i organ ogłoszeniowy dla wymienionych branż.

Wychodzi od 30-tu lat i dwa razy w tygodniu.
Na życzenie wysyła się numery na okaz.
Administracja „Rynku Metalowego i Maszynowego" Poznań, Wielka 10. — Tel. 2277.

Fabryka Maszyn, Odlewnia Żelaza i Metali B-cia Kanczewscy Sp. Akc.

Częstochowa, Ogrodowa 51-53

Fabryka Maszyn założona w roku 1890, specjalizuje się od kilkunastu lat w budowie maszyn ceramicznych, jak ceglarki ślimakowe, pionowe, dachówczarki, maszyny przeróbcze, walce, odcinacze i t. p.

Jako osobny dział produkcji wyrabiane są wszelkiego rodzaju tłoczarki i wycinarki: ręczne (balansowe), cierne (frykcyjne) i mimośrodowe dla przemysłu żelazno - galanteryjnego.

Maszyny ceramiczne, wyrabiane od 20 lat zyskały już sobie dostateczne uznanie w sferach ceramicznych, czego dowodem zwiększający się z roku na rok zbyt tych maszyn.

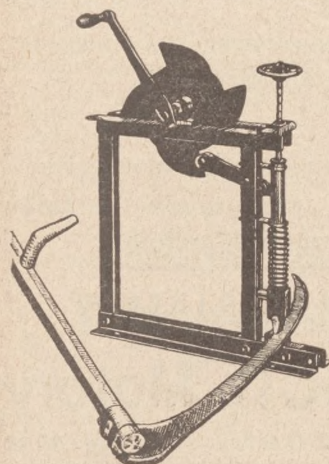
Tłoczarki i wycinarki są wyrabiane stale od roku 1902 i obecnie jest ich w pracy około 2000 sztuk.

Stałe udoskonalenia fabrykacji i konstrukcji maszyn oraz duże doświadczenie pozwalają na budowę maszyn niezawodnych w użyciu.

Zaznaczamy, że wszystkie bez wyjątku części maszyn żelazne i metalowe są wykonane wyłącznie we własnych zakładach, a części stalowe są odlewane w polskich odlewniach stali.

Cóż nad „Wygodę”!...

Jesteśmy krajem przedewszystkiem rolniczym. Cyfrowo znaczy to tyle, iż na 100 Polaków 70-ciu żyje z roli.

Oto powód, dla którego wszystko, co ułatwia rolnikowi jego zawodową pracę, winno mieć z punktu ekonomji pierwszorzędne znaczenie.

Wśród zajęć zaś rolnika kosa i kośba grają zawsze jedną z najważniejszych ról. Kosa sprząta trawę i zboże, słowem, z kosą rolnik niemal się nie rozstaje...

By jednak ta kosa oddawała należyte usługi, trzeba ją niemal w kółko wciąż klepać.

I stąd to z kosą wieczna udręka tylko i bieda.

Cała ta bieda jednak i udręka skończyła się z chwilą, kiedy firma **W. Buczkowski — Chełmno** (Pomorze) rzuciła na rynek niezwykle pomysłowy aparat mechaniczny przez się opatentowany, a nazywający się „Wygodą“.

Aparat ów dzięki dowcipnej i nawet niezbyt skomplikowanej mechanice a przy użyciu minimalnej tylko siły ze strony posługującego się nim, znakomicie obklepuje kosę i to zarówno w domu, jak w polu i na łące. Wszędzie niesie on nieocenione i nieustanne usługi posiadaczowi kosy. Dzięki niemu kosa działa wprost precyz. i z tak niezachwianą wydajnością, iż 10 kośników w ciągu 10 dni zaoszczędzą dzięki „Wygodzie“ ogółem przeszło 100 godzin pracy. To też już dziś arcypożyteczny ten aparat masowo produkowany przez fabrykę maszyn W. Buczkowskiego w Chełmnie, znajduje się niemal bez wyjątku w każdym majątku, u każdego rolnika i w każdej choćby najmniejszej rodzinie kośnika.

Użyty być może również do ostrzenia noży u heblarek kapusty i różnych innych w tym rodzaju narzędzi...

Kosztująca stosunkowo bardzo niewiele „Wygoda“ ta oszczędza znakomicie czas, siłę i pieniądze, i pozwala przytem posiadaczowi osiągnąć maksimum wydajności pracy.

Pokazany na ostatnich Targach Poznańskich aparat ten robił stale niekłamaną furorę, a produkująca go fabryka otrzymała w tej mierze imponującą ilość zamówień.

Całkiem zasłużenie... Sp.

Gostyńska Fabryka Maszyn,

wł. St. Grześkowiak, Gostyń.

Fabryka — powiększona znacznie w r. 1922 — zaprowadziła najnowsze maszyny i obrabiarki.

Wyrabia jako specjalność: młocarnie szerokobijące w kilku rodzajach i to: żelazne, drewniane, bez i z wytrząsaczami oraz duże młocarnie dla większych gospodarstw;

sieczkarnie bębnowe o 3 i 4 kosach do zapędu ręcznego i manężów;

siekacze do buraków i maneże 2, 3 i 4-konne.

Przy fabrykacji swych wyrobów kładzie główny nacisk na akuratną pracę — doborowy materjał. Zastosowała różne udoskonalenia w swoich wyrobach, tak że maszynę jej śmiało postawić można obok drogich zagranicznych maszyn, którym zresztą pod względem konstrukcji absolutnie nie ustępują. Posiada liczne podziękowania swej klijenteli a ostatni Targ Poznański tembardziej udowodnił znawcom, że maszyny powyższej firmy należą do jednych z najlepszych.

Na Targach cieszyły się dużem zainteresowaniem „opełacze ręczne“ do buraków, skromne a bardzo praktycznie zbudowane. Opełacze te oddają zwłaszcza małorolnym duże przysługi.

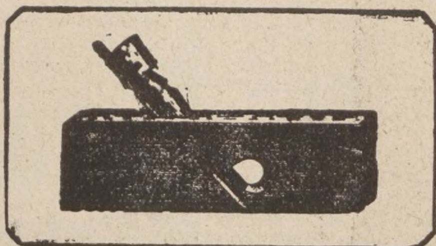
Dalej maszyny rolnicze zwłaszcza młocarnie i sieczkarnie znane pod nazwą ochronną „Gostynianka“ wyrobiły sobie już w kołach rolniczych i kupiecko - rolniczych trwałą renomę, to też wszystkim Szan. Firmom polecamy przy zapotrzebowaniu wyroby Gostyńskiej Fabryki Maszyn — St. Grześkowiaka.

Fabryka Narzędzi Stolarskich

A. Wardziński

Telef. 54 **Nakło** nad Notecią Telef. 54

Adres telegr.: Wardziński Nakło

wykonuje narzędzia i warsztaty dla stolarzy, bednarzy, kołodziei, cieśli i wogóle dla przemysłu drzewnego

Dostawa natychmiastowa po niskich cenach

3853

ŁAŃCUCHY:

Rolkowe — marki Wippermann i Brampton
Rozdzielcze t. zw. bezszelestne
Gall'a przegubowe
Ewart'a żeliwne pociągowe
Fleyer'a stalowe na nitach.

Do samochodów, motocykli, rusztów automat., traków, transporteurów, elewatorów, maszyn włókienniczych i t. d. i t. d.

JEDYNY W POLSCE SKŁAD SPECJALNY:

„ROTAX"
WARSZAWA
NIECAŁA 1 ÷ TEL: 154-87

4145

„POLTHAP"

Polskie Tow. Techniczne dla Handlu i Przemysłu
Sp. z ogr. odp.

Warszawa, Chmielna 27
Tel.: 209-27 i 95-77.

▼

METALE: Blachy, pręty, rury, druty miedziane, mosiężne, aluminiowe, tombakowe, cynkowe i inne. Blachy białe i czarne angielskie. Ołów, cyna i inne surowce. Kupno starych metali.

„NAXOS-UNION" WYROBY SZMERGLOWE: Tarcze, pilniki, papiery, płótno, proszki, tarcze filcowe, osełki.

OBRABIARKI DO METALI i DRZEWA

Aparaty do spawania Messer & Co
Wiertarki i szlifierki elektryczne

Nowoczesne amerykańskie urządzenia fabryk do wyrobu fornierów, sklejek, skrzyń i innych artykułów z drzewa.

4021 3998

FABRYKA MASZYN

A. HORSTMANN-STAROGARD

(POMORZE)

SPÓŁKA z OGRANICZONĄ PORĘKĄ

Telefon nr. 34 Adres telegr.: Horstmann, Starogard

Zakłady mechaniczne - Odlewnia żelaza i metalu - Fabryka specjalna kotłów i dla urządzeń kompletnych gorzelń - Maszyny i narzędzia rolnicze - Spawialnia elektryczna i autogeniczna.

Rok założenia 1820.

4190

„IDEAŁ"

nóż do krajania słomy
na ściółkę

tani — praktyczny — trwały

Jedyni producenci 3641

Centrala Pługów Parowych T. z o. p. Fabryka Maszyn

POZNAŃ, Piotra Wawrzyniaka 28-30 — Telefon 69-50 — 61-17.

Stoisko firmy A. Wardziński, Nakło

Fabryka maszyn stolarskich

(Patrz artykuł „Moi trzej znajomi").

Firma „Grakona" — Bydgoska Fabryka Pilników i Narzędzi, Towarzystwo Akcyjne w Bydgoszczy, ulica Marcinkowskiego nr. 7/8,

zawiązała się w roku 1923, a fabryka sama założoną została już przez pana Granobsa w roku 1852. Po zawiązaniu się Towarzystwa Akcyjnego pod firmą „Grakona", Bydgoska Fabryka Pilników i Narzędzi, Tow. Akc., powstała temsamem największa fabryka tego rodzaju w Polsce, a zaopatrzoną jest w najnowsze obrabiarki i urządzenia techniczne.

Jako specjalność wyrabia: **wszelkiego gatunku pilniki i raszple.** — Dzienna produkcja wynosi ca 400 tuzinów pilników, a obecnie zatrudnia ca 200 pracowników. — Oprócz tego nacina **fabryka wszelkie stare pilniki.** — Osobny dział fabryki tworzy **oddział fabrykacji frezerów do ostrzenia noży dyfuzyjnych.** W tymże dziale frezuje się również **stare frezery do noży dyfuzyjnych,** potrzebnych dla cukrowni. Również wyrabia się **wszelkiego rodzaju pilniki, specjalnie potrzebne dla cukrowni i to do ostrzenia noży dyfuzyjnych.** — Fabryka posiada bardzo poważne zamówienia i rozwija się pomyślnie. Prócz stałej klijenteli pp. kupców i hurtowników dostarcza firma „Grakona" swoje wyroby wszelkim instytucjom państwowym, jak: Dyrekcjom Kolei Państwowych, Warsztatom Wojskowym etc. — Na tegorocznych Międzynarodowych Targach w Poznaniu wystawiała firma „Grakona" na Wieży Górnośląskiej I ptr.

KOLEJKI I KOLEJE DOJAZDOWE

KARWOWSKI i S-ka, POZNAŃ

ul. 27. Grudnia 7. :-: Tel. 16-26

SZYNY

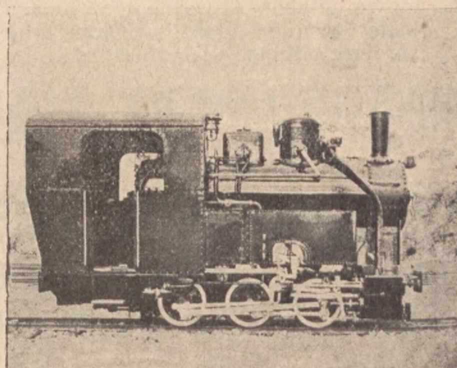
ZWROTNICE

TARCZE OBROTOWE

WYWROTKI

WAGONY

PAROWOZY

Części do wozów buraczanych, zestawy kołowe, łożyska i wszelkie akcesorja do szyn

stale na składzie. 4296

Wytwórnia Pędni, Maszyn i Odlewnia Żeliwa

KRAWCZYK i S-ka

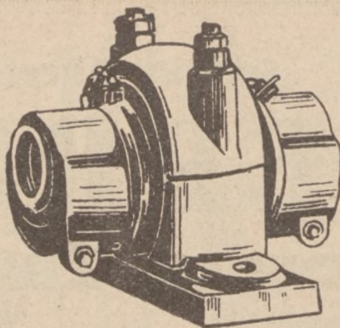
w Zawierciu

Specjalność: PĘDNIE, odlewy maszynowe i budowlane żeliwne i bronzowe, koła zębate stożkowe i czołowe.

STALE NA SKŁADZIE SPRZĘGŁA CIERNE HILLA.

Całkowite urządzenia elewatorów i transporterów zbożowych i węglowych.

OKNA ŻELAZNE KUTE.

WŁASNE BIURO w Warszawie, ul. Krucza 16, tel. 105-17.

Przedstawicielstwa:

na Wielkopolskę: Biuro Inżynierskie St. Grabianowski i S-ka w Poznaniu, Plac Wolności 14 a, tel. 40-10 i 40-11, tamże stale na składzie konsygnacyjnym: wałki transmisyjne, łożyska, wieszaki Sellersa, koła pasowe i t. p. 4081 t

na Pomorze: Biuro Inżynierskie St. Grabianowski i S-ka w Bydgoszczy, ul. Dworcowa 66, tel. 912.

na Małopolskę Zachodnią: Inż. J. Lombardo w Krakowie, ul. Szewska 24.

na Zagłębie Dąbrowskie i Górny Śląsk: Inż. St. Okoński, Sosnowiec, ul Kaliska 1 c, telefon 694.

3677

Produkty Hut Górnośląskich

jakoto:

Żelazo sztabowe, taśmowe, uniwersalne, dźwigary, korytka, blachy żelazne, cynkowe i pocynkowane, rury do gazu, wody i pary, podkowy, osie itp. dostarczamy w ładunkach wagonowych krótkoterminowo

po oryginalnych cenach i warunkach Syndykatu Polskich Hut Żelaznych

Na żądanie służymy wyczerpującą ofertą i terminem dostawy. Zamówienia z rozdrobnioną specyfikacją i mniejsze ilości wykonujemy z naszego bogato zaopatrzonego składu po najtańszych cenach składowych. Również polecamy łaskawej uwadze nasz **hurtowy oddział narzędzi i maszyn, różnych towarów krótkich żelaznych** itp. Przy wszelkich zapytaniach uprasza się o podanie potrzebnych ilości i dymensji.

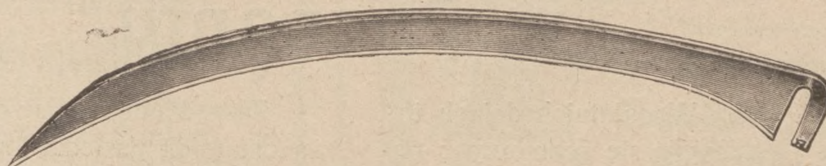
2981

Katowicki Handel Zelaza Sp. z o. o., Katowice

Biuro ul. Młyńska 37 — Składy z własną bocznicą kolejową Katowice-Dąb — Telef. 13, 14 i 165

I-a KOSY westfalskie

Całkowita wyprzedaż

Wszelkie przybory do kos i narzędzia rolnicze

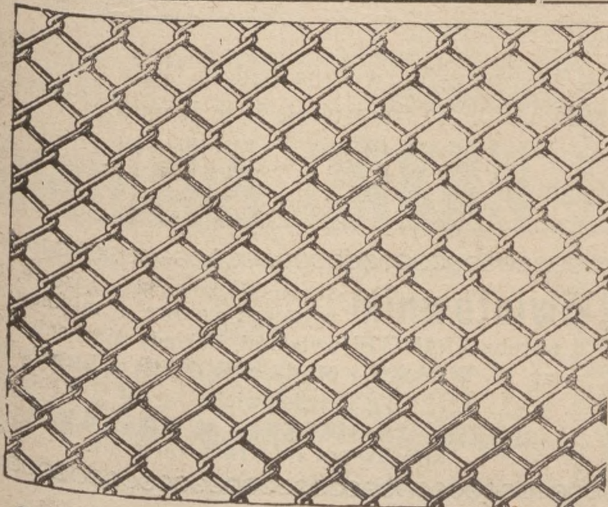
Fason polski, lekkie, białe, żółte i niebieskie						Szare, ręcznie kute				
	65	70	75	80	85 cm.	90	95—105	115	120	
zł	3,20	3,30	3,40	3,50	3,60 za sztukę	zł. 6,50	9,—	11,50 za sztukę		3713

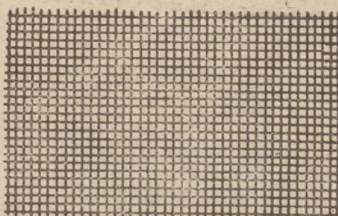
przy odbiorze 200 sztuk, włącznie opakowania, franco Poznań.

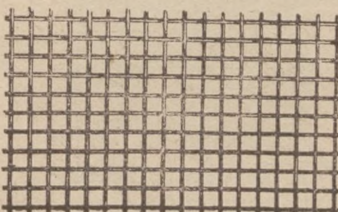
Bracia Deierling, Poznań, Składowa 4

HURTOWNIA EMALJI I TOWAR. ŻELAZNYCH

Tylko dla odsprzedających

Siatki plecione

oraz

tkaniny druciane

dla rolnictwa i innych celów przemysłowych

dostarcza 4133

KRAKOWSKA FABRYKA DRUTU I WYROBÓW DRUCIANYCH S. A.

w KRAKOWIE, Romanowicza 9.

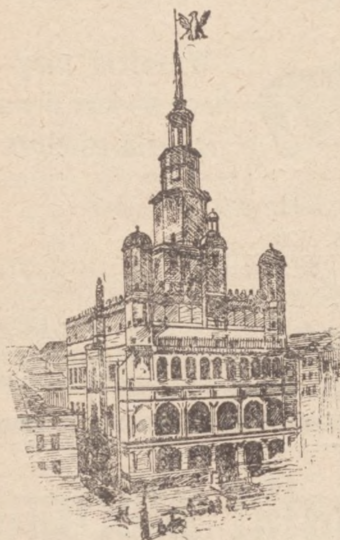
Tel. 277 i 2196

6

Spółka Akcyjna
„FERRUM"
Katowice - Zawodzie
Reprezentacja w Poznaniu inż. S. DUCHOWSKI, Pocztowa 21

Fabryka drobnych wyrobów żelaznych: czarne śruby, nakrętki, nity, podkładki w wykonaniu handlowem, jak również do celów budowy nawierzchni kolejowych.
Odlewnia stali: 3 piece martynowskie i urządzenie bessemerowskie wytwarzają bloki i odlewy stalowe wszelkiego rodzaju i wszelkiej jakości o wadze sztuki do 10.000 kg.
Fabryka osi: osie do wozów ciężarowych, jak: osie prążkowane, osie z przyśrubowanemi kapturkami, osie z nakrętkami, osie ryskie, osie galicyjskie i osie kombinowane.
Zakład do spawania na gazie wodnym: dostarcza spawanych rur z żelaza kowalnego z nasuwkami i kołnierzami oraz rurowych zbiorników o średnicy 300 do 3.000 mm i o wytrzymałości na ciśnienie do 200 atmosfer do kanalizacji, wody, pary, gazu i t. p.
SPECJALNOŚĆ:
RUROCIĄGI TURBINOWE WYSOKOPRĘŻNE
4285

Z Powszechnej Wystawy Krajowej w Poznaniu.

W ostatnich dniach toczyły się rozmowy z poszczególnemi ministerstwami, co do rozmiarów udziału rządu w Powszechnej Wystawie Krajowej. W sprawach tych w ubiegłym tygodniu naczelny kierownik P. W. K. przyjęty był przez wicepremjera D-ra Bartla, tudzież pp. Ministrów Kolei i Rolnictwa. W najbliższym czasie sprawa Powszechnej Wystawy Krajowej znajdzie się na porządku obrad Rady Ministrów.

Przygotowawcze prace techniczne raźno postępują naprzód. W sprawie rozplanowania terenów na Łazarzu pod wystawę rolniczą, ogłoszony zostanie konkurs.

Jeszcze w roku bieżącym rozpocznie się budowa części nowych pawilonów od Wieży Górnośląskiej aż do ul. Bukowskiej.

Zarząd odbywa swe posiedzenia co tydzień, a na ostatnich posiedzeniach załatwił sprawę pierwszego prospektu i podstawowego planu organizacyjnego. Obecnie opracowuje się warunki dla wystawców.

Zgłoszenia poszczególnych grup i związków przemysłowych napływają z dnia na dzień, a liczba budowli, jakie zamierza budować przemysł jest nadspodziewanie wielka.

W czerwcu zwołana będzie Rada Główna, która definitywnie zaaprobuje listę Komitetu Wielkiego, celem przedłożenia jej p. Ministrowi Przemysłu i Handlu.

Gwintowniki ślusarskie, kowalskie, gazowe, maszynowe, calowe i milimetrowe
wyrobu KRAJOWEJ wytwórni, Zakłady Mechaniczne
inż M. WOLSKI i M. CZERWIŃSKI w Lublinie
Przedstawiciel
JÓZEF JAGIELSKI, WARSZAWA
KRÓLEWSKA 17 — TELEFON 42-02.
4248

Z powodu zawarcia korzystnej tranzakcji z fabryką, dostarczamy

4137

Gumy rowerowe

„Michelin"

po cenach najniższych.

Tylko hurtownie!

Również polecamy

OPONY

samochodowe

w wielkim wyborze, hurtownie i detalicznie, po cenach niebywale niskich.

WUL-GUM właść.: A. Kwiatkowski **Poznań**

Wielkie Garbary 8. Tel. 18-64.

Manometry - Termometry
Pyrometry - Wakummetry

reduktory do gazów, a także naprawy i przeróbki wszelkiego rodzaju aparatów kontrolnych oraz artykuły masowe fasonowe z różnych metali wykonuje 4040

Fabryka manometrów i warsztaty mechaniczne

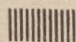
J. Łańcucki i Syn

w Sosnowcu, ul. Warszawska 10 - Tel. 29.

BACZNOŚĆ! **BACZNOŚĆ!**

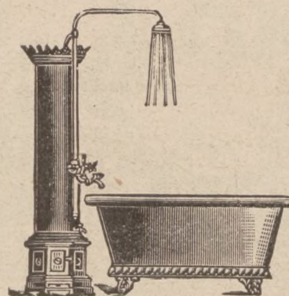
Paleniska „ORKAN"

na miał węglowy, oszczędza 60%

S. RASZEWSKI - fabryka maszyn
Poznań, Przemysłowa 26. Tel. 28-91
Wentylatory! 4211 **Kolejki polne!**

A. STANEK

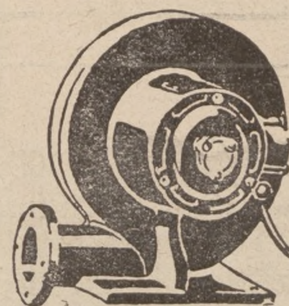

Specjalna fabryka pieców i wanien kąpielowych wszelk. rodzaju.

Poznań
ul. Małe Garbary 7 a.

Telef 33-50. Zał. w r. 1902

4044 Przy zapotrzebowaniu proszę zażądać oferty.

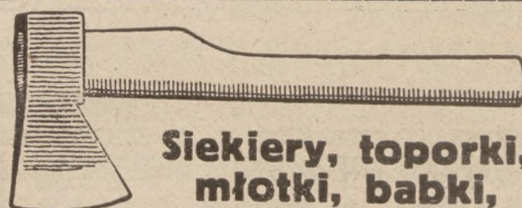
Wentylatory

na każde ciśnienie i każdą wydajność

dostarcza

Fabryka Maszyn Górniczych

3296 **Katowice-Załęże.**

Siekiery, toporki, młotki, babki, łomy, tyranki

i inne wyroby masowej produkcji kuźnictwa poleca

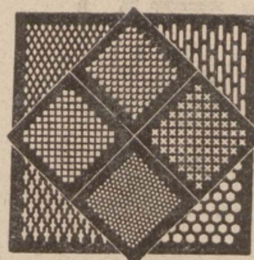
FABRYKA MASZYN I MŁOTOWNIA

OŁDAKOWSKI i NEUMARK

2783 właśc.: Edward Neumark

ŁÓDŹ - UL. ZAKĄTNA 81.

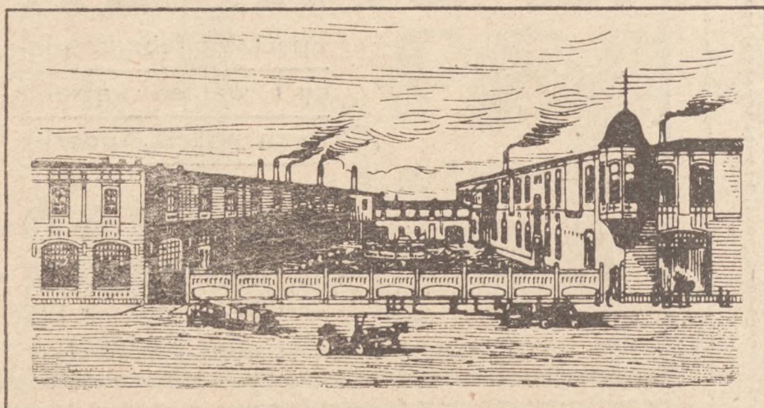
Blachy dziurkowane (Sita)

dla przemysłu żelaznego, cementowego, papierniczego, kopalnianego, chemicznego; dla rolnictwa, cukrownictwa, młynarstwa, fabryk krochmalu, gorzelni i browarów, do wszelkich urządzeń i aparatów technicznych, oraz blachę ażurową do celów budowlanych, ozdób i t. p. Wykonywa z wszelkich materjałów w dowolnych rozmiarach i grubości.

Wytwórnia Blach Dziurkowanych **„SITO"** **Warszawa,** ul. Dobra 86 - Tel. 1-92.

4261

Magazyny i Biura

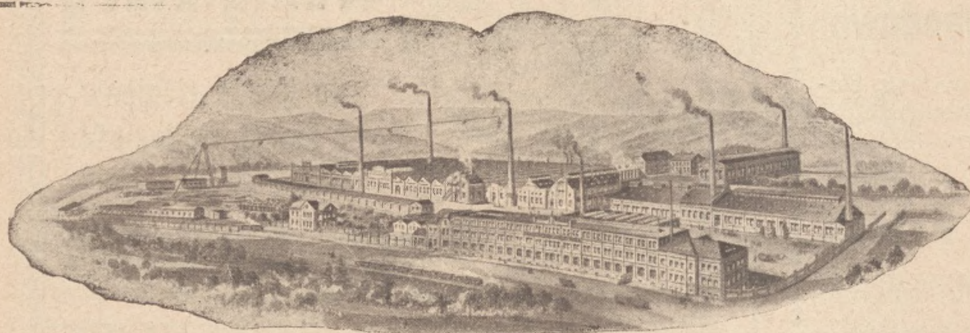
w Bydgoszczy

Mazowiecka 26/27

pod firmą:

Stockey i Schmitz

właśc.: **Albin Rybarczyk**

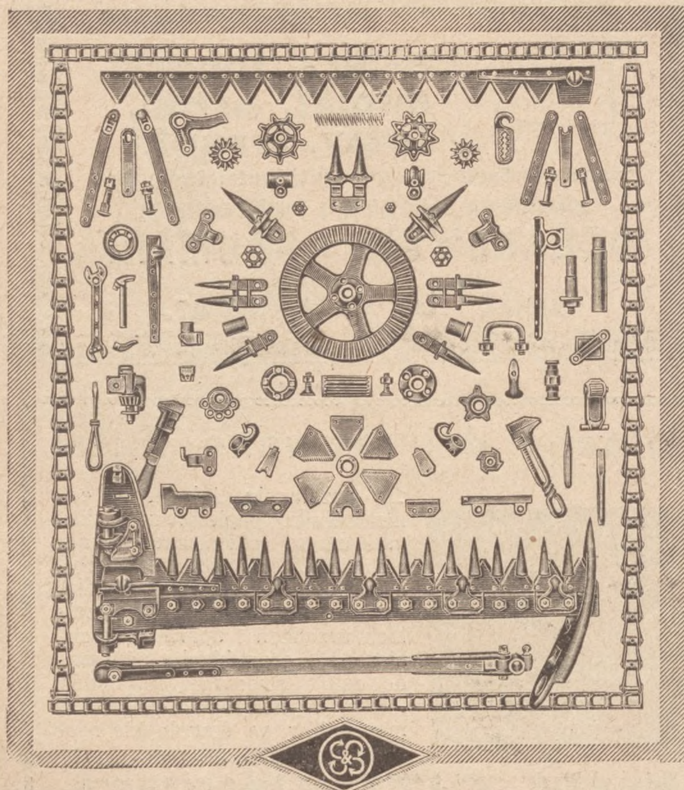

Fabryka f-my

Stockey & Schmitz

Gevelsberg

Westfalja

Wyroby fabryki:

Poszczególne części maszyn żniwnych, systemów ameryk. i europejsk.

Stockey i Schmitz

wł. Albin Rybarczyk

Bydgoszcz

Mazowiecka 26/27.

Artykuły do szlifowania

jak płótna, papiery, tarcze szlifiercze: ze szmerglu „Naxos", korundu i karborundu. Minerały mielone, szmergiel i pomeks wszelkich grubości

poleca

Haeberle i S-ka Tow. Kom.

Pierwsza Polska Fabryka Wyrobów Szmerglowych

2796 Grodzisk - Mazowiecki 3724

OMEGA

T. z o. p.

Jedyna specjalna fabryka mosiężnych karniszy do okien w Zachodniej Polsce.

Bydgoszcz, Jagiellońska 11.

Telefon 334. Adr. telegr.: „Omega Bydgoszcz".

Ceny bezkonkurencyjne.

Korony do łańcuchów na składzie.

Ponadto wykonujemy na zlecenie wszelkie inne wyroby metalowe dla wszystkich gałęzi przemysłu elektrycznego i gazowego, oraz wszelkie artykuły sztancowane, tłoczone, prasowane i wyciskane we wszelkich rodzajach metali podług nadesłanych nam wzorów lub rysunków po cenach najniższych.

3384 4212

Pierwsza w kraju specjalna fabryka wózków, rowerków i drezynek dla dzieci

E. HEŘMAN

Sp. z ogr. odp.

w WARSZAWIE, UL. MŁYNARSKA 19 d. wł.

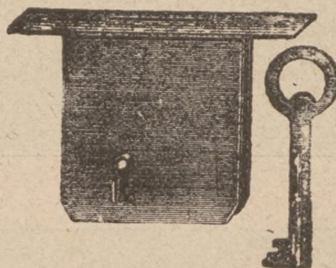
Rok założenia 1882 Telefon nr 174-25

4262

ZAMKI I OKUCIA

BUDOWLANE I MEBLOWE

wykonuje

TORUŃSKA FABRYKA ZAMKÓW J. Broda

TORUŃ, UL. KOSZAROWA 11-13. TELEFON 1441

Adres telegraficzny: „BRODABIURO"

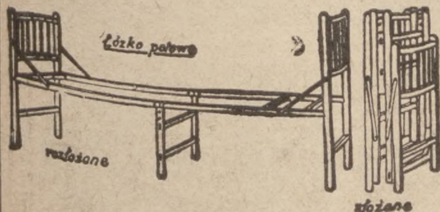
42

WÓZKI CIĘŻAROWE

ręczne, gospodarcze, drabinkowe i skrzynkowe od 80—110 cm. wielkie, dostawa natychmiast

Okazyjnie!

Jedna partja szkieletów do składanych łóżek polowych z drzewa bukowego, lakierowane

Jedna partja krzesełek składanych z drzewa bukowego, bejcowane i politurą natarte

Jedna partja drewnianych młotków blacharskich z drzewa bukowego wszystkich wielkości

Jedna partja kurków beczkowych bez wkładki korkowej z drzewa grabowego do płynów gęstych wszystkich wielkości

E. PITAK & Co.

fabryka wyrobów drzewnych - Bydgoszcz, ulica Zduny 18-19

4166

Sukces Krajowych Maszyn Rzeźnickich na Targach Poznańskich w 1927 r.

Wyrabia je firma „Maks Zimmerman w Bydgoszczy".

Reprezentację na Poznań posiada p. Roman Ciążyński — ul. Masztalarska nr. 5a. Telefon nr. 55-40.

W stałem oblężeniu na ostatnich Targach Poznańskich był **kiosk p. Romana Ciążyńskiego.** Zwiedzający z ogromnem zaciekawieniem oglądali w nim **pokaz** szeregu **maszyn do wykonywania przemysłu rzeźnickiego służących.** Zaciekawienie owo było tem większe, iż jeszcze do nie tak dawna proceder rzeźnicki posługiwał się wyłącznie maszynami zagranicznemi. Skończyło się to jednak z tą chwilą, gdy firma **„Maks Zimmerman w Bydgoszczy"** rzeczy te z wielkiem powodzeniem zaczęła wykonywać u nas w kraju. Generalną reprezentację maszyn tych na terenie całej Rzeczypospolitej posiada właśnie p. Roman Ciążyński. To też w tym charakterze na ostatnich Targach naszych w Poznaniu, pokazał on zarówno niezrównane „Wilki", służące do mielenia mięsa, jak i różne „Kutry" do mieszania siekanin i t. p. służące.

Znawcy branży rzeźnickiej oglądając je szczegółowo, przyznawali jednomyślnie, iż **maszyny rzeźnickie firmy Maks Zimmerman w Bydgoszczy nie ustępują w niczem wyrobom zagranicznym,** a pod niejednym względem nawet je przewyższają.

Honory domu w kiosku tym p. Ciążyński robił osobiście, mając przytem do pomocy dzielnego p. Foerstera. **Sprzedali oni w czasie trwania ostatnich Targów maszyn tych sporą ilość** i to nietylko do miejscowości zachodnich dzielnic Polski, ale także do Lwowa, Krakowa, Wilna, a nawet na Daleki Wołyń.

Poza dokonanemi transakcjami **jeszcze do tej pory napływają w tej mierze liczne zamówienia,** co stwierdza z jednej strony dowodnie, iż Targi Poznańskie spełniają swój cel doskonale, z drugiej zaś strony, iż wyroby **firmy Zimmerman w Bydgoszczy** odpowiadają swemu zadaniu i **zasługują ze wszech miar na to powodzeniem,** jakiem stale się cieszą. — Nawiasem należy dodać, iż reprezentacyjny kiosk z temi wyrobami dzięki zabiegliwości p. Ciążyńskiego udekorowany był niezwykle pomysłowo i naprawdę bogato. Budził też ogólny podziw tem więcej, iż poza maszynami rzeźnickiemi **można tam było oglądać wszelkie** możliwe inne **artykuły pomocnicze, do wykonywania zawodu rzeźnickiego służące.**

Reprezentacja p. Romana Ciążyńskiego, zasypywana stale listami pochwalnemi i dziękczynnemi za dostarczone objekty **posiada swą składnicę w Poznaniu przy ulicy Masztalarskiej nr. 5a, telefon nr. 55-40.**

Tam też płyną wciąż liczne zamówienia ze strony mistrzów rzeźnickich, którzy umieją ocenić wyrób trwały, celowy i w cenie nader umiarkowany.

Swój.

MASIELNICE
WIELKOPOLSKIE

Nadzwyczaj lekki bieg! Najłatwiejsza obsługa!
Wygodne czyszczenie! Najprędsze zmaślanie!

Wykonane z najlepszego materjału. Beczki dębowe. Pierwszorzędne precyzyjne wykonanie

BRACIA RUTKOWSCY
Fabryka Masielnic
JAROCIN, (Wielkopolska) Krakowska 40

2831

Armaturę

wodociągową, gazową i parową, uszczelnienia gumowe, azbestowe, płyty fibrowe, szkła wodowskazowe od 12 do 60 atm., węże gumowe i parciane, węże do tlenu i acetylenu.

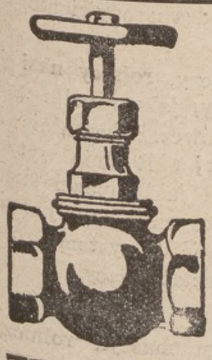
Piły gatrowe, tarczowe i do metalu polecają:

ST. GRABIANOWSKI i S-ka

Oddział Poznański
Plac Wolności nr. 14a
tel. 4010 — 4011.

Oddział Bydgoski
ulica Dworcowa nr. 66
telefon 912.

3676c

ZAWORY
KURKI
NA WODĘ, PARĘ i GAZ.

CENY KONKURENCYJNE

3625

4103t

S. Samulski i Sp., Pleszew
FABRYKA MASZYN i ARMATUR - ODLEWNIA - KOTLARNIA

Zakłady »EKONOMIA«
Bielsko, Woj. Śląskie
dostarczają jako specjalność:

Aparaty do oczyszczania zmiękczania, odżelaźniania, odmanganowywania, sterylizacji, etc. Analizy
WODY

Nasze urządzenia ulepszają w Polsce zgórą **50 000 000** litr. wody dziennie

H. Koetz Nast. Tow. Akc.
Mikołów, Woj. Śląskie
Rok założenia 1872

Fabryka buduje:

KOTŁY PAROWE
wszelkich systemów na niskie i wysokie ciśnienie
ZBIORNIKI — APARATY
dla przemysłu rolnego i chemicznego
KONSTRUKCJE ŻELAZNE: wieże, słupy, wiązania dachowe etc.
WALCE PAROWE, SZOSOWE
= SUWNICE — ŻÓRAWIE =
WÓZKI — OBROTNICE
do wagonów i parowozów
ODLEWY:
maszynowe, ognio- i kwasoodporne. Rury. Ruszta etc.
KOŁA ZĘBATE

Quissek i Geppert
Bielsko, Woj. Śląskie
Rok założenia 1883

Fabryka buduje:

GORZELNIE — REKTYFIKACJE — FABRYKI WÓDEK I LIKIERÓW — ROZLEWNIE
= DROŻDŻOWNIE — KROCHMALNIE =
APARATY destylacyjne i rektyfikacyjne
WSZELKIE WYROBY Z MIEDZI
Piece kąpielowe i wanny miedziane
Kociołki do prania i gotowania
Balony i syfony stołowe, miedziane
(nowość!)

W Warszawie: inż. B. Rudziński
Wilcza 39-4. Telefon 322-63.

3896

DZIAŁ MASZYN ROLNICZYCH

Co widział i słyszał nasz Sylf redakcyjny na Targach Poznańskich.

(Impresje chwytane aparatem kinematograficznym).

TROCHĘ WSTĘPU...

Są wrażenia i wrażenia.

Jedne chwyta na swój poważny ołówek zaprzysięgły sprawozdawca w kabale ekonomji arcysilnie podkuty, drugie łowi swym migawkowym aparatem kinematograficznym Sylf zwiewny, istota z przyrodzenia swego nader żywa ruchliwa i jako alkohol w rurce termometru wiecznie niespokojna.

Niemniej wrażenia jednego i drugiego są wierne i szczere. Różnica polega właściwie tylko na systemie chwytania spostrzeżeń.

Choć pozatem jest pomiędzy nimi jeszcze pewna różnica. Oto urzędowy sprawozdawca redakcyjny feruje swe wyroki ze spokojem i systematyczną powolnością notarjusza, podczas gdy jego kolega Sylf referuje niejako momentalnie z przyspieszoną i dość rozrzuconą przytem kolejnością faktów. Zastosowuje zaś jak najchętniej metodę subjektywną starożytnych eklektyków.

Co wyraziwszy krótko i niedługo, przystępuję **ad rem**...

WŚRÓD PŁUGÓW I MŁOCKARNI „KOOPROLNEJ"...

Jesteśmy krajem par excellence rolniczym. Siedmiu z nas przecie w Polsce na dziesięciu zawodowo sieje, orze i zbiera. To też niech darują mydlarze i inni likierotwórcy, iż zatrzymam się przedewszystkiem tuż u wejścia na lewo przy dawnym gmachu Pol. Banku Handlowego. Rozsiadły się tu pompatyczne młockarnie, potężne lokomobile itd.

Dwie z nich pędzone traktorami Deeringa właśnie dudnią uroczyście, posapując przytem pracowicie. To pokaz Spółki akc. handl. roln. „KOOPROLNA"... Więc tedy **legion pługów, lokomobil„ sieczkarni, worów nasion, nawozów sztucznych, beczek smarów itd.**

Firma, która tu rezyduje, całkiem słusznie może się pisać przez duże „F". Posiada bowiem **na przestrzeni Rzpltej około 180 placówek handlowych.**

Kierownik stoiska dyr. Radzimirski jest w doskonałym humorze.

— Wie pan... — objaśnia mnie z dumą — mieliśmy sukces pierwszorzędny. **Zjazd klienteli ziemiańskiej w tym roku dopisał imponująco.** Zjawili się bardzo poważni **agrarjusze z Wołynia, z pod Wilna nawet z Polesia...** Wystawione przez nas maszyny rolnicze marki „Marshall, Sons & Comp. albo Zakładów „Skoda" itd. (reszta vide katalog firmy) były przedmiotem bardzo żywych transakcyj...

— W rezultacie zaś?...

— W rezultacie **ogół transakcyj zawartych przez nas na tegorocznych Targach Poznańskich — przewyższa kilkakrotnie sukces nasz zeszłoroczny...**

TOW. AKC. „L. CZARLIŃSKI" SPRZEDAŁ CAŁOMIESIĘCZNĄ PRODUKCJĘ.

Ale nietylko „Kooprolna" jest w tak dobrym humorze. Ten sam **radosny psychostan** panuje też tam gdzie rezyduje **„TOWARZYSTWO AKCYJNE LEON CZARLIŃSKI" z Inowrocławia.** Generalissimus całego szeregu precyzyjnie wykonanych maszyn rolniczych a pokazanych na tem stoisku p. Ludwik Jędrzejczak jak najdokładniej stwierdza, iż **pod względem powodzenia firmy na tegorocznych Targach rok poprzedni ani nawet równać się nie może z rokiem obecnym.**

— Tłumaczę sobie ten objaw — są słowa naszego informatora — między innemi tem, iż w roku bieżącym Bank Gosp. Kraj. oraz Rolniczy nie leniwo udzielali kredytów rolnikom naszym, co zaraz się uwidoczniło w większej ilości transakcyj, zawartych przez nas na Targach obecnych...

— Chciałby pan szan. ująć ten sukces cyfrowo?...

— **Sprzedaliśmy przeszło jednomiesięczną naszą produkcję.** A liczymy w związku z tem i na najbliższą jeszcze przyszłość... Wogóle były szczególnnie poszukiwane nasze młockarnie szerokomłotne, kieraty, siewniki do saletry — cheval de bataille naszej firmy... — i sieczkarnie naszego własnego i bardzo popularnego już systemu...

— Innych zaś maszyn?...

— Z innych z radością zaznaczę, iż **wielkiem powodzeniem cieszyły się znane „Opielacze" „Unji" grudziądzkiej** oraz tej samej fabrykacji pługi i „głębosze"...

Byłbym karygodnie nieścisłym, gdybym jeszcze nie wspomniał o wielkiem zainteresowaniu się reprezentowanemi przez nas „bukownikami" do koniczyn syst. Hofera i in.

„NITSCHE I SKA" NATARGOWALI DOLARÓW JAK LODU...

Równie **uśmiechnięty** i to wprost **promiennie wita** nas **u wejścia inż. Rowecki** w sąsiednim zaraz **stoisku F-my Nitsche i Ska,** reprezentującej przy ul. Kolejowej nr. 1 w Poznaniu takie kolosy światowej produkcji maszyn roln. jak „St. Lanz z Mannheimu", „Br. Wolff z Magdeburga", „Gebr. Eberhardt w Ulm" itd.

— Nie mam co ukrywać... — powiada na wstępie zaimprowizowanego wywiadu p. R. — iż **nasz rezultat** tegotat **tegoroczny na Targach przewyższył** prawie **nasze oczekiwania.** Czy redaktor uwierzy, iż do dzisiejszej soboty (mowa o 7 maja rb.) **sprzedaliśmy już za jakieś 60.000 dolarów i około 40.000 zł.** A myślę, iż jutrzejszej niedzieli „na finishu" sumkę tę jeszcze porządnie zaokrąglimy...

— Czem pan tłumaczy tego rodzaju ożywienie wśród sfer rolniczych?...

— Według mojej śmiałej hipotezy, **rolnicy nasi** jakby **już trochę otrząsnęli się z tej grozy, jaką rzuciła** na nich przed kilku laty **zapowiedź** tak wówczas brutalnie i niefortunnie **pomyślanej Reformy Rolnej...** Realnie wytyczony kierunek dzisiejszych rządów wniósł jakby pewne uspokojenie w te produkujące sfery. Zaczynają one już jakby wierzyć, iż jest wolno im już powrócić do systemu robienia koniecznych wkładów w swój warsztat pracy...

— Które objekty miały wybitne powodzenie?...

— **Większe młocarnie** z działu maszyn rolniczych... ponadto z przemysłowych **maszyny dla młynów** parowych **i fabryki mebli.** W tej dziedzinie **zaznaczyła się wogóle wybitna dążność** odnośnych sfer **do zaopatrywania się w maszyny najnowszej konstrukcji,** coby świadczyło o bardzo zdrowych tendencjach, idących w kierunku zmodernizowania naszego przemysłu. Zwiększy to niewątpliwie ren-

Dogodne warunki regulacji

Związkowa Centrala Maszyn

Tow. Akc.

ul. Fr. Ratajczaka **Poznań** Telefon 2280 i 2289

poleca:

maszyny i narzędzia rolnicze

z pierwszorzędnych fabryk krajowych i zagranicznych

oraz

wszelkie części zapasowe.

4080

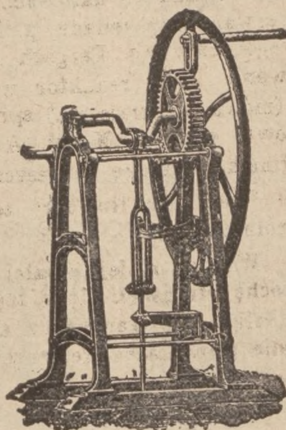
Prosimy zażądać oferty

S. SAMULSKI i SP.

PLESZEW

Fabryka Maszyn - Odlewnia - Kotlarnia

Telefon 36. Telefon 36.

poleca fabrykaty własne:

MANEŻE pałąkowe i ochronne. 4107

MŁOCARNIE kolcowe ręczne i manężowe

SIECZKARNIE bębnowe ręczno-manężowe oraz do zapędu motorowego.

WALCE ziemne do buraków.

POMPY wodociągowe i przystawki do nich.

Wszelkie odlewy żelazne i spiżowe.

Prosimy żądać ofert!

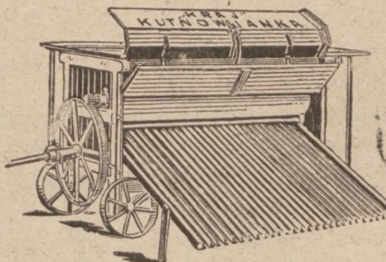
MŁOCARNIE

szerokomłotne do prostej słomy

p. n.

„Kutnowianka"

wyrobu fabryki „KRAJ" Sp. Akc.

znane i rozpowszechnione **w CAŁEJ POLSCE**

Wszędzie, gdzie one pracują, cieszą się uznaniem i wielkim popytem.

PP. Odsprzedawców prosimy, aby zamówienia swoje na nadchodzący sezon, zarówno na młocarnie jak i kieraty, zgłaszali możliwie wcześniej, w celu zabezpieczenia terminowej dostawy.

CENNIKI I OPISY WYSYŁAMY DARMO

„KRAJ" Sp. Akc. FABRYKA MASZYN i Narzędzi Rolniczych WARSZAWA, ul. Chmielna 26.

4276

towność odnośnych fabryk przez potanienie środków produkcji...

— Jak panowie dajecie sobie radę z trudnościami, które niesie z sobą jeszcze wciąż trwająca wojna gospodarcza, rzucona nam przez Niemcy?...

— Niecałe, bynajmniej niecałe Niemcy panie redaktorze... Szkoda, iż pan nie miał możności słyszeć, co na ten temat opowiadali nam taki **dyr. Pfeffer z firmy Wolfa i Dyr. Hassler z f-my Lanza, którzy przybyli odwiedzić nasze Targi osobiście.** Zachwycali się oni całkiem szczerze ich powodzeniem a **wyrażali przytem bardzo zgryźliwie o tych sferach niemieckich, które warcholą w dziedzinie** realnie pojętej **współpracy gospodarczej Polski i Niemiec,** mogącej się przyczynić tak wydatnie i nieodzownie harmonijnie do wzajemnych stosunków obu tych krajów...

PRZY „ARCYFUNDAMENCIE PRZEMYSŁU DRZEWNEGO"...

W tych kilku słowach powyższego tytułu niema ani słowa groteski. Należy je brać najzupełniej dosłownie i poważnie.

Bydgoski **„C. BLUMWE I SYN"**, wchodzący w orbitę zjednoczonej „Unji" (wytwórnie: Bydgoszcz—Inowrocław—Grudziądz) **z swą hors concours produkcją** przeróżnych obrabiarek do drzewa i sławnych dziś na cały świat i Europę traków itd. **jest doprawdy fundamentem** tak **wspaniale rozwiniętego przemysłu drzewnego,** jakim się szczyci Bydgoszcz.

Na wszelkiej wystawie i Targach bydgoski Blumwe jest niezawodny. Jest to już słuszną a zawsze dotąd powodzeniem cieszącą się ambicją jej naczelnego dyrektora inż. Maksymiljana Jankowskiego. Konstantynopol czy Buda, e z i, Moskwa czy Stockholm także Grudziądz (rok 1925-ty) czy Poznań słowem na wszystkich dotychczasowych Targach od samego początku... — **Blumwe jest wszędzie wystawcą i zawsze zwycięskim...** Czy mogło być i na tegorocznych Targach pod wieżą Górnośląską inaczej?...

Dyr. Jankowski nie ma wprost słów uznania dla tegorocznego swego raz jeszcze sukcesu... Jego pomocnik i kierownik tegorocznego stoiska inż. Wasilewski co chwila tylko z radością zaciera ręce. Obaj rozpływają się nad tegorocznemi rezultatami...

— Co też najwięcej interesowało klientelę waszą przy odwiedzaniu stoiska? — pytam ex abrupto...

— Możemy powiedzieć, że niemal wszystkie wystawione tu przez nas modele... No, ma się rozumieć, iż **nasz patentowany walcowy trak ruchomy przedewszystkiem. Ale pilnie poszukiwane też były nasze wiertarki, heblarki, fryzarki itd...**

— A co do zainteresowania się gości zagranicznych?...

— Naszem stoiskiem byłoono ogromne... W szczególności **odwiedzili nas bardzo poważni reprezentanci firm z Turcji, Grecji i Jugosławji...** To też w tej mierze możemy mówić o całym szeregu już dokonanych i s.o dziewanych w najbliższej przyszłości transakcji a które będą nienajpośledniejszą cząstką polskiego eksportu, zasilającego zdrową krwią tętno naszej waluty...

— **Transakcje zaś dotyczące wnętrza kraju?...**

— Również bardzo wydatne. Rzecz najważniejsza, iż mówią one **niezbicie o niewątpliwem ożywieniu ruchu przemysłowego w kraju** a zwłaszcza w dziedzinie przetwórczo drzewnej.

— Czy istotnie już przełamało się tu ku lepszemu?...

— Według tego, co się zaobserwować przez nas dało w czasie obecnych Targów Poznańskich tegorocznych, można powiedzieć stanowczo: że tak...

SŁÓWKO OD... NIEOBECNYCH...

Gdy mowa o takim kolosie bydgoskim jak Blumwe, mimowoli **wzrok szuka gdzieś obok stoiska drugiego** kolosa z nad Brdy a mianowicie **„H. LOEHNERTA"...** Niestety — nie masz go tutaj tym razem...

To podpada.

Czyżby bojkot naszych Targów Poznańskich?...

— Nic podobnego... — pospiesza z uprzejmem wyjaśnieniem nowy dyrektor tej olbrzymiej wytwórni maszyn cukrowniczych, maszyn do wyrobu cementu, urządzeń transportowych, słynnych „młynów sprzężonych" itp., tj. p. Tarnowski, tak chlubnie znany Poznaniowi, jako energiczny do niedawna, jeden z kierowników Zakładów Cegielskiego w Poznaniu. — Cała **organizacja tych olbrzymich zakładów** mechanicznych **bydgoskich ulega** w tym czasie **pewnemu przegrupowaniu produkcji.** Oto przystępuje ona do **uruchomienia na wielką skalę działu budowy kotłów,** (o czem niebawem napiszemy w Rynku Metalowym i Maszynowym obszerniej... przyp. red.). Dopóki ta cała arcyważna i absorbująca nas wyłącznie akcja nie będzie sfinalizowana, uważamy za wskazane wstrzymać się tymczasowo na razie od wszelkiej akcji reprezentacyjno-propagandowej na zewnątrz...

— Ale same **Targi Poznańskie?...**

— **Te mają w naszej firmie i we mnie specjalnie dobrze wypróbowanych przyjaciół i zwolenników, czego** dowód z jak największym splendorem damy w roku najbliższym tj. 1928, a jeszcze więcej na ogólnopolskiej i międzynarodowej Wystawie Powszechnej w Poznaniu, którą z takim nakładem pracy niestrudzenie organizuje obecnie p. wojewoda dr. Wachowiak wraz z niezmożonym dla tej sprawy i również całą duszą jej oddanym prezydentem Ratajskim...

— Pan Dyrektor pozwoli, iż to jego cenne wyjaśnienie pomieszczę również w serji swych wrażeń targowych?...

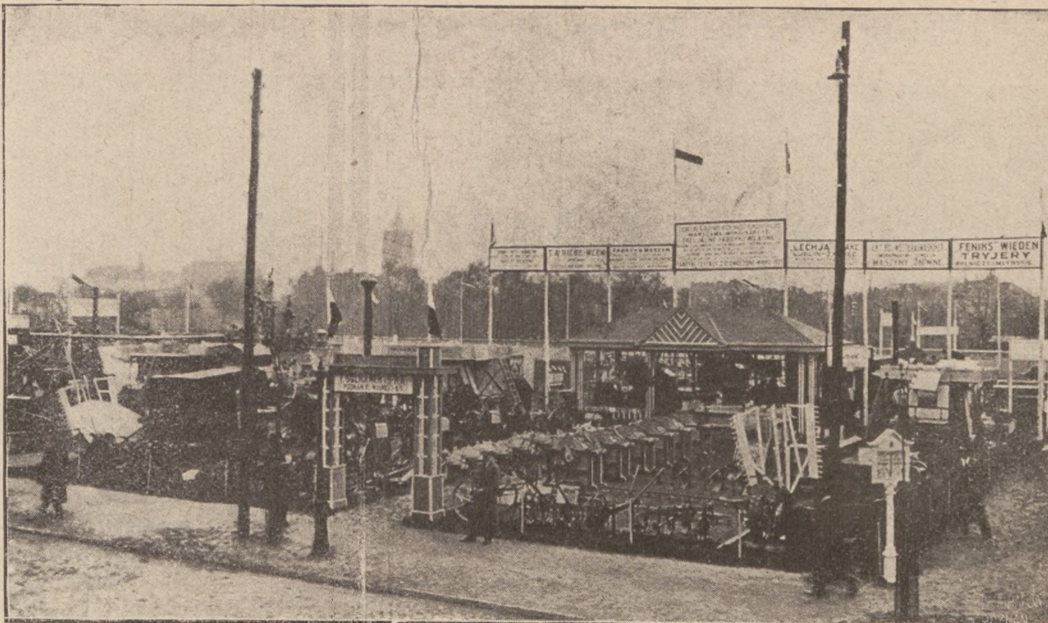
— Ależ bardzo proszę i będę szczerze za nie zobowiązany....

„VIS" Fabryka maszyn i odlewnia
Stanisławów — Telefon nr. 221.
Wytwarza masowo:
sieczkarnie bębnowe, młynki do czyszczenia zboża, młocarnie, kieraty, przystawki, prasy do oleju prasy do owoców Prospekt na żądanie bezpłatnie
3694

Fabryka Maszyn i Odlewnia Żelaza
Waldemar Krusche i S-ka, Pabjanice
Telefon Nr. 9
4093
poleca:
Oddz. I. Warsztaty tkackie mechaniczne.
„ II. Pędnie (transmisyjne).
„ III. Wiertarki szybkobieżne, frezarki uniwersalne.
„ IV. Maszyny rolnicze: Młocarnie syst. Jaehne, maneże, sieczkarnie.
„ V. Garnczki kondensacyjne „Primus".

Przedstawicielstwo firmy F. Suchanek & S-ka w Poznaniu, Plac Wolności 8/9.

Najważniejszym działem wystaw w kraju tak wybitnie rolniczym jak Polska, są niewątpliwie maszyny rolnicze, to też na każdej wystawie, mającej charakter ogólny, maszyny rolnicze reprezentowane są niezwykle obficie, punkt kulminacyjny jednakowoż w tym dziale, zdaje się, osiągnęły tegoroczne Międzynarodowe Targi w Poznaniu.

Reprezentowane tu były niemal wszystkie wyroby krajowe, a wyrobów zagranicznych było również wiele. — Wśród eksponatów zauważono bardzo wiele nowych typów, dostosowanych do najnowocześniejszych wymagań postępu w rolnictwie.

Z pomiędzy całego szeregu obszernych stoisk na wolnem polu bardzo interesująco wyglądała wystawa f-my F. Suchanek & S-ka w Poznaniu, która zgrupowała wszelkiego rodzaju maszyny i narzędzia rolnicze zarówno dla większej, jak i dla małej własności rolnicz.

Na pierwszy plan tego stoiska wysuwały się znakomite wyroby Zjednoczenia Polskich Fabryk Maszyn i Narzędzi Kolniczych w Warszawie, wykazaną tu była doborowa specjalizacja czterech fabryk, z których fabryki: Jan Zawadzki w Warszawie i Zakłady Przemysłowe „Bliżyn" w Bliżynie przedstawiły wszelkie narzędzia do uprawy roli w czem szereg nowości, jak: ulepszone obecnie, od 20 lat przeszło wyrabiane, sztywne pogłębiacze z odkładniczką pasemkową i brony sprężynowe typu „Osborne" na rurkach, jako też oddawna znane wielo-rzędowe w tym roku znowu ulepszone, wypielacze „Oszczędność", a także nowy typ brony do roli systemu Lina.

Fabryka „Wacław Moritz" w Lublinie przedstawiła kolekcję maneży zupełnie nowego dotychczas nieznanego, a przez fabrykę opatentowanego typu, budowanych na jednej żelaznej walcowanej belce, które ponadto mogą być w ten sposób kombinowane, że na jednej przekładni dają 26, a na drugiej przekładni 40 obrotów, przy jednorazowem obejściu koni, nadają się więc do wszelkich celów. Kolekcja młocarń sztyftowych dwu- i czterotrybowych oraz pasowych 18 i 22" szerokich z otwartemi i zamkniętemi bębnami, a także z wytrząsaczami i podsiewaczami, dalej młocarnie cepowe, wąskie i nowy zupełnie typ przewozowej młocarni szerokomłotnej, wykazała, że fabryka ta uwzględnia wszelkie potrzeby naszego rolnictwa pracującego na mniejszej własności.

Fabryka „Sierpczanka" w Sierpcu pierwsza i jedyna specjalna wytwórnia maszyn do przyrządzania paszy, w której wyrób sieczkarń jest nietylko główną i podstawową, ale też jedyną produkcją, dała kolekcję nowoczesnych typów sieczkarń toporowych i bębnowych.

Na tem samem stoisku w osobnym na ten cel zbudowanym pawilonie przedstawione były maszyny młyńskie wyrobu fabryk „Lechja" T. A. Lublin - Żywiec, a mianowicie: mlewnik i czyszczarka - aspirator, nowych zupełnie typów, przyczem ogólne zainteresowanie wzbudzał będący w ruchu perlak automatyczny, specjalność fabryki w Lublinie, służący do żubrowania zboża i wyrobu wszelk. rodzaju krup i kaszy.

Pięknie przedstawiały się wyroby fabryki „Inwentia" T. A. w Poznaniu, tj. rowery, wózki 3-kołowe na pneumatykach do przewożenia przesyłek, rowerowe drezyny kolejowe na tor normalny etc.

Z wyrobów importowanych przedstawiła firma F. Suchanek & S-ka w Poznaniu same nowości, przedewszystkiem parowe garnitury młocarniane wyrobu fabryk maszyn Król. Węg. Kolei Państwowych w Budapeszcie, których młocarnie, jedyne w swoim rodzaju, budowane są całe na ramach stalowych, a pozatem młocarnie te zaopatrzone są we wszystkich miejscach i na wszystkich wałkach patentowanemi stalowemi łożyskami kulkowemi, których znane zalety powodują, że młocarnie te potrzebują znacznie mniej siły napędowej i prawie żadnej konserwacji.

Dalszą nowością były znane w Europie oryginalne szwedzkie żniwiarki i kosiarki „Westeras", które w Polsce na terenie b. Kongresówki i w Małopolsce zdobyły sobie już należne im miejsce.

Tryjery wiedeńskie „Feniks" w różnych kombinacjach do czyszczenia i sortowania wszelkiego rodzaju zbóż z cylindrami, wykonanemi z blach frezowanych, w zastosowaniu dla rolnictwa i do młynów, dopełniały całokształtu tej interesującej kolekcji eksponatów, między któremi w osobnym dziale technicznym wystawiającej firmy przedstawione były łożyska kulkowe i rolkowe Riebe-Werk, jednej z najstarszych i najpoważniejszych fabryk w tej dziedzinie oraz najnowszy środek ochronny przeciwko rdzy „Subox" wyrobu Zakładów Chemicznych Kraków - Dąbie. Środek ten naołowia każdego rodzaju materjały, jak wszelkie metale, drzewo, papę etc. i chroni je przed wpływami atmosferycznemi lub chemicznemi, a w szczególności chroni metale, głównie żelazo, przed rdzą, a wszelkie inne materjały przed rozkładem.

F. SUCHANEK i S-KA
Przedsiębiorstwo Techniczno-Handlowe
dla Rolnictwa i Przemysłu
Poznań - Pl. Wolności 8/9

„WESTERAS" oryginalne szwedzkie
maszyny żniwne
PAROWE GARNITURY
MŁOCARNIANE na kulkowych łożyskach
na długoterminowe spłaty
4250

S. SAMULSKI i S-KA W PLESZEWIE

Fabryka maszyn i armatur — Odlewnia — Kotlarnia — Transmisje.

Firma S. Samulski i S-ka na Targach Poznańskich.

Mamy dzięki Bogu w Polsce firmy, których już samo brzmienie starczy za reklamę. Do nich należy przedewszystkiem i bezsprzecznie firma, „S. SAMULSKI I S-KA w Pleszewie".

To też pisząc słowa niniejsze pod adresem tej firmy, nie czynimy tego bynajmniej w chęci przysporzenia jej popularności, gdyż na brak tej absolutnie uskarżać się ona nie potrzebuje, ale dla wyrażenia jej poprostu tego uznania i rzetelnego szacunku, jakim w świecie gospodarczym od lat już szeregu ta fabryka Pleszewska się cieszy i na które to uznanie wytrwałą pracą i nieustającemi sukcesami w zupełności sobie zasłużyła...

Nie będzie też żadną przesadą, gdy się stwierdzi, iż w całokształcie naszej polskiej wytwórczości produkcja jej stanowi tę bardzo poważną pozycję, dzięki której bilans gospodarczy kraju naszego może z ufnością patrzeć w przyszłość..

Na tę swoją renomę jednak firma ta musiała pracować spory szmat czasu, jeśli się zważy, iż istnieje ona od roku 1885. Zacząwszy rzecz prosta od bardzo skromnych tylko początków dzięki wytrwałej energji swoich właścicieli i ich wysokiej fachowości doprowadziła ona już obecnie do tak wysokiego stosunkowo rozwoju, iż w tej chwili zatrudnia około 150 robotników, nie licząc doskonale wyszkolonego personelu administracyjnego...

Jeśli chodzi o zapoznanie się bodaj pobieżne z wewnętrznem wyekwipowaniem technicznem tej wytwórni, wystarczy krótko nadmienić, iż samych obrabiarek do metali wszelkiego rodzaju posiada S. Samulski i S-ka zgórą 110 sztuk, dalej dwa wielkie piece do metali wszelkiego rodzaju i osobny najnowszego systemu piec ropowy do ich topienia. Osobno należy podkreślić, iż jej silniki zasila, prąd dostarczany z własnej Centrali Elektrycznej...

Szeroki zakres produkcji obejmuje następujące specjalności firmy S. Samulski i S-ka w Pleszewie: 1. Dział pomp i armatur. 2. Dział przeróżnych obrabiarek do drzewa... 3. Dział transmisyj... 4. Dział maszyn rolniczych i w. in.

Rozpisywać się o każdym z tych poszczególnych działów produkcji uważamy tu za zbyteczne, gdyż wysoki stopień objektów, które z tej fabryki wychodzą, jest ogólnie znanym w świecie rolniczym i przemysłowym. Nawet najdrobniejszy rolnik w Polsce, a zwłaszcza zachodniej, potrafi o dobroci i solidności ich wykonania coś rzec o tem, zawsze używając ku temu słów, jak najpochlebniejszych. Szczególną popularnością jednak w tym świecie cieszą się z pomiędzy wyrobów tej fabryki znane zwłaszcza powszechnie na Pomorzu Samulskiego Maneże w ramach dębowych, jego Kolcówki „z wałem bębnowym" na precyzyjnych łożach kulkowych i t. d.

Specjalnie w województwie Wielkopolskiem wybitnym popytem cieszą się walce gładkie do buraków t. zw. trzyczęściowe, o których niektórzy półżartem powiadają, iż przynoszą pewny urodzaj ich posiadaczowi.

W każdym żarcie jest połowa prawdy. W tym wypadku całą prawdą napewno jest to, iż na to żniwo powodzenia i popularności, jakiemi się cieszy fabryka: S. Samulski i S-ka w Pleszewie postarała się ona siejbą ustawiczną długich lat, rzucając wciąż na rynek wyroby precyzyjne w wykonaniu i z wykalkulowaną możliwie najniżej ceną nabycia.

Toż nic dziwnego, iż po lat szeregu to jej żniwo powodzenia jest dziś takie obfite i poważne...

Inż. W. Orz.

Wystawa Przemysłowo-Rolnicza w Pniewach.

Z dnia na dzień wzmaga się tętno pracy w przygotowywaniu wystawy, mającej się odbyć tu w czasie od 26—29 czerwca rb.

Na ostatniem zebraniu komitetu wystawowego postanowiono, iż wystawcy na własny koszt ubezpieczają (do woli) swe eksponaty od ognia i kradzieży. Do załatwienia tych formalności będzie możność w ostatnich dniach przed wystawą. Pozatem tereny wystawy podczas nocy strzeżone będą przez licznych stróży oraz straż pożarną, zaś hale wystawowe będą na noc szczelnie zamknięte. — Komitet wyznaczył dla wystawców liczne nagrody (złote i srebrne medale oraz dyplomy), których podziałem zadecydują specjalne jury, składające się z członków Izb. Przem.-Handl., Rzemieślniczej itp.

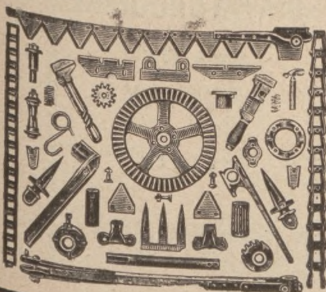
Jury urzędować będą w pierwszym dniu wystawy od godziny 8 rano, to jest 3 godziny przed otwarciem wystawy.

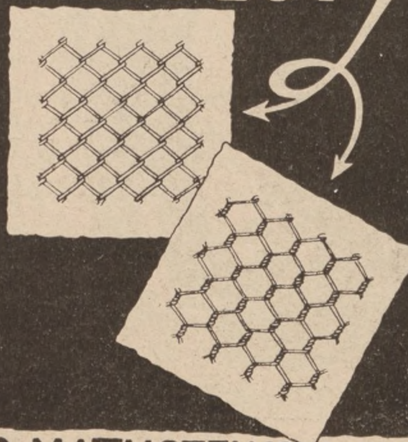
Na terenach opodal strzelnicy urządzi się w czasie trwania wystawy wyścigi konne, korsa kwiatowe i inne. Także dla dzieci pomyślano o różnych niespodziankach.

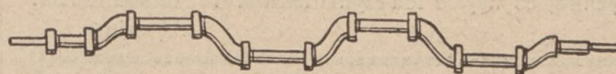
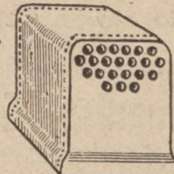
Szczegółowe wyjaśnienia wszystkim daje komitet wystawowy.

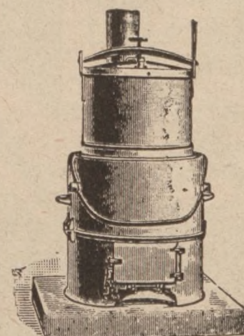
Kufy do wody
i gnojówki w solidnem wykonaniu rozmaitych wielkości, poleca po cenach przystępnych
Fabryka maszyn i kotłów Bracia Blottner
Bojanowo-Poz 4271

Uwaga! Na czasie!!
CZĘŚCI ZAPASOWE DO MASZYN ŻNIWNYCH
najtaniej poleca 4120
Fabryka kos do sieczkarń
I. FOGELNEST („ROLA")
Warszawa, Marszałkowska 11/13

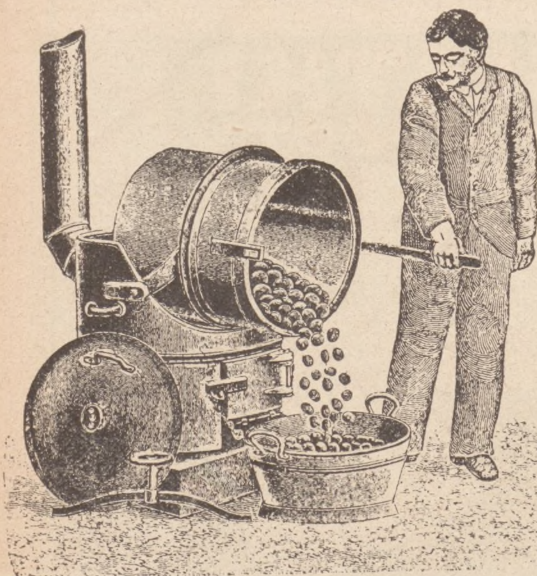
Stockey & Schmitz
właśc.: Albin Rybarczyk
Mazowiecka 26/27 BYDGOSZCZ Tel. 451

Skład fabryczny firmy
Stockey & Schmitz
Gevelsberg — Westf.
SPECJALNA FABR. POSZCZEGÓLNYCH CZĘŚCI MASZYN ŻNIWNYCH SYSTEMU AMERYKAŃSK. I EUROPEJSKIEGO.
4266

SIATKI NA PŁOTY

R. MATUSZEWSKI i S-KA
FABRYKA SIATEK i PŁOTÓW DRUCIANYCH
TEL. 24-01 POZNAŃ MOSTOWA 14.
4240

WAŁY KOLANOWE DO WSZYSTKICH SYSTEMÓW MŁOCARŃ PAROWYCH JAK TEŻ KOMPLETNE ŁOŻYSKA DO NICH.

KOMPLETNE PALENISKA LOKOMOBILOWE I DO LOKOMOTYW JAK TEŻ DO WSZYSTKICH SYSTEMÓW KOTŁÓW PAROWYCH.
WYKONUJE: W NAJKRÓTSZYM TERMINIE I NA DOGODNYCH WARUNKACH.
S. SAMULSKI i Sp. PLESZEW
FABRYKA MASZYN I ARMATUR-ODLEWNIA-KOTLARNIA
4104

Wyrabiam masowo!
PARNIKI

do kartofli oryginalne „AGRA"
Taczki całożelazne
Aparaty do rznięcia słomy
Śrutowniki do śrutowania zboża na kamieniach.
Ryszard Liska
2427 WĄGRÓWIEC
FABRYKA MASZYN I KOTLARNIA

O parnikach „Agra“ Ryszarda Liski z Wągrowca
i innych wyrobach tej popularnej fabryki maszyn —
(słów kilka.)

Parniki do kartofli, systemu „AGRA“, mają już swoją ustaloną a bardzo popularną markę. Wyrabia je, jak wiadomo, znana **Fabryka Maszyn i narzędzi rolniczych w Wągrówcu p. Ryszarda Liski.**

Poza wspomnianymi parnikami, których rolnicy dość nachwalić się nie mogą — fabryka wągrowiecka wyrabia również masowo: **teczki całożelazne, aparaty do rznięcia słomy, śrutowniki do śrutowania zboża na kamieniach itd.**

Na ostatnich Targach znana ta firma Wielkopolska wystawiła swe wyroby z wielkiem powodzeniem, czego wyrazem były **liczne zamówienia**, jakie **otrzymała.** Fakt ów tem więcej daje do myślenia, iż czas trwania Targów nie zbiegał się bynajmniej z sezonem na wyroby ściśle rolnicze...

Pod koniec tych kilku słów zasłużonych pod adresem f-my **Ryszard Liska w Wągrówcu** zanotować jeszcze należy, iż jej **parniki „Agra“** zużywają mimo swej wielkiej wydajności niezmiernie **mało paliwa,** co użycie ich czyni niezmiernie ekonomicznem.

Agrarjusz.

Łopaty, szufle, widły do nawozu, siana, kartofli i buraków, zagranicznych wytwórni, najlepszych fabrykatów poleca

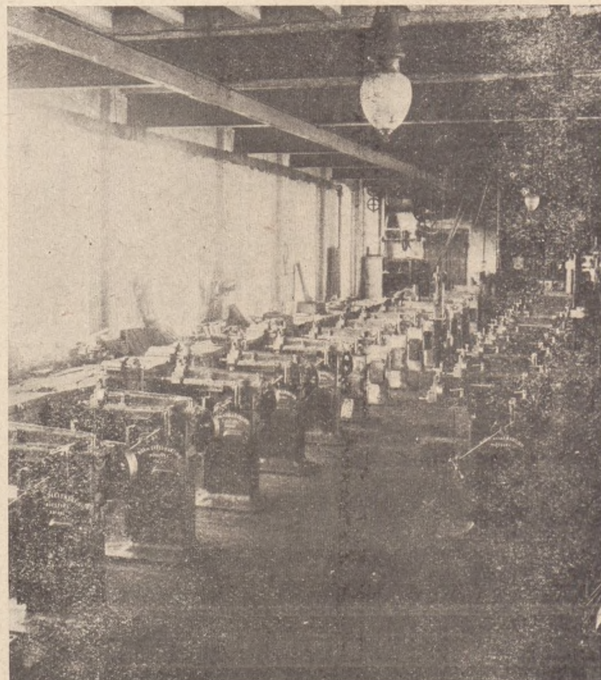
Eisen-& Stahlerzeugnisse G. m. b. H.

Gdańsk (Danzig), Münchengasse 16

3768

Zakłady Mechaniczne Rohn, Zieliński i S-ka w Warszawie.

Fabryka jest jedną z pierwszych, które weszły na drogę racjonalnej wytwórczości seryjnej. Oceniając jej doniosłość, fabryka już 30 lat temu wprowadziła wyrób części składowych na zapas i obróbkę w przyrządach, osiągając tą drogą dokładność wykonania, oszczędność czasu i równomierne obciążenie warsztatu. Doskonaląc te metody, zastosowane pierwotnie do wyrobu pomp, przeniesiono je na dział budowy obrabiarek, który powstał w roku 1916.

Fabryka buduje specjalnie: jeden typ tokarek średniej wagi, o płaskiem łożu, o wysokości kłów 230 mm i długości toczenia 1, 1½, 2 i 2½ m, ze srubą pociągową i przewierconem wrzecionem, strugarki poprzeczne, lekkie, o skoku 400 mm, z napędem jarzmowym i skrzynką biegów i wreszcie strugarki podłużne o długości strugania 2 m i szerokości 800 mm.

UZORY SŁUPKÓW.

KOMPLETNE OGRODZENIA SIATKOWE

oraz kute

DRUT CYNKOWANY

DRUT KOLCZASTY

SIATKI DRUCIANE

TKANINY DRUCIANE

poleca

4134

KRAKOWSKA FABRYKA DRUTU i WYROBÓW ŻELAZNYCH S. A. KRAKÓW, ROMANOWICZA 9 TELEFON 277 i 2196

DZIAŁ BUDOWLANY i CERAMICZNY

Dział materjałów budowlanych i ceramicznych na Targach Poznańskich

W dziale budowlanym i ceramicznym na Targach tegorocznych wystawiały prawie wszystkie firmy, które znane nam są z poprzednich Targów, a których zdolność wytwórcza, jak i jakość wyrobów, stawia ich w rzędzie najpierwszych firm tej branży.

Jak żeśmy się dowiedzieli, to dział budowlany i ceramiczny otrzymał poważne zlecenia, co jest także pocieszającym objawem wzmagającego się ruchu, budowlanego, a co zatem idzie, zmniejszającego się bezrobocia. Jest to również objawem pewnego rodzaju polepszenia się ogólnej sytuacji gospodarczej

Do firm wystawców, które trzeba z racji ich doskonałych wyrobów wyszczególnić, należą następujące:

Fabryka Wyrobów Ceramicznych, Krotoszyn, Przysieka.

Firma „Charjan" w Kaliszu, zajmująca się pokrywaniem dachów i ścian jutą spreparowaną odpornie na wilgoć i ogień.

Firma ta wystawiła na Targach piękny i miłym wyglądem przyciągający domek.

Firma Maurycy Karsztens z Warszawy, wyrabiająca hydrofugę: Kastor", jako domieszkę do zapraw ceramicznych, zabezpieczającą mury od wilgoci i przeciekania wody. Również użytą być może z powodzeniem przy budowie taras, rezerwuarów, kanałów, basenów, tuneli, fundamentów i t. p.

Firma M. Sobecki w Poznaniu wystawiała papę, wyroby smołowcowe i asfalt.

Firma M. Czubek i S-ka w Poznaniu.

Poznańska Fabryka Wyrobów Cementowych — Kojent i Goździewicz.

Firma M. Perkiewicz, Ludwikowo, wyroby gliniane, cegły, kafle i dreny.

E. Czerniewicz, fabryka tektury dachowej i przedmiotów smołowcowych we Wronkach.

Fr. J. Masadyński, wyroby kaflowe.

Pomorskie Zakłady Ceramiczne, Tow. Akc. w Grudziądzu.

Towarzystwo Budowy Dróg Smołowcowych w Katowicach, pracujące między innemi i dla naszego miasta Poznania.

Przedstawicielstwo „Eternit", fabryki dachówek, azbestowo-cementowych, której przedstawicielstwo spoczywa w ręku firmy „Materjał Budowlany" T. A. w Poznaniu.

Fabryka Tektury na dachy i przetworów smołowcowych, Rakoniewice.

Firma L. Pietrula — Gostyń (Wlkp.), ul. Św. Ducha 81, piece i kotliny przenośne.

Parowa Cegielnia Fabianowo.

Firma Gustaw Glaetzner — materjały budowlane i wytwórnia trzciny sufitowej w Poznaniu.

Fabryka Wyrobów Ceramicznych i Kafli, W. Kaczmarek. Rakoniewice (Poznańskie).

„Marmury Kieleckie", Sp. Akc. Kielce — 3-go Maja 28.

Miejmy nadzieję, iż poprawiające się stosunki finansowe naszego kraju ożywią nieco ruch budowlany i dadzą nam możność spoglądania z ufnością w jasną przyszłość tego przemysłu.

Glazury i emalje.

(Ciąg dalszy).

Naczynia żelazne, blaszane najpierw oczyszczamy kwasem siarkowym (bejcujemy) rozcieńczonym wodą w stosunku 20:22. Uważać trzeba, aby kwas siarkowy cienkim strumieniem wlewać do wody, a nie odwrotnie. Zamiast kwasu siarkowego można użyć do bejcowania naczyń żelaznych surowego octu drzewnego. Bejcowanie ma na celu, aby powierzchnia naczynia była metalicznie czysta, bez rdzy, prochu i kurzu. Naczynia z białej blachy wystarczy piaskiem oczyścić i gotowe są do emaljowania. Naczynia żelazne z żelaza lanego muszą być z tych fabryk, które wyrabiają je przy pomocy węgla drzewnego, gdyż i żelazo wyrabiane przy pomocy koksu do emaljowania się nie nadaje. Naczynia muszą mieć cienkie ścianki, wolne od szwów odlewu, baniek itp. Wszelkie narosty i szwy odlewnicze trzeba usunąć ostrym pilnikiem. Bejcowanie naczyń polega na tem, że kwas siarkowy rozcieńczony wodą wlewamy do kadzi z twardego drzewa (aby drzewo było wytrzymalsze, powlekamy je pokostem lakowym) i trzymamy tam naczynia zanurzone 10—12 godzin. Po wyjęciu z płynu szoruje się ostrym piaskiem, aby naczynie miało powierzchnię metaliczną, a następnie płucze się w wodzie gorącej przez co naczynie zaraz wysycha. Płyn do bejcowania nie może być długo używany, bo nabiera dużo związków żelaza, które bejcowanie mogą zniszczyć.

Bejcowane i oczyszczone naczynia pobiałkujemy. Aby pobiałka wysychała, naczynia muszą być ogrzane do 40^0 C. Po wyschnięciu wkładamy do pieca płomiennego i hartujemy pobiałkę węglem drzewnym lub koksem. Lepiej jest hartować pobiałkę w piecach muflowych, gdyż uniknie się popiołu, natomiast zużywa się dużo opału. Hartowanie pobiałki na naczyniach żelaznych trwa 20—25 minut najwyżej. — Pobiałka hartowana nie może być zeszkloną, ale musi być porowatą lecz nie ścieralną pod paznokciem. Temperatura w jakiej wypala się pobiałkę nie powinna przekraczać żaru jasno czerwonego.

Aby pobiałka na naczyniach żelaznych silnie trzymała się magnezji w formie dolomitu palonego lub sólgorzka, oraz węglanu amonu, które chronią emalję od pękania i rysowania, na pobiałkę wypaloną nakładamy emalję przez pudrowanie czyli napraszanie mieszkiem, albo przez polewanie. Ponieważ emalję dajemy cieniej i słabiej wypalamy gdyż są topliwsze od pobiałek więc bardzo trzeba uważać na moment topienia, który obserwować dobrze przy pomocy małego tygielka z kawałkiem mosiądzu, którego punkt topliwości jest punktem topienia emalji — Zwykle wypalamy emalję 3—5 minut.

Emaljowanie ścian zewnętrznych naczyń żelaznych uskutecznia się przeważnie emalją barwną np. ciemno-niebieską przez dodanie kobaltu lub czerwono-brunatną przez tlenek żelaza. Pobiałka i emalja do ścian zewnętrznych musi być topliwszą od emalji wewnętrz użytej, a skład ich może być mniej czysty, bo jako kolorowe obojętnem jest ich zabarwienie. — Często ściany zewnętrzne mają emalję o wyglądzie granitu barwnego, albo marmurkową. Robimy

to w ten sposób, że na pobiałkę białą lub żółtawą nakrapiamy pendzelkiem lub rozpylaczem delikatne kropelki i żyłki emalją koloru szaro-niebieskiego lub szaro-czerwonego, łatwo topliwą, następnie z pobiałką wypalamy, i aby upiększenie silniej wystąpiło, polewamy cienką warstwą emalji i jeszcze raz wypalamy. Kwiaty, widoczki, portrety wypalamy na białej emalji, używając gotowe druki na cienkim papierze o małej zawartości popiołu. Wycinki obrazków (robione są z barwników łatwo topliwych) zwilża się (wodą, olejkiem lewandowym, gumą arabską) i nakleja się równo i gładko na ścianach naczynia emalją pokrytego, a po wyschnięciu wypala się ogniem słabym, aby barwniki obrazka równo się stopiły. — Emaljowanie rur żelaznych, które mają być ochronione od rdzewienia uskuteczia się emalją o następującym składzie. Szkła kryształowego 130 części, sody 20.5 części i kwasu borowego 12 części. Składniki te muszą być dobrze zmielone, zmieszane i w tyglach stopione, a następnie znowu zmielone na delikatny proszek. Rury i inne przedmioty żelazne, mające być emaljowane również muszą być bejcowane, poczem suszone, a następnie powleka się gumą arabską i na ten klej rozpyla się utłuczoną emalję. Po wysuszeniu wkłada się do pieca muflowego i stopniowo ogrzewa, aż do ciemno-czerwonego żaru, przy której to temperaturze emalja roztapia się na powierzchni żelaza. Rury oraz inne wyroby żelazne emaljowane w ten sposób są trwalsze i odporniejsze przeciw rdzewieniu, jednak za kosztowne, aby mogły mieć powszechne użycie.

Do naczyń miedzianych robimy emalję z 12 części białego fluorytu, 12 części gipsu niepalonego i 1 części boraksu — składniki te tłuczemy, mielemy i topimy w tyglach, poczem znowu tłuczemy i mielemy, następnie zarabiamy wodą na płyn gęstości śmietany i polewamy tem wnętrze naczynia. Po wyschnięciu wkładamy do pieca muflowego, ogrzewamy aż do chwili topienia się emalji. Emalja ta będzie nieprzeźroczystą białą i trzyma się tak silnie miedzi, że przy zwykłym uderzeniu naczynia nie pęka i chroni naczynie od śniedzi zielonej.

Emalję sporządzamy w ten sposób, że robimy najpierw kalcynę tj.: prażonkę celem otrzymania tlenku aljażu cyny i ołowiu. Stosunek cyny i ołowiu bywa różny — Na małą skalę najlepiej utleniać w dużym garnku żelaznym, który na ogniu musi leżeć pochyło, aby można było zbierać tlenek. Do zbierania tlenku używa się płaskiej łopatki dziurkowanej, aby nie utleniony metal mógł przypływać. — Łopatka może być żelazna, taksamo i naczynie, w którym utleniamy aljaż. — Otrzymany tlenek przesiewamy i myjemy wodą. Po wysuszeniu bierzemy resztę składników emalji i robimy frytę czyli topień, który zawiera około 2/3 składników.

Ponieważ trudno jest uniknąć żółtawych zabarwień żelaza więc oczyszczamy czyli odbarwiamy emalję saletrą, minją, braunsztynem, lub smaltą, które żółte zabarwienie żelaza opanowują. Wiele emalji robi się bez tlenku cyny, która jest bardzo drogą. Tam gdzie nie chodzi o białość idealną można użyć tlenku antymonu, lecz ze szkliwem alkalicznem. Również zamiast cyny używa się palonych kości wołowych lub kryolitu. Kości palone przepalamy z saletrą, aby resztki węgla usunąć. Polewy cynowe są tak gęste, że trzeba je z naczynia wygarniać. Często topi się je w piecach pudlowych wysypanych piaskiem. Stopioną masę rozbiją się w piecu na bryły i oczyszcza z piasku. Wypala się drzewem sosnowem, niesmolnem.

Stopioną masę po rozbiciu i wypłukaniu mielemy w młynach kulowych, gdzie kule są porcelanowe, albo kwarcowe, a ściany młyna wyłożone również kwarcem lub płytami porcelanowymi. Mielą także w żarnach zamieszczonych w beczce, albo w młynkach cylindrowych z twardego drzewa. Po wymieleniu dodaje się resztę składników oraz 5% glinki białej, która unosi w wodzie cięższe składniki i chroni od osadzania się ich. Pomimo tego trzeba zawsze ręką mieszać rozczyn przy polewaniu. Jako przykład składania różnych emalji podaję tu tablicę:

Nr. kolej.	Składniki	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	Tlenku, aljażu, cyny i ołowiu w/g stosunku i części	15:23 części: 38	17:31 części: 48	1:2 części: 100	11:13 części: 30	1:2 części: 17	1:5 części 13	1:2 części 100	1:5 części: 6	Emalje bezołowiowe alkaliczne						
2	Kwasu i piasku lub krzemienia	37	17	100	14	14	3	100		części: 10	części: 75	części: 37,5	części: 25	części: 20	części: 10	części:
3	Glinki białej	2	4				4								2	
4	Marmuru białego	3	1													
5	Sody prażonej	10	5	16	4			16	5		22,5	15	2,5	10		
6	Soli kuchennej			6	5	5	2	6	1	½						
7	Miniji			15		4		15		15						
8	Skalenia białego				5	4				8½					27	40
9	Tłuczeń porcelany				3				1							
10	Saletry potasowej				2	2	1		½		20	10	12,5	2		6
11	Boraksu krystaliczn.								2	4				24	24	34
12	Tlenek cyny									1	50	30	20	16	20	15
13	Kredy									1			6			
14	Kwasu bornego									1	48	27,5	33½			
15	Bieli ołowiu										30			3		
16	Węglan amonu										15	7,5			3	
17	Magnezji										10	7		5	8	
18	Gorzka sól												6		6	
19	Szkła białego													20		

Naczynia żelazne przed polewaniem muszą być bejcowane i pobiałkowane, a emalja musi mieć jeszcze dodatki gorzkiej soli, magnezji i boraksu o czem w najbliższym numerze podamy.

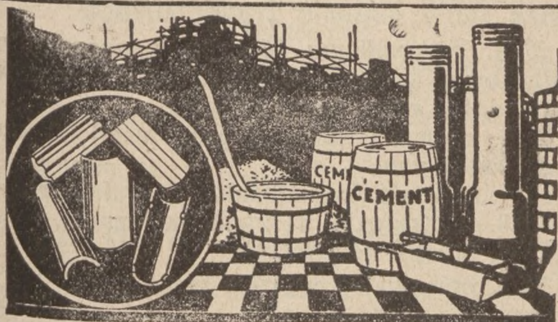
K. Tokarz.

Przedsiębiorstwo Robót Budowlanych

K. SOWIŃSKI, budowniczy

Poznań, Fr. Ratajczaka 37. Telefon 3841.

Wykonuje wszelkie prace budowlane po cenach przystępn ch i warunkach dogodnych. 4059

Materjały budowlane wszelkiego rodzaju poleca:

GUSTAW GLAETZNER

Centrala Materjałów Budowlanych i Dachówek

Tel. 6580 POZNAŃ 3, Mickiewicza 36 zał. 1907 r.

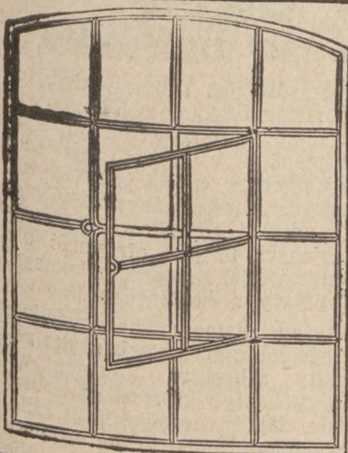
adr. telegraf.: „Dachglaetzner"-Poznań. 4147

Trzcinę sufitową

najlepszego wyrobu, własnej fabrykacji, poleca

Gustaw Glaetzner, Poznań 3, Mickiewicza 36

Telefon 6580. 4244 Założona 1907 r.

FABRYKA KRAT I OKIEN KUTYCH

Edward Siwka

ŚRODA, ul. Ogrodowa 5. Telefon 127

dostarcza okna żel.-kute do fabryk, mieszkań i chlewów, bramy żel.-suwane, kraty, różne zawiasy do wrót i wszystkie artyk. żel do budowli, według własnych i nadesłanych prospektów szybko i tanio. 3816

Kosztorysy darmo.

Maty sufitowe

i obręcze na beczki (cementówki)

wyrabiam i dostarczam.

Wytwórnia mat sufitowych

Ludwik Kuźma, Libertów

p. Swoszowice (k. Krakowa)

3737

Kilkanaście wagonów

LEPNIKU

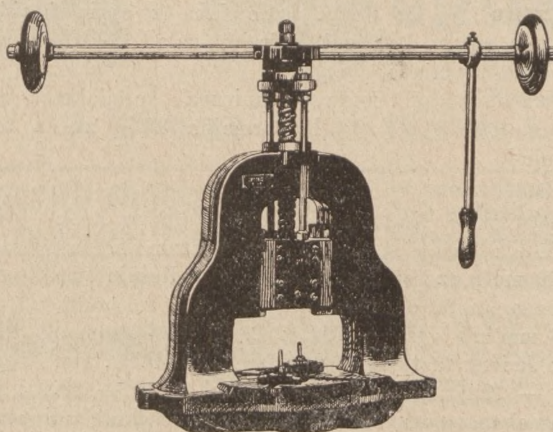
z naszej destylarni smoły oddajemy wagonowo począwszy od 5000 kg po **36,50 zł za 100 kg** w beczkach brutto za netto franco wagon Jarocin.

WŁADYSŁAW LEWANDOWSKI

Fabryka papy dachowej, destylarnia smoły i wyrobów cementowych

JAROCIN — (POZNAŃSKIE)

4268

Tłoczarki

balansowe, cierne (frykcyjne) i mimośrodowe (ekscentryczne). **Maszyny** do cegły, dachówki igerków, (dren)

Fabryka Maszyn, Odlewnia Żelaza i Metali

BRACIA KANCZEWSCY SP. AKC.

w Częstochowie

ul. Ogrodowa 51-53 Telefon 1-95

ISTNIEJE OD 1890 R. 4201

TOWARZYSTWO „OLEUM"

SPÓŁKA Z OGR. ODP.

we Lwowie

Oddział w Poznaniu, plac Wolności 2

Tel. 21-52. Stale na składzie: Tel. 38-40

Nafta, benzyna, oleje, smary, asfalt, parafina.

Specjalność: Olej samochodowy marki „Caroll" w blaszankach 2- i 5-litrowych oraz w beczkach.

4181

Towarzystwo Budowy i Eksploatacji Klinkierni w Polsce.

Powstało ono w Lublinie z inicjatywy wojewody lubelskiego, p. Remiszewskiego, dnia 25 maja 1927 roku. W obradach nad założeniem tego towarzystwa brali udział przedstawiciele samorządów kresów wschodnich i środkowej Polski, oraz instytucyj budowlanych, zainteresowanych budową dróg w Polsce. Ustanowiono, że członkami Towarzystwa budowy i eksploatacji klinkierni w Polsce mają być przedewszystkiem samorządy powiatowe i miejskie, potem instytucje przemysłowe i handlowe a wkońcu także osoby prywatne. Zjazd organizacyjny odbędzie się dnia 30 lipca roku bieżącego.

Z rynku materjałów budowlanych i drzewa

MATERJAŁY BUDOWLANE.

Warszawa, 25. 5. Cegła budowlana z cegielni tutejszych notuje się za 1000 sztuk fr. st. załad. 60 zł. za gatunki dobrze wypalane.

Warszawa, 25. 5. Cegła (techniczna) kopalniakowa normalna ogniotrwała 107.50 zł. normalna 97.50 zł za tonę fr. st. załad.

DRZEWO.

Siedlce, 25. 5. Na ostatnich licytacjach w końcu kwietnia dyrekcja lasów państwowych otrzymała następujące ceny za 1 metr sześc. loco tartak w nadleśnictwie Czarna Wieś: sosna tarta obrzynana B 25 mm zł 56.10, D. C. 32 — 76 mm zł 77.65 — 79.20; C. 32 — 76 mm zł 84.40 — 85.40; świerk tarty B 38 mm zł 55.10, P. C. mm 38—76 zł. 77.65 — 79.20; C. mm 38 — 76 zł 84.40 — 86.10; papierówka eksportowa loco las około 30 km. odległości zł. 12.68 — 13.25, papierówka w dłużycach zł. 15.09; dłużyce sosnowe i świerkowe różne ceny zależnie od grubości.

Gdańsk, 24. 5. Ostatnie notowania franco Gdańsk wynoszą za 1 metr sześc.: bloki sosnowe 46 — 55 szyl. sosnowe słupy telegraficzne 20 — 35, drewno kopalniane 13, kloce dębowe 4—50 cm. za 1 metr kwadr. 80—90 szyl. ponad 50 cm. 140 — 180, osikowe zapałczane 45 — 50. Sosnowe sleepry za sztukę 6 — 6.8 szyl. podkłady 3.3 — 3.5, dębowe podkłady 5 — 5.6, sosnowe bale angielskie za standart 11 Ł świerkowe 10.10 Ł.

Królewiec, 24. 5. Na rynku drzewa wschodnio pruskim duży popyt na materjał tarty — nietylko na lepsze gatunki, ale i na budulcowe. Ceny są wysokie i za odziomkowy materjał od 125 Mk. wzwyż, za wierzchołkowy 75 Mk., budulcowe belki 75 Mk.; kantówka 60 Mk., połówka równolegle obrzynana 45 Mk., zapotrzebowanie duże z Niemiec Zachodnich i Środkowych, eksport do Anglji nieznaczny; małe partje sprzedano ostatnio do Danji; praca na tartakach ożywiona — znać duże polepszenie w porównaniu do niedawnych czasów.

Informacje w sprawie eksportu do Ameryki.

Amerykańsko - Polska Izba Handlowo - Przemysłowa w Warszawie (Nowy Świat Nr. 72), zawiadamia wszystkie firmy i osoby, interesujące się handlem ze Stanami Zjednoczonemi, że do Warszawy przybył referent handl. Konsulatu Generalnego w Nowym Jorku p. t. S. Wołkowski, który będzie osobiście udzielał wszelkich informacyj w sprawie rynku zbytu w Ameryce codziennie godz. 2—4 pp. w lokalu Izby. Zapytania listowne również należy kierować pod adresem izby. Specjalnie pożądanymi na rynku amerykańskim są następujące artykuły: wyroby lniane, galanterja, wyroby z fajansu, glinki i porcelany, guziki skórzane, wyroby szklane, narzędzia stolarskie, wyroby koszykarskie, wyroby przemysłu artystycznego i ludowego, futra królicze i zajęcze.

? SKRZYNKA ZAPYTAŃ ?
z dziedziny porad fachowych i źródeł zakupów

Do każdego zapytania prosimy dołączyć 50 gr. Wszystkim interesantom odpowiadamy listownie, częstokroć kilkakrotnie.

Uprasza się o podanie źródła zakupu:

Nr. 2733. Ferrosilicum 16 proc. odpornego na kwasy siarkowy, solny i azotowy. Chodzi o odlewy fasonowe, jak rury, miski i t. p.

Nr. 2740. sitek z okładkami gumowemi do kurków wodociągowych.

Nr. 2819. sprężyn do budzików (Spiralfeder).

Nr. 2830. maszyn do wiązania pończoch.

Nr. 2831. blachy do żaluzyj.

Nr. 2833. maszyn do wyrobu makaronu.

Nr. 2839. kluczy kuto - lanych do zamków i zameczków.

Nr. 2843. maszyn do wyrobu siatek drucianych z ulepszeniem.

Nr. 2844. szyldzików drukowanych na białym celuloidzie.

Nr. 2350. urządzeń do metalizacji sposobem „Schoopa".

Nr. 2855. pras hydraulicznych.

Nr. 2841. Uprasza się o podanie firm, które budują wciągi osobowe (lifty) pneumatyczne lub hydrauliczne.

Trwały dach
stanowi o trwałości budynku!

Jest to zasada uznana od czasów, jak tylko w dziejach ludzkości zaczęto stosować budowle mieszkaniowe. Przetrwała ona do czasów dzisiejszych i nie straciła wcale na wartości. Przeciwnie, — dzisiaj, gdy pieniądz jest drogi i jego zdobycie dla celów budowlanych jest coraz trudniejsze, zasada ta zyskała na sile. Każdy budujący stara się, ażeby użyć pieniądz jak najpraktyczniej, przy wydatku stosunkowo najmniejszym osiągnąć maksimum wydajności, to jest otrzymać dla swojego budynku dach trwały, z materjału nieprzemakalnego, ogniotrwałego, odpornego na wpływy atmosferyczne.

Takim idealnym wprost, bo posiadającym bezwzględnie wszystkie warunki, jakich się od dobrego materjału na pokrycie dachu wymaga, są płyty azbestowo - cementowe „ETERNIT". Już same składniki tych płyt, któremi są azbest i cement w umiejętnem połączeniu, dają gwarancję, iż „ETERNIT" jest to materjał absolutnie niepalny, odporny na wpływy atmosferyczne i nadzwyczaj wytrzymały na złamanie. Nie wymagają one bowiem tak dużej pochyłości dachu, jak n. p. dachówki palone, a zatem dach pokryty płytami „ETERNIT" posiada mniejszą powierzchnię o ca 20%, co poważnie redukuje koszt budowy. Pozatem płyty „ETERNIT", potrzebne na pokrycie 1 metra kwadr. powierzchni dachu ważą zaledwie 15 kg, podczas gdy dachówka - karpiówka waży ca 65—75 kg, czyli pięć razy więcej, a zatem przy kryciu dachu „ETERNIT"em" można użyć na wiązanie dachu drzewo cieńsze, a zatem tańsze.

Dach pokryty płytami „ETERNIT" nie wymaga absolutnie żadnych reparacyj i odświeżań przez dziesiątki lat tak, iż płyty te uchodzą za materjał o „wieczystej trwałości" stąd pochodzi ich nazwa „ETERNIT".

Płyty „ETERNIT" dostarcza firma „Materjał Budowlany" Tow. Akc., której Centrala mieści się w Poznaniu przy ul. Sew. Mielżyńskiego 23, a która posiada swój oddział w Toruniu przy ul. Żeglarskiej 27 i Biuro Sprzedaży w Grudziądzu przy ul. Ogrodowej 23, naprzeciwko nowego parku miejskiego.

Instytucja powyższa, jak też jej oddziały udzielają każdocześnie bezpłatnie wszelkich informacyj i kosztorysów, tyczących się pokrycia dachów płytami „ETERNIT". 4178

Poważne źródła dostawcze

Dla automobilistów

„VULCAN ELECTRO" Elektryczny aparat wulkanizacyjny w podróż i do użytku warsztatowego poleca
W. Narożny i S wie, Poznań 1, ul. Ogrodowa 15/16
Telefon 2658. 3337d

Naczynia mleczarskie, naczynia kuchenne, wyroby blaszane cynow., kotły, zbiorniki do wody, mleka itp poleca J. Wiśniewski, Zakł. Blacharskie w Warszawie, Nowy Świat 62. Tel. 268-19 3121

Śruby „HELIOS" do drzewa toczone, mosiężne i poniklowane Wszelkie części fasonowe mos. Poznań, Rynek Łazarski 8. Tel. 6543. (2967

Narzędzia precyzyjne Przekroje (sznyty), matryce (sztance), formy tłocznie do fabrykacji artykułów masowych z metalu, celuloidu, papieru, skóry, jako też do artykułów chemicznych, mydła, pasty etc. wykonuje na zamówienie. Dostarczam i wykonuję artykuły masowe podług wzoru sztancowane, tłoczone i dęte. Wykonuję wszelkie prace tokarskie po cenach umiarkowanych. Za fachowe i wzorowe wykonanie gwarantuje długoletnia praktyka zagraniczna. JAN ŁAZAROWICZ i S-ka, POZNAŃ, ul. Mostowa 15. 26

IMADŁA RÓWNOLEGŁE 80 — 150 szerokości.
Motor Polski T. A., Żnin. 3288

Hurt. rowerów, maszyn do szycia i części zapasowych oraz broni i amunicji 615
HURTOWNIA PNEUMATYKÓW T. z o. p. OSTRÓW (Wlkp.)

Kuchenki gazowe

3615a 1 - 2 i 3 płomienne,
Tow. Akc. „WIEPOFANA" Poznań-Dąbrowskiego 81 - tel. 61-56

Fabryka wyrobów aluminiowych w Drawskim-Młynie (Wlkp.) dostarcza
łyżki i łyżeczki aluminiowe

Armatury wodociągowe, gazowe, ogrzewalne, toaletowe poniklowane oraz specjalne dla cukrowni, papierni, cementowni, fabryk chemicznych itp., **noże metalowe** dla fabryk papieru, **odlewy** według własnych i nadesłanych modeli z różnych aljaży dostarcza: Fabryka armatur i wyrobów metalowych firmy **Towarz. Kontynentalne dla handlu żelazem w Krakowie - ul. A. Potockiego 8.** 3142
Specjalność: brons fosforowy odporny na kwasy.

Pomorska Fabryka Samochodów, Motorów i Maszyn
Bracia Cierpiałkowscy, Toruń, Szosa Chełmińska 53, Tel. 1471, dostarcza **wszelkie części samochodowe** 2854

Podkowy górnośląskie i powroźnicze 2865
M. MATUSZEWSKI - POZNAŃ. Przemysłowa 22

Wolne miejsce

Plomby ołowiane w różnych wielkościach i w każdej ilości poleca 2866
Stec & Lisowski, Fabryka plomb, Toruń, Kochanowskiego 1a

S.E.E. „Suchy Element Elektryczny" Fabryka ogniw galwanicznych
w Zawierciu, Województwo Kieleckie. 2973

VULKAN rozczyn gumowy i płótno gum. (Gummilösung) wyrabia w najlepszym gatunku GUMY Poznań, ulica 27 Grudnia 15 3790

ARMATURĘ do instalacji ogrzewania centralnego:
krany-regulatory, zasuwy Peeta, odwadniacze i t. p.
oraz
armaturę przeciwpożarową, wodociągową i kąpielową
w wytwornem wykonaniu polecają
Janczewski i Freymark, Warszawa, Mokotowska 49. 2925a

Błotniki, chłodniki do samochodów, tanki do benzyny, wiadra do węgli, powieszaki do obrazów 2852
i inne artykuły blaszane poleca korzystnie St. Gulczyński
Poznań, ul. Dąbrowskiego 90. telefon 6679 !

Zamki, zapory i zatrzaski patent. do drzwi
FERROPOL Sp. z o. o. Poznań, Św. Marcin 46. 3974

Odlewnia Metali i Warsztaty Mechaniczne
„Wartome", Poznań. ul. Polna 8 2862

Uszczelki

skórzane
do armatury wodnej
wykonuje
A. Krawczyk, Poznań, Łazarska 1.
4278

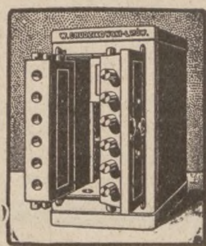
Ręczne magle domowe i wszelkie maszyny rolnicze poleca
Fabryka Maszyn i Odlewnia Żelaza. Bracia Biskupscy S. A. w Kołomyi. 178

PRACOWNIA DJAMENTÓW DO RŻNIĘCIA SZKŁA I DO TARCZ SZMERGLOWYCH 4022

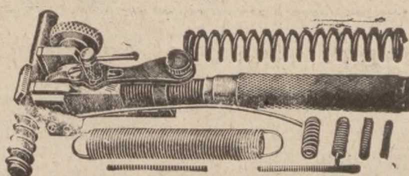
H. SZEFTEL
Warszawa, Graniczna 16
Egz. od 1882 r.

Drawska Odlewnia żelaza i Fabryka Maszyn
Drawski-Młyn (Wielkopolska)
poleca
odlewy żeliwne o doskonałej jakości
2902 Dostawa terminowa. Piec codziennie czynny.

Władysław Chudzikowski
Fabryka kas ogniotrwałych
Lwów, ul. Na Błonie 22
wykonuje
Kasy ogniotrwałe - Szafy pancerne - Kasy do wmurowania - Kasety podręczne - Skarbonki oszczędnościowe. 3751

Wolne miejsce.

Aparaty do robienia sprężyn spiralnych „HELIOS"
od 0,2 do 12 mm
grubości drutu
W Gierczyński i Ska. Poznań. 4273

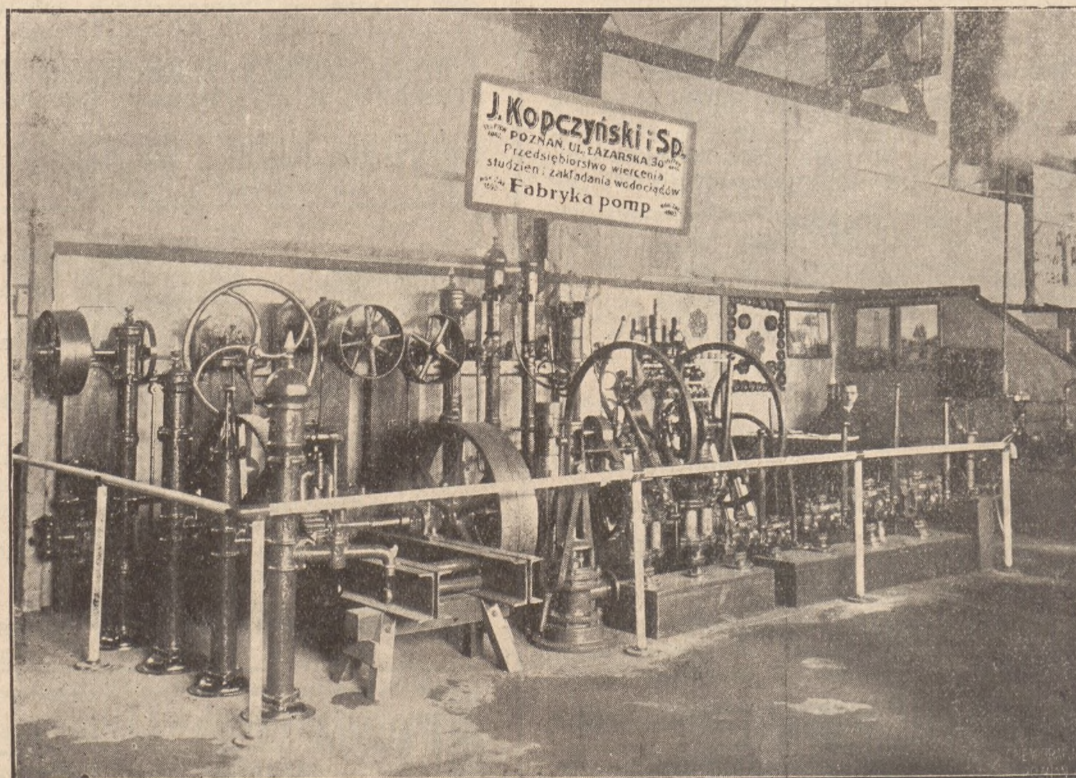

MANOMETRY 3667
do pary, wody, amoniaku, specjalne wykonanie do **parowozów** i turbin, ciepłomierze rejestrujące na wielką odległość, pirometry i t. p.
St. Duchowski - Biuro inżynierskie
Tel. 32-26 Poznań Pocztowa 21.

J. KOPCZYŃSKI i SP.

Przedsiębiorstwo wiercenia studzien i fabryka pomp

Poznań, Łazarska 30

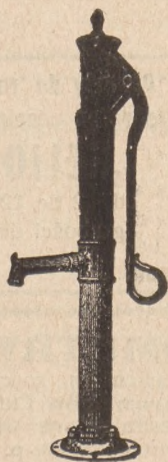

Stoisko firmy J. Kopczyński i S-ka w Poznaniu.

Wyżej podajemy fotografję stoiska fabryki pomp, J. Kopczyński i S-ka w Poznaniu, ul. Łazarska 30.

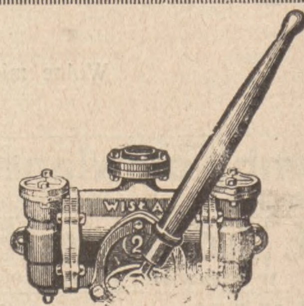
Przedsiębiorstwo to istnieje od przeszło trzydziestu lat, mieści się we własnych zabudowaniach fabrycznych i należy do najpoważniejszych w Polsce. Stale zatrudnia około 80 pracowników i posiada oddział w Bydgoszczy, przy ul Dworcowej 46.

Firma Kopczyński i S-ka zajmuje się specjalnie fabrykacją pomp do studzien abisyńskich, kopanych, wierconych głębokich, do napędu ręcznego, manężem i mechanicznego. Pozatem wykonuje wszelkie prace w zakres studniarstwa wchodzące, podejmując się projektowania studzien i pomp na wielką wydajność wody dla zakładów przemysłowych i miast, wierceń badawczych celem odszukania warstw wodonośnych, wykonania studzień wierconych z przewodem lewarowym, wiercenia studzien artezyjskich i studzien głębokich systemem „Mamut", pomp odśrodkowych z osią pionową, wwieszonych w rury studzienne, pomp tłokowych i t. d. Posiadając liczny i dobrze wyszkolony personel może wszelkie zlecenia wykonać sprawnie i fachowo.

POMPY

różnego rodzaju

do zapędu ręcznego, manężem i mechanicznego do studzien zwykłych i głębokich.

Wiercenie studzien zwykłych i artezyjskich

J. Kopczyński i Sp., Poznań

Nr. telefonu 60-42. **ul. Łazarska 30** Rok założenia 1893.

FABRYKA POMP I PRZEDSIĘBIORSTWO WIERCENIA STUDZIEN.

Oddział w Bydgoszczy, ul. Dworcowa nr. 46.

4277

ORGAN ZWIĄZKU PRZEDSIĘBIORSTW ELEKTROTECHNICZNYCH NA POLSKĘ ZACHODNIĄ.

8 Ze Związku Przedsiębiorstw Elektrotechnicznych 8
na Województwa Poznańskie i Pomorskie

OKÓLNIK NR 13.

Następnie Zebranie Związku odbędzie się w poniedziałek, dnia 13. czerwca rb. o godz. 20-tej na sali Restauracji Ratuszowej z następującym porządkiem obrad:

a) sprawozdanie Zarządu,
b) przyjęcie nowych członków,
c) sprawozdanie Komisji Spółdzielczej,
d) Wystawa Ogólno Państwowa w Poznaniu,
e) Wnioski i interpelacje.
Wolne głosy.

O punktualne przybycie uprasza

Zarząd.

Okólnik nr. 12.

Ostatnie Zebranie Związku odbyło się dnia 5 maja r. b., przy nader licznym udziale członków oraz kilku gości.

Po odczytaniu korespondencji oraz protokółu z ostatniego zebrania, które akceptuje, udziela Prezes głos p. inż. Grześkowiakowi, który w dłuższym referacie informuje zebranych o genezie powstania Spółdzielni Mechaników, jej wspaniałym rozwoju i obecnym stanie majątkowym. Referat, który wzbudził zrozumiałe zainteresowanie wśród obecnych na zebraniu członków, wywołał długą dyskusję, w której zabierali głos prawie wszyscy zebrani, a inż. Grześkowiak udzielał dalszych cennych informacyj. Prezes, dziękując inż. Grześkowiakowi za tak interesujący referat, prosi prelegenta, by zechciał ewentualnie powtórzyć go o ile nieobecni na zebraniu członkowie wyraziliby podobne życzenie. Prelegent chętnie przyrzeka zadośćuczynić prośbie Związku. Rezultatem dyskusji była uchwała, by Komisja przełożyła na następnym zebraniu konkretne propozycje.

W dalszym ciągu sekretarz zdaje sprawozdanie z posiedzenia Rady P. Z. P. E. w Warszawie, które zebranie przyjmuje do wiadomości.

W sprawie kandydatury firmy Wilanowski na członka Związku nie powzięto żadnej decyzji, nikt bowiem z obecnych nie mógł udzielić odnośnie tej firmy koniecznych do przyjęcia na członka informacyj. Wobec powyższego zebranie uchwala by zwrócić się do zainteresowanej firmy z żądaniem referencji.

Odnośnie do wniosku firmy Znicz o skreślenie jej z listy członków z powodu likwidacji, zebranie przychyla się do życzenia tejże firmy, jednak w myśl postanowień statutu zwalnia się firmę od uiszczenia składek dopiero z dniem 31 maja.

Sprawę Elektrowni w Bydgoszczy z powodu nieobecności przedstawiciela Koła Bydgoskiego nie rozpatrywano.

Inż. Piński porusza następnie sprawy związane z projektami budowy nowej elektrowni w Poznaniu, informuje zebranych o przebiegu ostatniego zebrania w Stowarzyszeniu Elektrotechników oraz o interpelacji, jaką złożono na ręce p. prezydenta miasta Ratajskiego. Również informuje członków, że sprawa koncesjonowania firm dotychczas mimo otrzymanych przyrzeczeń nie ruszyła z miejsca. Inż. Namysł podnosi fakt, że po wyjściu jego z delegacji dla wody i światła, nie zasiada w niej ani jeden fachowiec elektryk, a główną rolę odgrywa w niej administrator domów p. Alejski. W bardzo ożywionej dyskusji zabierają głos wszyscy obecni, poczem zebranie uchwala wypracowanie memorjału do prezydenta miasta i Rady Miejskiej i wybiera w tym celu Komisję, w skład której weszli pp. Biskupski, Gaertig, Namysł, Piekałkiewicz, Piński oraz w zastępstwie p. Gaertiga p. Chempiński.

Inż. Gaertig stawia wniosek w sprawie nielojalnej konkurencji w brzmieniu ostatniego zebrania z tem, by wniosek ten był z kolei przez 3 zebrania odczytywany oraz 3-krotnie ukazał się jako okólnik w organie Związku. Wniosek przyjęto jednogłośnie.

Dalszy wniosek inż. Gaertiga do Walnego Zebrania o zmianę § w ten sposób, że we wniosku o przyjęcie na członka Związku, zgłaszająca się firma winna podać 2 członków polecających, odnotowano do dalszego załatwienia na Walnem Zebraniu.

W tym celu zebranie poleca przygotować druki na wzór druków Stowarzyszenia Elektrotechników. — Inż. Namysł porusza kwestję prac murarskich przy ofertach na prace elektrotechniczne. Po dłuższej dyskusji zebranie porucza Zarządowi zwrócenia się do odnośnych urzędów z prośbą o wyłączenie tych prac z kosztorysów elektrotechnicznych.

Inż. Biskupski prosi o interewencję w Elektrowni Miejskiej w sprawie sprzedaży detalicznej żarówek elektrycznych, oraz w sprawie inż. Sautera, który szkodzi interesom firmy Elektrotechnik. Prezes na powyższe żale, oświadcza, że o ile inż. Biskupski dostarczy fakty te na piśmie, natenczas bezwzględnie sprawa zostanie wyświetlona.

Na tem porządek obrad wyczerpano i zebranie o godz. 23,30 zamknięto.

OKÓLNIK NR. 14.

Na wskutek wniesionej na ostatniem Zebraniu intertelpelacji, Zarząd zawiadamia p. t. członków, iż w razie nieprzestrzegania powziętych przez Związek uchwał, odnośnie uprawiania przez niektóre firmy Związkowe nielojalnej konkurencji, firmy te narażają się na skreślenie z listy członków, oraz na publiczne ogłoszenie we wszystkich dziennikach Ziem Zachodnich powodów wykreślenia.

Przykładem nielojalnej konkurencji może być np. zabieg o uzyskanie pracy przez przyrzeczenia, udzielania klientowi kilkuletniej gwarancji za wykonaną pracę, co w praktyce nie znajduje zastosowania, a wprowadza w błąd osoby zainteresowane.

Również nieprzestrzeganie przepisów odnośnie wymaganych przez nie przekroji dla przewodów elektrycznych, wyzyskują niesumienne f-my dla prześcignięcia konkurencji, co z punktu widzenia zawodu elektrotechnicznego jest niedopuszczalne. — Podobne fakty będą uważane przez Związek za naruszenie zasad lojalności i fachowości, nie licują się one bowiem z powagą faktycznego przedsiębiorcy elektryka.

Firma Związkowa winna konkurować jakością wykonania, zaufaniem zleceniodawcy oraz sumienną kalkulacją.

Zarząd.

Struktura pola elektromagnetycznego atmosfery ziemskiej.

Wiemy z praktyki radjofonicznej, jak często spotykamy niewyjaśnione zakłócenia i niespodzianki przy odbiorze radjofonicznym. Chcąc zrozumieć powody powyższych zjawisk, należy wniknąć w mechanizm rozchodzenia się fal radjowych w polu elektromagnetycznem ziemi, względnie jej atmosfery.

Otóż atmosfera ziemska jest siedliskiem pola elektrycznego, którego potencjał wzrasta w miarę wznoszenia się ponad ziemię. Pole elektromagnetyczne analogicznie do innych układów, posiada punkty jednakowego napięcia, których połączenia dają pola o jednakowym napięciu.

Ponieważ potencjał wzrasta w miarę wznoszenia się ponad ziemię, zrozumiałem będzie, że pola jednakowego napięcia zagęszczać się muszą na górach lub wysokich budynkach, dając w ten sposób znaczne zmiany potencjału pola elektrycznego, chociaż w ostatnim wypadku czysto lokalne.

Badania wykazały, że na wysokości 6—8 klm. napięcie elektryczne jest prawie stałe.

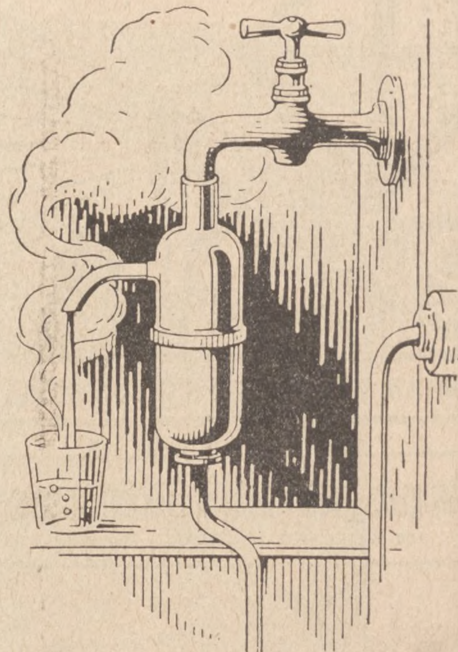
Tak jak u krzywych jednakowego ciśnienia barometrycznego t. zw. izobar lub jednakowej temperatury t. zw. izotezne istnieją tutaj okresy roczne i dzienne zmian potencjału elektrycznego. Maximum natężenia przypada w Europie, w naszej szerokości na styczeń względnie luty, minimum na czerwiec względnie lipiec. Interwał europejski jest duży — dwa i pół razy większy od półkuli zachodniej.

Okresy dzienne odmienne są w okolicach górzystych od nizinnych. W tych ostatnich maximum przypada krótko po wschodzie i zachodzie słońca, minimum w południe i przed wschodem słońca. Widzimy z tego, że okresy dzienne zależne są od nasłonecznienia więcej lub mniej silnego. Jonizacyjny wpływ słońca działa zobojętniająco na ładunek dodatni i osłabia napięcie pola.

Jak widać z powyższego pole elektromagnetyczne atmosfery ziemskiej nie jest jednorodne. Różnice jego potencjału zależne są od czasu, pory roku i konfiguracji terenu. Jeśli więc pole elektromagnetyczne stacji napotyka na niejednorodne pole elektromagnetyczne atmosfery ziemskiej, zostanie silnie zdeformowane i wywoła niejednakową audycję stacji odbiorczych. **inż. Szukiewicz.**

Praktyczny ogrzewacz elektryczny.

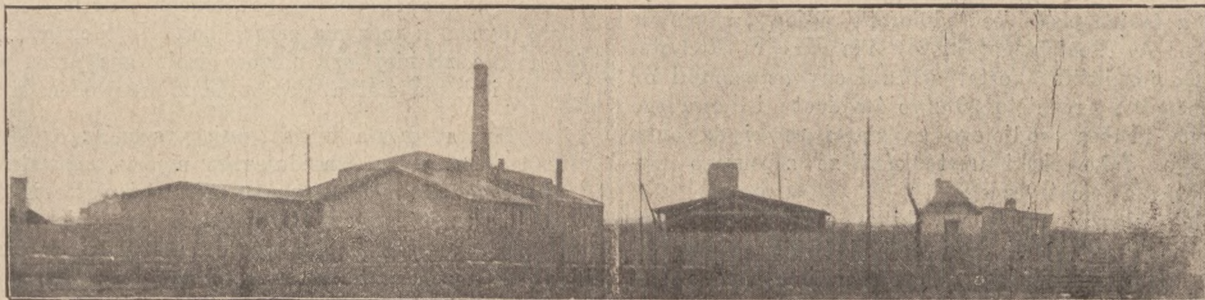
Przy zastosowaniu powyższego ogrzewacza, otrzymywać można z każdego kranu, przy stosunkowo niewielkim koszcie, gorącą, bieżącą wodę. Aparat ten musi być w tym celu mocno przymocowany do kranu, a zaś prąd elektryczny otrzymuje się przez połączenie przyrządu z jakimkolwiek kontaktem świetlnym.

Bliższych wiadomości o fabrykach lub wynalazcach wszystkich omawianych tu nowości udziela handlowe biuro informacyjne pisma „Wirtschafts- und Exportzeitung", Lipsk.

ZJEDNOCZONE PRZEDSIĘBIORSTWA ELEKTRYCZNE
INŻ. K. GAERTIG i SP. T. Z O. P.
Poznań Pocztowa 26
ELEKTROWNIE KOMUNALNE PRZEMYSŁOWE WIEJSKIE
Turbiny wietrzne
Żurawie Dźwigi osobowe towarowe wielokrążki
Godła reklamowe elektryczne
Instalacje oświetlenia. Urządzenia przemysłowe z napędem elektrycznym
AKUMULATORY
Naprawa maszyn elektrycznych.
Budowa rozruszników, regulatorów, aparatów elektrycznych, tablic rozdzielczych.
Adr. telegr. „Energia"
Telefon 3584; 2582

Z. A. T.

Tylko akumulatory systemu **›TUDOR‹** są w użyciu najlepsze i najżywotniejsze.

Centrala: Warszawa, Al. Jerozolimskie 45 Telefony: 17-45 i 172-79

Oddziały: Poznań, Mostowa 4a. Telefon 11-67.
Bydgoszcz, Błonie 7. Telefon 13 77.
Lwów, Nabielaka 21.

4175

Fabryka w Utracie pod Warszawą, stacja kolejowa Pruszków. Telefon Pruszków Nr. 30.

„STRZAŁA" ZAKŁADY PRZEMYSŁOWE

INŻ. EWARYST NAMYSŁ

I. Zakłady Elektrotechniczne.

Elektryfikacja miast, majątków, fabryk, zakładów przemysłowych, stacyj doświadczaln. itp.
Budowa i naprawa stacyj akumulatorowych, wciągów elektrycznych osobowych i ciężarowych, nowoczesnych, urządzeń odgromnikowych własnego systemu i t. p.
Dostawa wszystkiego rodzaju maszyn elektrycznych, materjałów elektroinstalacyjnych, oświetleń i t. p.

II. Zakłady Radjotechniczne.

Zakładanie kompletnych radjostacyj odbiorczych od najmniejszych do najwytworniejszych
Wytwórnia wysokowartościowego sprzętu radjotechnicznego własnego systemu.

Części radjowe w wielkim wyborze.

III. Zakłady Mechaniczne.

Dostawa: silników spalinowych w szczególności (systemu Diesel'a), transmisji, przystawek i przekładni zębatych.

Naprawa maszyn elektrycznych. akumulatorów przenośnych oraz wszelkich silników spalinowych.

Własna stacja ładownicza dla akumulatorów radjowych i samochodowych.
Reprezentacja najpoważniejszych firm krajowych i zagranicznych.

BIURA GŁÓWNE: **Al. Marcinkowskiego 20.** Telefon 50-65.

POZNAŃ

SKŁADNICE i WARSZTATY: **Wenecjańska 5.** Telefon 25-24.

4142

Przykład praktyczności radjotechnicznej.

Okazuje się, że nawet przy dzisiejszych tanich odbiornikach detektorowych, praktyczność i pomysłowość ludzka potrafi wymyśleć coś jeszcze tańszego.

Jedną z takich prób, jest odbiornik radjowy, zbudowany przez p. A. Kozickiego, kierownika Urzędu Radjotelegrafji. Odbiornik ten został sporządzony ze szpulki od nici. Na szpulkę nawinięto 50 zwojów drutu izolowanego 0,2—0,4 mm grubego, odjętego ze starej cewki dzwonka elektrycznego. Jako rurki użyto ośki ze zepsutego wyłącznika światła elektrycznego.

Kawałek blaszki mosiężnej, kilka centymetrów drucika z plecionki używanej do instalacji światła elektrycznego, oraz połowa kryształu galenowego i 3 zaciski, złożyły się na całość tego pomysłowego odbiornika.

To znaczy umieć sobie radzić... i. S.

Inż. Emil Walter, Bielsko.

Urządzenie do zabijania owadów.

Patent ten dotyczy urządzenia do zabijania owadów, a szczególnie much, zapomocą elektryczności.

Na wewnątrz wydrążonej podstawie umieszczone jest na stopniach naczynie metalowe w kształcie stóżka, wewnątrz puste i napełnione cukrzoną wodą. Stożek ten jest bezpośrednio połączony z jednym z biegunów przewodu i osłonięty na stożkowej powierzchni filcem, który nasiąka się płynem z naczynia przez knot. Na filcu leży siatka druciana, a na niej jest ułożona izolowana przez porcelanowe kostki druga siatka, połączona z przewodem uziemnionym.

Aparat działa w następujący sposób: owady, zwabione zapachem płynu, znajdującego się w naczyniu i przesiąkającego filc, siadają na zewnętrznej siatce i wkładają ryjek przez jej otwory do siatki, a raczej do filcu, przez co tworzą połączenie elektryczne i zostają zabijane. Zabite owady spadają do wnętrza podstawy, którą się od czasu do czasu opróżnia przez otwór.

Ponieważ tylko naczynie i wewnętrzna siatka są naładowane elektrycznością, podczas gdy zewnętrzna siatka jest połączona z ziemią, niema niebezpieczeństwa porażenia przez dotknięcie zewnętrznej siatki.

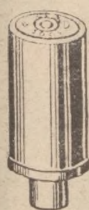
Napełnianie zbiornika odbywa się co 4—5 tygodni, a knot powoduje stałe zwilżanie filcu.

Zjednoczone Przedsiębiorstwo Elektryczne Inż. K. Gaertig i Sp. T. z o. p. Poznań.

Co do rozmiarów jedną z największych wystaw na Targach była wystawa firmy „Zjednoczone Przedsięb. Elektryczne" Inżynier R. Gaertig, T. z o. p., Poznań, i mnogością swoich eksponatów i praktycznem zastosowaniem ich w handlu, przemyśle i rzemiośle, wzbudziła ogromne zainteresowanie, to też stoisko firmy przez interesentów było stale oblężane. Firma zaliczająca się do najpierwszych w kraju branży elektrotechnicznej, zawarła także na Targach kilka poważnych transakcyj.

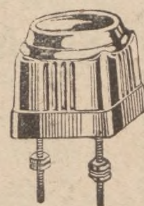
Odznaczeni we Lwowie 1926 r. MEDALEM ZŁOTYM na Ogólno-Polskiej Wystawie Budowlanej.

Inż. ST. CISZEWSKI i S-ka FABRYKA ARTYKUŁÓW ELEKTROTECHNICZNYCH BYDGOSZCZ, UL. SOBIESKIEGO 10a

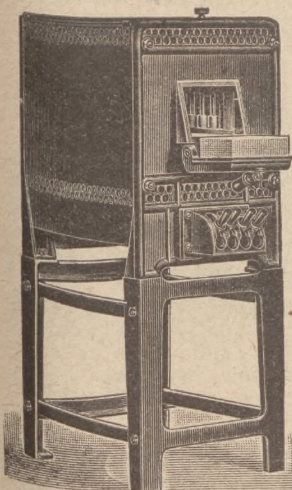
Sp. z o. p. — 2979 — poleca ze składu:

Korki bezpiecz. Ed. — **Patrony** bezpieczn D-II. — **Wtyczki** porcelanowe — **Paseczki** (Lamelki) topik. — **Bezpieczniki** tabl. i uniw. — **Śruby** stykowe — **Rozczepki** d/rurki, kuhlo. — **Wtyczkowe** gniazda porcelanowe — **Wieszarki** izol. 10 mm 1/4", 3/8". — **Główki** bezpiecznikowe G-II, **Końcówki** kablowe i wiele innych

Sprzedaż hurtowa ◆ Wyrób własny krajowy ◆ Ceny konkurencyjne

3982

Piece elektryczne
do wyżarzania i hartowania
D. R. P.

Elektryczne suszarnie
D. R. P. 3584

Prospekty i oferty na żądanie natychmiast gratis.

Generalna reprezentacja

L. Jakubowicz i S-ka
Sosnowiec, Dęblińska 7

Krajowa Wytwórnia
Radjo-Aparatów
Salon - Radjo - Kultura
Sp. z ogr. odp.
Warszawa, Bielańska 22.

Wytwórnia radjo aparatów, prowadzona przez fachowców. Wyspecjalizowana w masowej produkcji radjo aparatów, poleca stale ostatnie nowości Radjotechniki, aparaty różnych typów od detektorowych do 8-lampowych, w skrzynkach mahoniowych i orzechowych żaluzjowych typ amerykański, na dogodnych warunkach.

NA RATY! CENY KONKURENCYJNE!
1251

Urządzenia Galwaniczne

Wszelkie maszyny i artykuły do galwano-techniki
Prądnice preparowane sole metalowe, szlifierki, artykuły polerownicze

LANGBEIN-PFANHAUSER-WERKE, LIPSK
Tow. Akc.

Przedstawicielstwo i skład:
STANISŁAW COHN
WARSZAWA, Senatorska 36, tel. 41-62 i 41-61
4197 b

Poznańskie Zakłady Elektrotechniczne
„WOLTA"
ST. CHEMPIŃSKI i S-KA
Poznań, Aleje Marcinkowskiego nr. 24.
Telefon 4114

Wykonują **wszelkie instalacje siły i światła.**

Utrzymują na składzie: świeczniki, żarówki i wszelkie materjały elektrotechniczne.

Dostawa i naprawa akumulatorów oraz maszyn elektrycznych.

Budowa kompletnych centrali elektrycznych.

4165

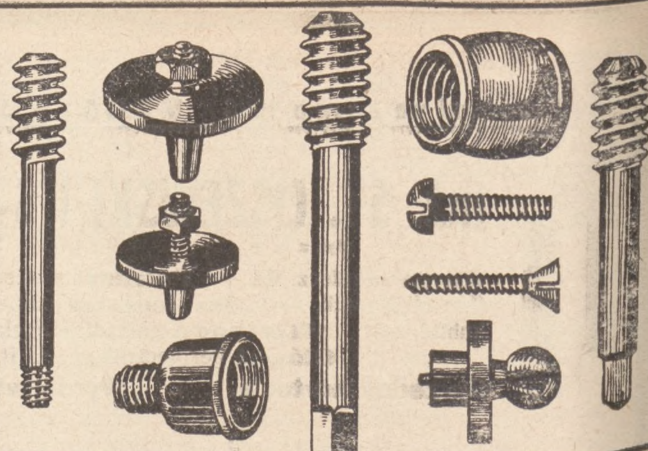
Specjalność:
Linka antenowa, druty do połączeń,
gniazdka, śruby, kontakty i t. p. 3744
„HELIOS", Poznań, Rynek Łazarski 8, Tel. 65-43.

Przy wszelkich korespondencjach z firmami
prosimy zawsze powoływać się na „Rynek Metalowy i Maszynowy".

Hurtowny Skład
Wyrobów Gumowych
Sp. Akc. „WOLBROM"

Węże gumowe do wszelkich celów
Płyty gumowe uszczelniające
Klapy i pierścienie, sznury gumowe
Wszelkie gumowe artykuły instalacyjne
Części gumowe do rowerów
Taśma izolacyjna
Płyty „Wolbromit" (klingerytowe)
Węże parciane surowe i gumowane.

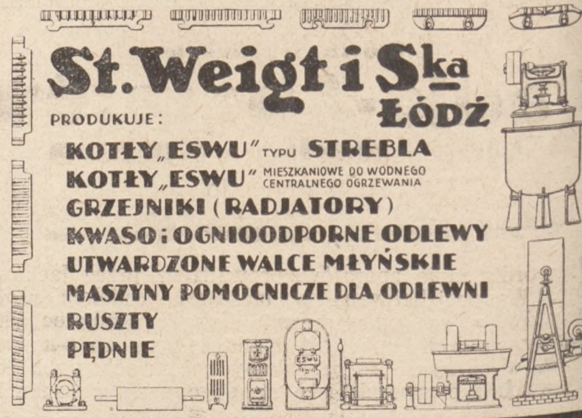
Dom Techniczno-Handlowy
„Getezet"
Inż. W. Gadomski i F. Żołędowski
Poznań, pl. Sapieżyński 4. Tel. 32-18
4281

AUTOMATYCZNA FABRYKACJA ŚRUB TOCZONYCH i CZĘŚCI FASONOWYCH
A. KRAWCZYK, Poznań
Łazarski Rynek 19.
Wykonuje śruby toczone i części fasonowe z mosiądzu, stali i żelaza.
Specjalność: części rezerwowe do armatury wodnej i gazowej.
Zamiejscowych WW. PP. odbiorców uprasza się o nadesłanie wzorów ewentl rysunków, celem uzyskania korzystnej oferty. 4249
Precyzyjne wykonanie! Ceny bardzo niskie!

Fabryka Wyrobów Drucianych

POLECA:
Liny druciane do najróżnorodniejszych celów
Siatki druciane wszelk. rodzaju
Pasy druciane dla walcowni żelaza i do elewatorów etc.
Wykonanie solidne. Oferty na żądanie
Adres dla depesz i listów:
„Siatkolin" Zawiercie
4247

3780

Rury kotłowe, gazowe czarne i ocynkowane
poleca do natychmiastowej dostawy ze składu w Poznaniu
DOM HANDLOWY
ANTONI BERNHARD
Wielkie Garbary 18, Tel. 12-59
4226

Nagrodzona medalami złotym i srebrnym
Fabryka Grawersko - Medaljerska
Józef Chyliński
Ogrodowa 25 WARSZAWA Telefon 4 6-46
Specjalność: znaczki metalowe wszelkiego rodzaju, wyroby dewocyjne, dział opakowań metalowych, perfumeryjno - kosmetycznych, kapsle do flakonów, pudełka do pudru i t. p. Wykonywa się st. nc. i stemple grawerskie na maszynie redukcyjnej
4263

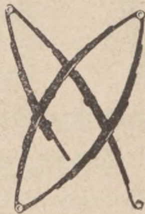
A. Koszewski
Poznań
Wyroby drzewne i metalowe.
4259

Mechaniczna wytwórnia
osi powozowych, wozowych i resorów

Józef Tyszka

Warszawa, Żelazna nr. 89.

Konto czekowe w P. K. O. nr. 6157. Telefon 124-92
4208

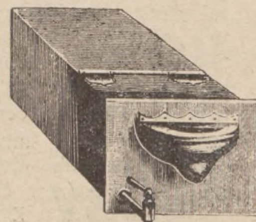
U specjalisty
należy kupować przybory do
samorodnego spawania
palniki, węże, reduktory, druty,
proszki, tlen, wodór, acetylen, karbid
wiertła kręte (świderki spiralne) 4079
żarówki elektryczne specjalne dla warsztatów
Jerzy Dziembowski, Bydgoszcz
pl. Wolności 1, tel. 15 - 14

J. PIPERSBERG, Cieszyn

Pierwsza Cieszyńska Fabryka towarów metalowych żelaznych i czarno-blaszanych
Założona 1903. Telefon 186.

3721

Piekarniki (Bratkasten) w gatunkach zaprowadzonych w handlu, jako też wszelką armaturę do pieców, jakości pierwszorzędnej, od najprostszego do najwykwintniejszego wykonania.
Piekarniki specjalne dla piekarni cukierni, restauracyj, kuchni hotelowych i t. d.
Wanienki miedziane kuchenk., z muszlą i pipą mosiężną
Wanny kąpielowe, nasiadówki, wanny kąpielowe dla dzieci, z pierwszorzędnej blachy cynkowej, we wszelkich wielkościach.

Standing

LAKIERY dla przemysłu. — FARBY do wagonów i farby olejne. — FARBY odporne na rdzę. — LAKIERY wierzchnie i do szlifowania. — SZPACHTLÓWKI, LAKIERY ASFALTOWE.
Uprasza się zażądać oferty. 3175
„STANDING“ FABRYKA LAKIERÓW I FARB S. Z O. O.
GDAŃSK - WRZESZCZ, Friedensschluss Telefon nr. 41698 — Adres telegr.: Standing

Eisen- & Stahlerzeugnisse
G. m. b. H. 3768
Gdańsk Münchengasse 16
Angielskie blachy białe i czarne

Uwaga! Miary cechowane Uwaga!
do mierzenia zboża, spirytusu nafty, mleka i t. d.
w pierwszorzędnem wykonaniu dostarcza:
Władysław Zabża, Wytwórnia Wyrobów Blaszanych
w Nowym Sączu (Małopolska).
Ceny niskie! Dostawa odwrotna!
Żądać cennika!
4214

UNION Wirówki do mleka

35 - 450 litrów niezrównane w konstrukcji i wydajności, już oclone dostarcza loko Poznań i Gdańsk
Erwin Uthke
Filja Poznań, ul. Towarowa 21 a Telefon 1837
Centrala:
Gdańsk
Boettchergasse 23-27 Tel. 778
3593

Resory
do powozów
w wszelkich rozmiarach lub podług nadesłanych wzorów
4095 t poleca 3724

Wytwórnia resorów P. MARCINIAK Starkowo p. Błotnica (Pozn.)

ZAWIASY TAŚMOWE
do mebli i fortepianów wyrabia 2572
Mechaniczna Fabryka Wyrobów Metalowych
A. Suwalski, Poznań, Niegolewskich 6.

TOW. AKC. BUDOWY TRANSMISJI, MASZYN i ODLEWNI ŻELAZA
J. JOHN W ŁODZI

Własne biura sprzedaży w:

Warszawie Jerozolimska 51 — **Krakowie** Basztowa 24 — **Poznaniu** Cieszkowskiego 8 — **Lwowie** Zyblikiewicza 39

Katowicach Ks. Damrota 6 — **Lublinie** Krak.- Przedm. 58 — **Gdańsku** Schüsseldamm 62

Adres telegraficzny dla biur i centrali: „Transmisja"

PĘDNIE (transmisje). Łożyska samosmary, wieszaki. Wałki. Sprzęgła stałe i rozłączane: kłowe i cierne. Koła pasowe i linowe. Naprężacze pasów. Kierowniki pasowe. Wykonanie dokładne. Kontrola sprawdzianami różnicowemi. Produkcja masowa na skład; terminy krótkie.

KOŁA zębate czołowe i stożkowe z zębami obrabianemi na specjalnych automatach

KOTŁY STREBEL'A oryginalne do ogrzewań centralnych.

WALCE młyńskie i inne przedmioty żeliwne utwardzone.

ŚRUBY Z NAKRĘTKAMI wszelkiego rodzaju.

TOKARKI pociągowe, szybkotnące z wałkiem pociągowym do toczenia i śrubą pociągową do gwintów. Budowa mocna. Wykonanie serjami bardzo dokładne. Wrzeciona szlifowane. Każda tokarka próbowana i kontrolowana protokularnie.

WIERTARKI kolumnowe ze skrzynką biegów (8 szybkości) i samodzielnym posuwem wrzeciona (4 szybkości) dla wiercenia otworów do 32 i 40 mm.

WYGŁADZIARKI (KALANDRY) dla przemysłu włókienniczego i papierniczego, oraz walce do nich. Okładanie starych walców nowym papierem i jutą. Szlifowanie walców żeliwnych i stalowych na specjalnej szlifierce

Dostawa ze składów lub w krótkich terminach. 3844

Roman Ciążyński

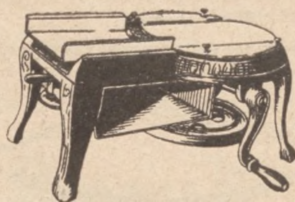
Poznań, Masztalarska 5a

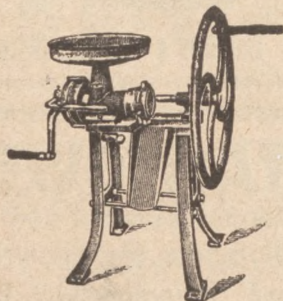
(narożnik Wronieckiej)

Telefon 55-40 — P. K. O. 201-222

Generalny Przedstawiciel na całą Polskę

fabryki Maszyn Rzeźniczych w Bydgoszczy

Polecam:

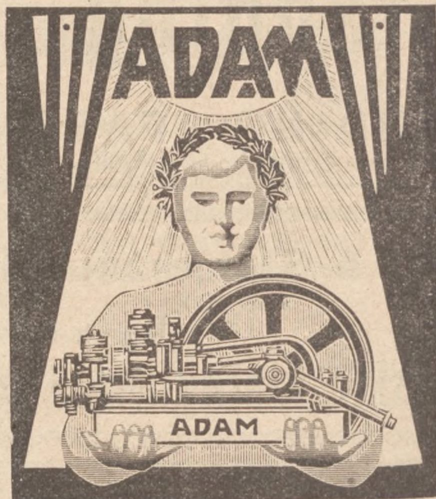
Kutry, wilki do zapędu motorowego i do ręki sopsyce cylindrowe i leżące. Młynki do pieprzu, maszynki do nakroju „Favorit" oraz wszelkie przybory rzeźnicze

UWAGA:

Maszyny odznaczone na Wystawie Higjeniczno-Spożywczej we Lwowie 1926 r. **Srebrnym Medalem**

4275

Patentowane

66-cioletnie doświadczenie

MOTORY

Diesla z kompresorami i bez oraz ssącogazowe i benzynowe, o precyzyjnem i masywnem wykonaniu, małej ilości obrotów

FABRYKI GERHARD ADAM OSKAU C. S. R.

poleca na dogodnych warunkach spłaty i z długoletnią gwarancją

GENERALNY ZASTĘPCA NA RZECZPOSPOLITĘ POLSKĄ

M. BIKSGORIN, LWÓW

KRASZEWSKIEGO 15. TEL. 8-04

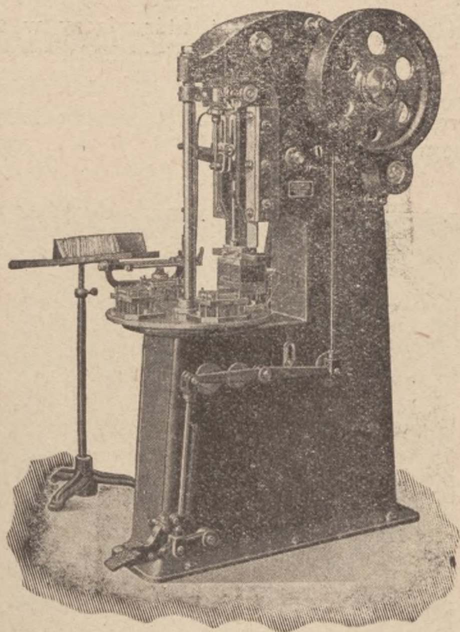
Konsygnacyjny skład we Lwowie. - Prospekty i kosztorysy na żądanie

4270

POSTĘPY W PRZEMYŚLE

Nowy automat do racjonalizacji fabrykacji kartonów.

Większość fabryk, wyrabiających kartony, zmuszoną jest, wskutek stale wzrastającego popytu na opakowania, odpowiadające wszelkim żądaniom pod względem praktycznym, higjenicznym, estetycznego wyglądu i taniości, stawiać firmom, wyrabiającym maszyny najwyższe wymagania, co do konstrukcji i sprawności odnośnych maszyn.

Na podstawie długoletnich doświadczeń, jak również na podstawie wielostronnych i praktycznych doświadczeń we własnych fabrykach kartonów, udało się Tow. Akc. dla przemysłu kartonowego w Dreźnie (A. G. für Cartonagen-Industrie) skonstruować precyzyjną maszynę, jako uniwersalny automat dla jakościowej produkcji masowej pod nazwą „Kappenschachtel - Ziehautomat ACJ 127". Automat ten o bardzo obszernej możliwości zastosowania spotkał się z uznaniem kół fachowych, ponieważ można go użyć tak do wyrobu części kartonów skówkowych, jak również do wyrobu części pudełek okrągłych i fasonowych, rolek kartonowych itp., do przekroju 120 mm. i wysokości pudełka 130 mm. Automat ten pracuje samoczynnie, a przebieg pracy polega na wycinaniu, zawijaniu, skówkowaniu itd. — to znaczy na całkowitem wykończeniu. Odpowiednie części można bez wszystkiego łatwo i szybko wymieniać.

Konstrukcja automatu wyróżnia się pomysłowym bezpośrednio po sobie następującym biegiem czynności, solidną budową, uwarunkowaną wysokiemi ciśnieniami, jak również nowoczesną, wdzięczną dla oka formą. Poszczególne elementy robocze są w taki sposób rozmieszczone, że wszystkie przenośne ciśnienia w korpusie maszyny same się znoszą, zapewniając wskutek tego spokojny bieg, wolny od wszelkich wstrząsów. Ta bardzo ważna właściwość automatu pozwala na ustawienie go wszędzie — nawet na najwyższych piętrach fabryki; za czem przemawia jeszcze minimum miejsca, jakie on zajmuje.

Praca, jak również obsługa maszyny, jest nadzwyczaj łatwa. Stół, na którym umieszczone są dolne narzędzia pod kątem 90°, posiada formę stołu rewolwerowego i porusza się perjodycznie, obsługująca pracownica wkłada z przodu maszyny skrawki kartonu w narzędzie dolne, poczem porusza się ono aż do popychacza, na którym znajduje się odpowiednie narzędzie górne. Ruch popychacza uskutecznia system dźwigni kolanowej. Zaleta tego rodzaju przenoszenia ciśnienia w stosunku do mimiśrodu i wałka polega na przedłużeniu czasu ciśnienia, jak również na o wiele intensywniejszem przenoszeniu siły ciśnienia, co pozwala na całkowite wypełnienie warunków precyzyjnego i najdokładniejszego wyciskania, zaginania, łączenia itd. kartonu. Po wykonaniu pracy odkłada się gotowy fabrykat ręcznie lub doprowadza zapomocą pneumatycznego urządzenia do zbiornika względnie przy zastosowaniu roboty seryjnej na taśmę transportową.

Jako urządzenie dodatkowe można umieścić przy automacie pneumatyczny przyrząd nakładający, który zabiera samoczynnie ułożone skrawki kartonu i doprowadza do dolnego narzędzia.

Pomimo małego zapotrzebowania siły wynoszącego około 1,5 KM, jest sprawność automatu nadzwyczaj dużą, bez większych trudności można nawet przy mało wyszkolonym personelu obsługującym wyrobić w ciągu jednej godziny około 1200 sztuk kartonów.

Inż. R. H.

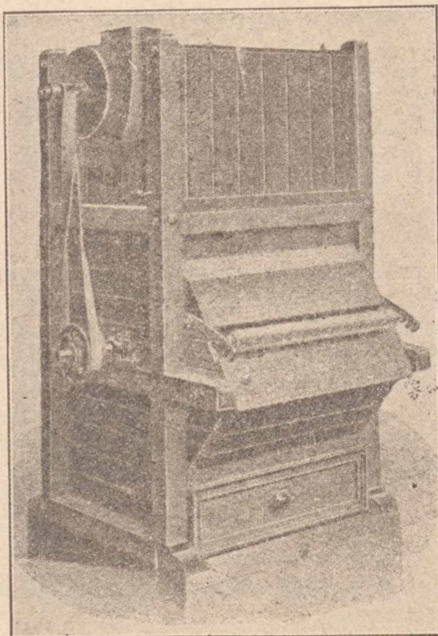
Maszyna do trzepania worków.

W tych gałęziach przemysłu które produkty swoje dostarczają w workach, operacja oczyszczenia worków z kurzu i brudu przed powtórnem ich użyciem, wymaga zwrócenia baczniejszej uwagi, choćby dlatego, iż jest to związane z wydatkami, dość poważnie podnoszącemi koszty własne, jeśli się zważy, ile czasu i rąk zajmuje ręczne trzepanie mil-

Patenty wzory, znaki towarowe w Polsce i zagranicą zgłasza:
inż. dypl. **Winnicki, rzecznik patentowy** przy Urzędzie Patentowym Rz. P.
Bydgoszcz, Konarskiego 2
4148

jardów worków. Pozatem robotnicy, spełniający tę funkcję żyją w atmosferze, przesyconej kurzem, a więc także i wszelkiego rodzaju bakcylami chorobotwórczemi.

Skonstruowana niedawno nowa maszyna zastępuje tu wybornie pracę rąk ludzkich, czyszcząc 24—100 worków na godzinę, a to w sposób, odpowiadający wymaganiom higjeny i ekonomicznej racjonalności.

Odkurzacz ten działa mniej więcej w sposób następujący: worek, umieszczony w aparacie, poddany zostaje energicznemu działaniu mechanicznego trzepaka, a kurz, wyciągnięty w ten sposób z tkaniny wchłania natychmiast odpowiednio urządzony wentylator, przepuszczając go dalej przez filtry. Brud zbiera się wreszcie w specjalnej szufladce, znajdującej się w dolnej części maszyny, a zaś wychodzące z niej z powrotem powietrze, jest już zupełnie czyste. Większych rozmiarów maszyny służą do czyszczenia dywanów, mniejszych, — używa się do wykurzania części ubrania i t. p.

Wiosło, jako napęd lądowy.

Sport, jako czynnik zdrowia, znajduje w życiu obecnego pokolenia coraz szersze zastosowanie. Należy jednak zdać sobie sprawę, że naogół niewielu ludzi, zwłaszcza w wielkich miastach, ma możność uprawiania sportów we właściwem tego słowa znaczeniu.

Coprawda prace ręczne również dają możność rozwinięcia muskułów, lecz ponieważ pozbawione są czynnika współzawodnictwa, uprzykrzają się dość prędko.

Dla osiągnięcia obydwóch celów: przyjemności i rozwoju zdrowia, wynajdywane są różnorodne gry i konstruowane bardzo, nieraz, dowcipne urządzenia sportowe.

Rycina nasza przedstawia tricycle, pomysł francuza, p. Le Joille, przypominający do złudzenia łódź, a dający możność przeżywania wszystkich emocyj wioślarstwa — na lądzie!!!

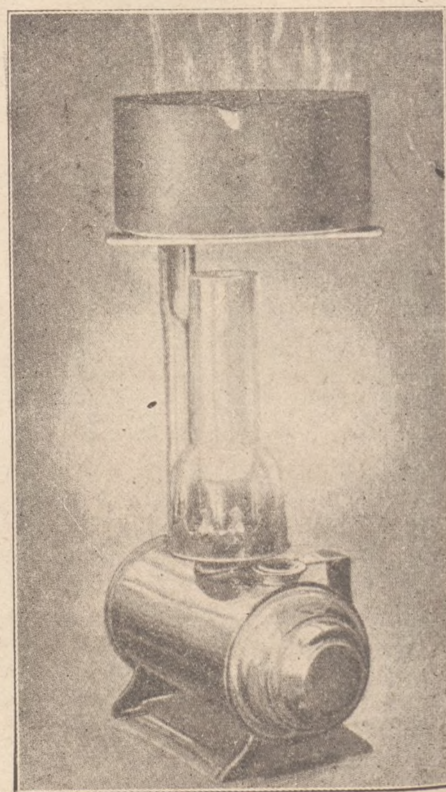
Tricycle ten, skonstruowany ze stali i z żelaza, liczy 1 metr 40 cm. długości i 1 m. szerokości i waży zaledwie 15 kg.

„Wioślarz", usadowiony na siedzeniu, porusza rączki wioseł, które działają na dwa łańcuchy (po jednym z każdego boku), obracające koła wehikułu. Kierunek ruchu jest nadawany przy pomocy wioseł, tak, jak u łodzi. Dwa hamulce ręczne zapewniają zupełne bezpieczeństwo tej „żegludze na sucho".

Lampa i kuchenka jednocześnie.

Na ilustracji widzimy aparat, który łączy w sobie maszynkę do gotowania i lampę do oświetlania.

Konstrukcja jego jest bardzo prosta: składa się on mianowicie z rezerwuaru, stanowiącego podstawę lampy, który należy wypełnić naftą.

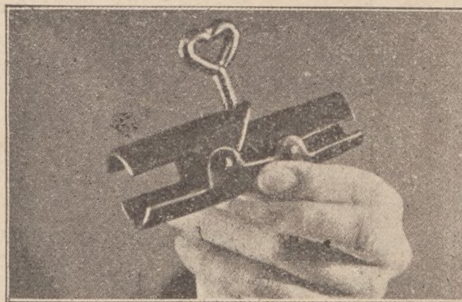
W środku rezerwuaru znajduje się umieszczona pionowo rura, dokoła której owinięty jest cylindryczny knot, nasiąkający naftą. W górnej części otacza knot długa rura, jaką można dowolnie unosić w górę i obniżać, zaopatrzona w galeryjkę służącą do umieszczania na niej szkła lampy.

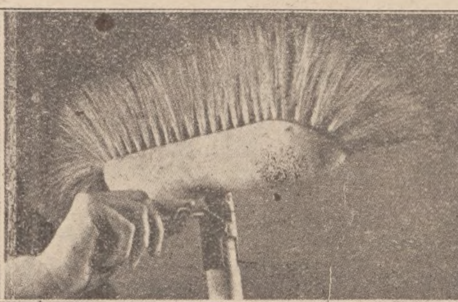
Z jednej strony środkowej rury znajduje się korek, zamykający rezerwuar, z drugiej zaś mała rurka, tworząca podpórkę, na jakiej opiera się ogrzewane naczynie. Aparat powyższy nie grozi przy używaniu żadnem niebezpieczeństwem, jest on bowiem zupełnie niewywrotny.

Daje płomień bardzo jasny, doskonale oświetlający na przykład pokój, a zarazem osiągający temperaturę blisko 2000 stopni. Aby go zapalić, należy zdjąć szkło i odchylić knot przez opuszczenie galeryjki. Następnie podnosząc ją, reguluje się płomień tak, aby osiągnął on odpowiednią białość.

Przyrządy do naprawiania złamanych trzonków.

Obok zamieszczone ryciny przedstawiają przyrząd za pomocą którego można bez większego zachodu naprawić natychmiast złamane trzony nietylko mioteł, lecz wogóle wszelkich trzonów z drzewa i trzciny Sposób zastosowania jest nadzwyczaj prosty. Dwa złamane kawałki trzonka składa się dokładnie (o ile jest pod ręką klej stolarski to nieźle byłoby wprzód złamane końce nim posmarować) następnie nakłada się w miejscu złamanem metalowe części przyrządu, które się ściąga silnie umieszczoną na przyrządzie śrubą

Polak konstruktorem „wodołazu".

W niedzielę, dnia 15-go maja r. b., licznie w okolicy mostu Ks. Poniatowskiego zgromadzona publiczność warszawska miała możność przyjrzenia się pokazowi chodzenia po wodzie przy pomocy aparatu „K. S. I.", którego wynalazcą jest p. Kazimierz Świderski.

P. K. Świderski, b. oficer armji rosyjskiej, mieszkał swego czasu nad Bugiem. Ponieważ nie było w pobliżu mostu, przeprawiał się łódką na drugą stronę rzeki, często jednak zdarzało się, że mu ktoś łódkę skradł lub złośliwie puścił z prądem rzeki. To właśnie skłoniło p. Świderskiego do obmyślenia takiego przyrządu do chodzenia po wodzie, któryby można nosić z sobą.

Aparat ten składa się z trzech części, mianowicie, z pasa utrzymującego człowieka w pewnej wysokości na powierzchni wody, z płetw, umocowanych do nóg powyżej kostki, które służą do posuwania się naprzód, i ze spodni, chroniących przed wodą.

Po założeniu pasa i spodni można zanurzać się w wodzie dowolnie, poniżej lub wyżej pasa, przyczem ręce są całkiem swobodne. Płetwy zamykają się automatycznie przy posunięciu nogi naprzód, poczem się otwierają i stawiają opór wodzie, umożliwiając poruszanie się naprzód w dowolnym kierunku. Wodołaz wzbudził duże zainteresowanie w sferach wojskowych, gdyż może znaleźć w wojsku szerokie zastosowanie. Ministerstwo Spraw Wojskowych udzieliło p. Świderskiemu skromnej subwencji w gotówce, a nadto zezwoliło mu na korzystanie z narzędzi i materjałów w warsztatach balonowych w Jabłonnie przy konstrukcji aparatu.

P. Świderski nie poprzestał na samym wodołazie. Ma on w zapasie kilka nowych ciekawych pomysłów z dziedziny komunikacji wodnej, pomiędzy innemi łódkę, poruszaną automatycznie prądem wody w kierunku przeciwnym prądowi.

W. R.

Józef Tyszka, mechaniczna wytwórnia osi powozowych i wozowych, Warszawa, ul. Żelazna 89

rok rocznie wystawia swoje pierwszorzędne wyroby w górnośląskiej wieży, które znajdują wielkie uznanie u znawców, to też zawsze zdobywają sobie na Targach nowych licznych odbiorców.

Paleniska automatyczne,

Paleniska z wdmuchem
do miału i do opału o niskiej wartości,

Urządzenia do oczyszczania wody i do **wykorzystania pary** wylotowej,

Odoliwiacze pary wylotowej,

Miarkowniki precyzyjne,

Bezpieczne przed pożarem zbiorniki dla benzyny i benzolu.

4287

„Dabeg" Tow. Akc. Fabryki Maszyn, WIEDEŃ

Reprezentant na Polskę:
Inż. E. PREISS, Katowice, Plac Wolności 11.

Fabrykacja w Polsce.

Odwiedziny inżynierów i kosztorysy bezpłatne.

PATENTY wzory, znaki
w kraju i zagranicą — obrona spraw spornych, unieważnienia i t. d.

3799

rzecznik patentowy przysięgły
inż. dypl. Janusz Wyganowski
były radca Urzędu Patentowego Rz. P.
WARSZAWA, ul. Ordynacka 6, telefon 161-50.

Przetargi — Submisje — Licytacje

Ogłoszenie przetargu.

3. Okręgowe Szefostwo Budownictwa, Grodno, ogłasza na dzień 3 czerwca 1927 roku, godz. 10-ta przetarg nieograniczony na remont zwykły i konserwacje objektów wojskowych w garnizonach: Grodno, Suwałki, Augustów, Sokółka, Białystok, Osowiec, Wołkowysk, Lida, Wilno, Nowo - Wilejka i innych.

Oferty na przepisanych wzorach i kosztorysach wstępnych w zalakowanych kopertach, należy składać do dnia 3 czerwca 1927 roku, do godz. 9 min. 30, w kancelarji głównej 3 Okręgowego Szefostwa Budownictwa Grodno, ul. 3-go Maja nr. 6.

Ogłoszenie.

Zarząd miasta Zbąszynia ogłasza niniejszem przetarg na roboty przy przebudowie śpichlerza na dom mieszkalny. Warunki, kosztorysy i rysunki można otrzymać w Magistracie, pokój nr. 3 za opłatą 10 złotych. Oględziny objektu każdego dnia. Spieszne oferty w zalakowanych kopertach z napisem: „Oferta“ uprasza się skierować do Magistratu na ręce burmistrza. Do oferty należy dołączyć kwit Komunalnego Banku Kredytowego w Poznaniu względnie Miejskiej Kasy Oszczędności w Zbąszyniu na złożone wadjum na rzecz Magistratu w wysokości 2% oferowanej sumy.

Magistrat. (—) Szostak, burmistrz.

L. 7639/1926. M. U. P.

Miejski Urząd Poboru Opłat i Podatków Pośrednich w imieniu Gminy m. Krakowa, rozpisuje niniejszem

Publiczny przetarg

na wykonanie nadbudowy domów administracyjnych na Centr. Targowicy na zwierzęta rzeźne, położonych przy ul. Rzeźnickiej L. 4—6, tudzież na adaptacje wewnętrzne w tychże domach.

Oferty należy składać w tymże Biurze do dnia 3-go czerwca r. b., godz. 12-ta w południe, poczem odbędzie się publiczne otwarcie ofert w kancelarji Naczelnika Miejskiego Urzędu Poboru Opłat i Podatków Pośrednich, parter, drzwi nr. 2.

Do oferty należy dołączyć kwit na złożone w Kasie M. U. P. wadjum w wysokości najmniej 2% oferowanej kwoty w gotówce, papierach wartościowych lub w liście gwarancyjnym jednego z banków.

Miejski Urząd Poboru Opłat i Podatków Pośrednich.

Kraków, 17 maja 1927 roku.

Przetarg ofertowy.

Magistrat stołecznego miasta Poznania zamierza wydać w drodze przetargu publicznego wykonanie prac ziemnych, murarskich, ciesielskich i żelbetowych dla budowy „Sierocińca“, przy ulicy Szamarzewskiego w Poznaniu.

Oferty należy składać w zalakowanych kopertach z napisem: „Oferta na prace . . . . dla budowy Sierocińca w Poznaniu“, najpóźniej do godz. 11, dnia 4 czerwca 1927 roku, w pokoju 11 naszego biura.

Bliższych informacyj udziela się w pokoju 21 naszego Wydziału.

Miejski Urząd Budownictwa Naziemnego w Poznaniu,
ul. Nowa 10, III p.

Miejski Zakład Elektryczny w Przemyślu rozpisuje niniejszem

Rozprawę Ofertową

na dostawę około 2 100 m. kabli podziemnych dla prądu trójfazowego o napięciu 6 000 wolt o przekroju 3×16 i 3×10 mm² — urządzenie dwóch transformatorów z armaturą oraz aparatury kabla w komorze wysokiego napięcia i na tablicy rozdzielczej.

Szczegółowe warunki techniczne oraz warunki dostawy można otrzymać w Dyrekcji M. Z. E. w Przemyślu. Oferty mogą opiewać na dostawę częściową.

Oferty należy składać w Dyrekcji M. Z. E. w Przemyślu, najpóźniej do dnia 4 czerwca 1927 roku.

Dyrekcja M. Z. E. w Przemyślu.

Ogłoszenie przetargowe.

Dyrekcja Lasów Państwowych w Siedlcach

ogłasza na 21 czerwca 1927 roku

o godz 12-tej w południe w lokalu własnym (Siedlce Florjańska 10) przetarg ustny i ofertowy na sprzedaż szmelcu żelaznego i żeliwnego, bateryj, kotłów wodnorurowych, 2 lokomobil, 2 parowozów kolejkowych, różnych części zdekompletowanych maszyn dla obróbki drewna i t. p.

Jednostki licytacyjne oglądać można na miejscu ich znajdowania się:

1. W Nadleśnictwie Suwalskiem (przyst. kol. Płociczno, ok. Suwałk, tartak Płociczno) 14 jednostek licytac. (szmelc różny, koła pasowe i zębate, baterja kotłów i części urządz. fabr. przerobu) trocin drzewnych.
2. W Nadleśnictwie Grajewskiem (przystanek Ruda ok. Grajewa, tartak Podlasek) 2 jednostki licytacyjne (Lokomobila 18—20 kp. i urzadzenie jednotrak. tartaku bez transmisji).
3. W Nadleśnictwie Ostrołęckiem (Ostrołęka, dojazd kolejką do tart. Borawe) 2 jednostki licyt. (Lokomobila Lanza 16 kp., trakt. przenośny na kołach, szer. ramy 500 mm).
4. W Nadleśnictwie Nurzeckiem (stacja Nurzec) 1 jednostka licyt. (szmelc żelazny i żeliwny).
5. W Nadleśnictwie Kolneńskiem (dojazd zMyszyńca kolejką do Kolna) 4 jednostki licytacyjne (2 parowozy rozp. 75 mm, 2 traki, dynamo i szmelc różny).
6. W Nadleśnictwie Lipnickiem (dojazd kolejką z Myszyńca do Dęby) 1 jednostka licyt. (szmelc z 2 zdekomplet. traków).

Wszelkich informacyj udziela Wydział Techniczno - Budowlany Dyrekcji w godzinach urzędowych.

Dyrekcja Lasów Państwowych w Siedlcach

4282

Poszukuję zdolnego zastępcy

z branży chemicznej, obznajmionego specjalnie z działem ceramicznym. Zgłoszenia u firmy 4179

Maurycy Finker — Kraków, ul. Dietla 29.

Fabryka maszyn rolniczych na Pomorzu poszukuje

dzielnego technika

dobrego konstruktora

i starszego majstra, który jest w stanie kierować fabryką. Zgłoszenia do adm. „Rynku Metalowego i Maszynowego" pod nr. 4236.

Spółka Akc. branży żelazno-metalowej i narzędziowej w Warszawie, posiadająca w śródmieściu, w punkcie wybitnie handlowym, własny sklep i składy towarowe, jak również wyrobioną klijentelę,

pragnie nawiązać stałe stosunki handl.

z poważnemi wytwórniami tej branży i objąć sprzedaż towarów ze składu.

Oferty

prosimy składać do Adm. „Rynku Metalowego i Maszynowego" pod **„Chrześcijańska Spółka Akcyjna" nr. 4253.**

Handlowiec, lat 28, obeznany z maszynami rolniczemi

poszukuje odpowiedniej posady

jako ekspedjent lub magazynier. Łask. zgłosz. przyjmuje 4245

Józef Wiśniewski, Chełmża (Pomorze).

Towarzystwo Metalurgiczne poszukuje dla robót poza obrębem fabryki

szefa-montera

energicznego i zdolnego, mogącego przedstawić dobre referencje. Oferty pod „Monter" uprasza się składać w adm. „Rynku Metalowego i Maszynowego" pod nr. 4199

Starszy, wyszkolony fachowiec branży cegielnianej i ceramicznej z dużem doświadczeniem, długoletni kierownik większej fabryki, poszukuje natychmiast

posady kierownika

lub zarządcy — posiada dobre świadectwa i referencje. Oferty do Adm. „Rynku Metalowego i Masz." pod. nr. 4252.

Bardzo tanio sprzedam 2 stare samochody osobowe, 1 wiertarkę słupkową, nożny i ręczny zapęd, w dobrym stanie. **JAN MAGER, Kościan** 4287

Kierownik fabryk dachówek, kaflarń i wapienników szuka posady

K. TOKARZ 4157

Skrytka 75 **Lublin** Skrytka 75

Warsztat reperacyjny w większem mieście Pomorza przyjmie 4235

sprzedaż komisową

seperatorów, artykułów technicznych, samochodów i przyborów oraz wszelkich maszyn rolniczych. Łask. zgł. do adm. „Rynku Metalowego i Maszynowego" pod nr. 4235.

PRASY

4 balanciery, 2 ekscentryczne przekroje do okuć budowlanych rewolwe ówka, gryzownia, nożyce parowe, 1 motor Deutza gazowy 17 P. S, wiertarki sprzedam tanio 4274

Oferty „Par" Poznań, Aleje Marcinkowskiego 11, pod nr. 54,373

Żniwiarka Osborne

zupełnie dobra, tanio do sprzedania w majątku **Pretakówka — p. Nowy Sącz.** 4180

Maszyna parowa 120 P. S.

dwucylindrowa, **systemu Petzold,** w bardzo dobrym stanie, **do sprzedania.** Obejrzeć można w biegu. Cena podług ugody. 4280

Młyn pod Orłem, Skórcz-Pomorze.

Wydział Powiatowy Sejmiku w Zamościu

sprzeda z wolnej ręki

1 traktor — pług benzynowy

firmy W D. siły 80 K. M w dobrym stanie, lecz bez magnetu, **1 traktor benzynowy** firmy „PARRET" 18/30 K. M w dobrym stanie. 4264

Z powodu powiększenia przedsiębiorstwa sprzedam natychmiast 4222

1 motor na gaz ssany

fabrykatu Hille, 40 KM

1 motor ropny, 12 K. M., fabrykatu Perkun.

Oba motory w ruchu, mogą być każdego czasu obejrzane. Cena zł 9 000 i zł 2 500.

W. DROZDOWSKI, młyn motorowy, Barcin (Wielkopolska)

KOMPLET MASZYN

do wyrabiania trzonków do mioteł, kilofów, siekier i młotków, w dobrym stanie do sprzedania

Tartak Schneider - Toruń

Lubicka szosa 60 4230

Lokomobilę

30 PS., leżącą, fabr. Gareth & Smith na 8 atm., kompl. wyremontowaną, dwucylindrową sprzedam tanio.

Również **prasę cegielnianą** fabr. „Raupach“ w jaknajlepszym stanie oddam. 4290

Sławiński, Białośliwie pow. Wyrzyski (Poznańskie)

Lokomobila 4289

stała, fabrykat Wolffa, zbudowana w r. 1898 tym, 10-12 KM., 10,27 qm powierzchni ogrzewalnej, ciśnienie 7 atm., używana, w bardzo dobrym stanie z powodu zamiany na większą zaraz na sprzedaż. Zgłoszenia przyjmuje **Cukrownia w Miejskiej Górce** pow. Rawicki · Poznańskie·

Maszynę parową stojącą

200 KM, Schichau, w dobrym stanie
4286 w ruchu, sprzedamy za zł 10.000,—
razem z kotłem 10 atm. za zł 22 000,—

Nitsche i Ska, Poznań, ul. Kolejowa 1-3

6000 I-a KOS

oryginalnych styrijskich 7, 7½, 8, 8½, 9 ręcznych sp zedaję okazyjnie prz cięcie **po zł 3**, przy odbiorze 00 sztuk włącznie opakowania franco mój skł d. 3875

EDMUND NIKEL, ŁÓDŹ

Radwańska 59 telefon: 17-97. Skład maszyn rolniczy h

Lokomobila
WOLF'A

na parę przegrzaną 270/325/375 P. S., niemal zupełnie nowa, z 30 m żelaznym kominem, która dla wypomóżki pracowała tylko przez kilka miesięcy, jest zaraz tanio do sprzedania Oferty uprasza

Hodam & Ressler, Gdańsk.

4203

Motor na gaz ssany

z kompletną gazownią, firmy „Wintertur“ o sile 27/30 koni, budowany w 1913 roku, prawie nowy, za cenę złotych 9 500,— sprzedaje 4256

JÓZEF FISZER w Łodzi, ul. ŻEROMSKIEGO 44.

---

1 leżąca parowa maszyna 4-6 P. S.
1 leżący kocioł, 6 atm., 10 K. M. ogrz.

w najlepszym stanie z powodu przełączenia zapędu parowego na elektr. za 2 500 zł zaraz do sprzedania. Zgłoszenia do ST. PIONTEK, Nakło n. Not., pl. Konopnickiej 154. 4260

Do sprzedania 4284

10 żelaznych zbiorników

ropnych, każdy o pojemności około 500 wagonów. Pisemne oferty nadsyłać do

Spółki Akcyjnej Fanto, Borysław.

Motor **na gaz ssany** 60 KM fabryk „Hille“ zaraz do sprzedania. Obejrzeć go można w biegu. **Ig. Hernet, Góra p. Żnin, (Wlkp.)** 4246

Do sprzedania 4295

2 prasy używane (Ballenpressen)

1) stojąca 1000 x 2000 m/m, 2) leżąca 600 x 1200 m/m

O. Goldberg, Łódź, Anny Nr. 12

Mniejsza fabryka maszyn

nadająca się do wszelkiej fabrykacji, z odlewnią metalów, położona w okręgu przemysłowym polskiego Górnego Śląska, natychmiast korzystnie na sprzedaż. Zapytania do administracji „Rynku Metalowego i Maszynowego“ pod nr. 4254.

Aparat do wyrobu wody sodowej

z mieszadłem na 3 00 butelek dziennie, fabrycznie nowy, w opakowaniu oryginalnem, jak również 250 000 korków (Kronenkork-Verschluss) dostawa natychmiastowa loco **Bielsko**

tanio do sprzedania. —— Oferty do:

Karol Szopper A. G, Bielsko-Śląsk

4257

KUPNA

Kupię 4279

2 kotły wyciągane

30—40 m² 7—10 atm. zdatne do użycia.

Inż Cz. Raicom, Częstochowa, Kościuszki 24.

Mam zapotrzebowanie na większą ilość i proszę o oferty. **kamieni do śrutowników** 4292 **M. Roszak, Kościan.**

Mam zapotrzebowanie większe na **sprężyny** 4293 i proszę o oferty. **M. Roszak, Kościan.**

Kupię natychmiast 4288

1 karuselówkę (Karuselldrehbank) 750-1000 mm. rozmiaru tarczy, lecz w dobrym stanie. **JAN MAGER, Kościan.**

Młocarnie szerokomłotne VISTULA
Młocarnie z przymykami
Młocarnie z wałami do gładkiej słomy
Walce, kieraty
Siekacze do buraków
Sortowniki ziemniaków
Maszyny do czyszczenia zboża
Sieczkarnie bębnowe do zapędu mechanicznego stojące i na wozach
Sieczkarnie tarczowe
Koła transmisyjne
Pompy do gnojówki z rurą stalową i wyjmującemi wentylami
Szufle ziemne do transportowania ziemi
wykonuje jako długoletnią specjalność

A. P. Muscate

Fabryka Maszyn T. z o. p.

TCZEW (Pomorze)

4078

Zakłady Przemysłowe

Bronisław Grabski

Łódź, ul. Zakątna 59/61

TELEFON 38-53

Masowy wyrób artykułów metalowych sztancowanych i ciągnionych

Puszki i butelki blaszane do materjałów suchych i płynów. Szabaśniki, rury dymowe i kolana karbowane, szufelki domowe, patelnie, termofory, oliwiarki, irygatory. Okucia budowlane i dla przemysłu włókienniczego.

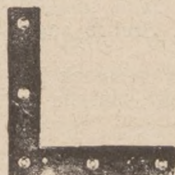

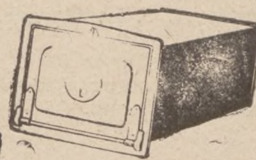
Specjalny dział ekwipunku wojskowego i wyrobów fibrowych.

4195

»WĘGIERSKA GÓRKA«

Górnicza i Hutnicza Spółka Akcyjna

poczta Węgierska Górka **w CIĘCINIE** powiat Żywiec, Małopolska

Telefon: Węgierska Górka 2
Telegramy: Odlewnia Węgierska Górka.

WYRABIA:

Lanożelazne rury i kształtki wodociągowe i gazowe, kielichowe i kołnierzowe o średnicy 40 mm do 1200 mm i długości użytecznej 2,5 do 5 m, według norm polskich i niemieckich.
Odlewy handlowe, jak płyty, ruszty, ramy, drzwiczki, piecyki i t. p.
Odlewy budowlane i kanalizacyjne,
Odlewy maszynowe wszelkiego rodzaju.
Wlewnice (kokile) dla stalowni.

Roczna wytwórczość Odlewni: 10.000 tonn rur
" " " 8.000 tonn in. odlewów.

JAKOŚĆ ODLEWÓW PIERWSZORZĘDNA

Jedyna w Polsce odlewnia rur, urządzona według najnowszych wymagań techniki odlewniczej.

Złoty Medal na I-szej Krajowej Wystawie Budowlanej we Lwowie (5-15 września 1926) za znakomite odlewy żelazne i rury. 4077

Wyłączne przedstawicielstwo na Kongresówkę, Poznańskie i Pomorze:

„ŻELAZO i STAL" SP. AKC.

Warszawa, Marszałkowska 147, tel. 10-14 i 91-98.
Poznań, ul. Ratajczaka 28, tel. 29-18

Tow. Akc.

PRZEMYSŁU METALURGICZNEGO

w POLSCE

Radomsko

Adres telegraf.: „Metal". Telefon nr. 22.

WYRABIA:

DRUT żelazny i stalowy ciągniony, drut miedziowany, drut kolczasty.
GWOŹDZIE wszelkiego rodzaju, sprężyny meblowe, nity żelazne i miedziane.
LINKI z drutu stalowego o wysokiej wytrzymałości do wszelkiego użytku.
ŚRUBY i wkrętki do mebli, podkładki, wkrętki do drzewa żel. i mosiężne, wkrętki kute, śruby jasne do metali.
ŁOPATY i szpadle wszelkich kształtów i gatunków z trzonkami lub bez.
WIDŁY stalowe.
KONSTRUKCJE ŻELAZNE, jako to: dachy, mosty, zbiorniki, pomosty, kolejki przenośne, zwrotnice kolejowe, rozjazdy i zwrotnice tramwajowe, wagoniki, kolejki napowietrzne, dźwigi i krany, szkielety wież kościelnych, taczki żelazne i t. d.

2984

Z rynku metali, żelaza, blachy, drutu, gwoździ i węgla.

METALE I WYROBY METALOWE.

Warszawa, 28. 5. Dom Handlowy A. Gepner w Warszawie, Grzybowska 27, notuje następujące ceny orjentacyjne w złotych za 1 kg: cyna Banca w blokach 15.00, ołów hutniczy 1.55, cynk 1.50, blacha cynkowa zasadn. 1.66, antyman 3.25, aluminium hutnicze 5.25, blacha miedziana zasadn. 4.41, blacha mosiężna 3.70—4.20.

Warszawa, 28. 5. „Elibor" i S-ka Akc. Handlowo Przemysłowa Ł. J. Bonkowski, Warszawa, Mazowiecka 11, notuje następujące ceny loco skład (w zł za 1 kg): Cyna Banca 14.80, aluminium 5.10, ołów, 1.40, blacha cynkowa 1.70, blacha ocynkowana 1.20, blacha dachowa 0.99 żelazna. Żelazo 0.47. belki 0.52, hufnale 31 za skrzynkę, cement 20.50 za beczkę; cegła ogniotrwała 0.22 za 1 sztukę, karbid 68.00 za 100 kg Węgiel górnośląski gruby i kostka zł 44.00 za tonę.

Nowy Jork, 27. 5. Zamknięcie. Cts. za 1 lb. Miedź Lake loco 12⅝ na maj 12¾, lipiec 12.80, Casting rafinery loco 12⅜. Cyna Straits loco 67, — 99% loco 63⅞. Ołów N. Jork loco 6.40. — East St. Louis loco 6.05. Cynk N. Jork loco 6, aluminium 98—99% 26, nikiel w sztabach 35, blacha biała 5½ dol. za 100 lbs., stal Bessemera 20½.

Berlin, 28. 5. Ceny w markach niem. za 100 kg w wolnych obrotach. Miedź elektrolityczna, dostawa zaraz, cif Hamburg, Brema lub Rotterdam 122, miedź rafinada 99—99,3% 119—120, maj Standard 113½—114½, oryginalny miękki ołów hutniczy maj Standart 48—48½.

METALE SZLACHETNE.

Londyn, 28. 5. Zamknięcie. Srebro 26⅜, na dostawę 26¼ d. za 1 uncję. Złoto 84.11½ sh za 1 uncję

Nowy Jork, 27. 5. Zamknięcie. Srebro zagr. 56⅞ cts za 1 oz równy 31.1 gr.

Berlin, 28. 5 Srebro ca 0,900 w sztabach 79—80 Rmk. za 1 kg., złoto w woln. obroc. 2,80—2,82, platyna w woln. obroc. 8½—9¼ Rmk. za 1 gram.

ŻELAZO.

Nowy Bytom, 28. 5. Surówka odlewnicza Huty Pokoju Nr. 1 (Friedenshütte P. G. S.) — reprezentacja Spółka Akcyjna Józef Wdowiński w Warszawie, Sienna 11, cena za tonę 210 zł loco stacja Nowy Bytom.

BLACHA.

Warszawa, 28. 5. „Polska Cynkownia", Warszawa, Piękna nr. 11a, notuje następujące ceny za kg fr. wagon st. Warszawa: blacha ocynkowana I gat. 20 ark. w snopku 1.10 zł, 22ark. w snopku 1,15 złotych.

Z RYNKU DRUTU I GWOŹDZI.

Rozpoczęcie transakcyj wiosennych w dziale drutu i gwoździ nastąpiło w tym roku bardzo wcześnie, gdyż już na początku m-ca kwietnia kupowano na potrzeby budowlane, a ofert napływało coraz więcej.

Jednak po tygodniu ruchu sezonowego już było widocznem, że transakcje nie będą dochodziły do skutku, a nowe oferty wycofywano, tak, iż w rezultacie zawierano umowy tylko na drobne ilości.

Zjawisko to tłumaczono wyłącznie nieprzychylnym stanem pogody, która zupełnie nie sprzyjała normalnemu rozwojowi ruchu budowlanego. Budowle, szczególnie na prowincji postępowały dotychczas b. powoli o gros zakupów odkładano na okres późniejszy. Obecnie zapotrzebowania nadchodzą jeszcze w bardzo skromnych rozmiarach, ale sądząc z zapytań, przypuszczać należy poważne zwiększenie zamówień, chociażby w sezonie letnim.

Odbiorcy korzystają ze znacznych udogodnień zarówno co do rabatów, jak i warunków płatności. Zależnie od warunków płatności i specyfikacji zakupu udziela się do 5% rabatu od cen cennikowych. Odbiorcy stali i pewni korzystają z udogodnień co do rozmiarów kredytu. Płacący gotówką uzyskują 2% skonta.

Ceny zasadnicze pozostają bez zmiany: gwoździe 9 zł za skrzynkę, druty jasne 60 zł za 100 kg, cynkowane 73 zł.

WĘGIEL.

Warszawa, 28. 5. Na tutejszej giełdzie węglowej nastrój panuje słabszy. Nikt z odbiorców nie zakupuje większych ilości, gdyż jest na to jeszcze zawcześnie. Płacono za tonę węgla opałowego fr. st. Warszawa zależnie od jakości, gatunku i pochodzenia: węgiel gruby 38—43 zł, kostka 1 40 do 45 zł.

RYNEK TOWAROWY NA SUROWCE I ARTYKUŁY TECHNICZNE DLA PRZEMYSŁU METALOWEGO.

Ceny hurtowe na surowce i artykuły techniczne dla przemysłu metalowego w dniu 20 maja 1927 roku w złotych (podług danych S. A. „Zjednoczeni Polscy Przemysłowcy Metalowi").

a) za 1 tonę franco wagon stacja załadow.:

	Zł gr.
Surówka „Starachowicka" (fr. wagon huta) Nr. 0	210,—
Surówka „Starachowicka" (fr. wagon huta) Nr. 1	200,—
Surówka „Starachowicka" (fr. wagon huta) Nr. 2	190,—
Surówka odlewnicza „Chlewiska" na węglu drzewn.	— —
Surówka odlewn. „Stąporków" (loco huta) Nr. 0	— —
Surówka odlewnicza „Stąporków" Nr. 1	220,—
Surówka odlewnicza „Stąporków" Nr. 2	215,—
Surówka odlewnicza „Stąporków" Nr. 3	210,—
Złom żeliwny (fragment lany)	165,—
Żelazo handlowe krajowe	350+2%
Bednarka gorąco walcowana	422,5+2%
Bednarka zimno walcowana	— —
Walcówka (drut okrągły od 5½ do 13 mm. kwadratowy od 5¼ do 8 mm.)	397,50
Blacha (cena zasadnicza) gruba 5 mm. i wyżej	432,5+2%
Blacha cienka do 5 mm.	525+2%
Koks karwiński	62,—
Koks górnośląski, twardy	39,80
Koks górnośląski, miękki	39,80
Węgiel kowalski, myty, cieszyński	62,—
Węgiel górnośląski, gruby	32,60
Węgiel dąbrowski, gruby	30,70
Cegła ogniotrwała, normalna	97,5
Cegła ogniotrwała, kopulakowa	107,50
Glina ogniotrwała, mielona	60,—
Mączka szamotowa	80,—
Zaprawa szamotowa	70,—
Kamień wapienny	7,—

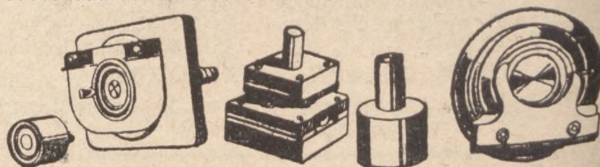
„WULGUM" właściciel A. Kwiatkowski, Poznań Wielkie Garbary 8.

F-a powyższa wystawiająca także na Targach — w Wieży Górnośląskiej, szczególnie każdemu podpadła, że w stoisku stale obecną była żywa reklama zupełnie tak szczelnie opakowana oponami, jak to wskazuje klisz tej firmy w dzisiejszem ogłoszeniu To też artykuły jej, jak gumy rowerowe i samochodowe, jako wyroby znanych o sławie światowej fabryk znalazły wielkie zainteresowanie i firma pozyskała na Targach wielu nowych odbiorców. Stara to prawda, że towar doskonały nieraz może cokolwiek droższy, przyczynia się do powiększenia obrotów i powodzenia przedsiębiorstw.

1 MOTOR

8 K. M 440 woltów, 1350 obr. fabr. A. E. G. prawie nowy z opornikiem i szynami **za 1400 zł na sprzedaż.**

A. ENGLERT
Poznań, ulica Głogowska 53. 4301

Gustaw Wegner, Alt Harzdorf
koło Reichenberg'u (Czechosłowacja)

Obrzynacze. Matryce. Kombinowane wyciągi. Automatyczne obrzynacze. Wyciskarki gwintowe i maszyny redukcyjne

Zastępca na Polskę:
K. PIPE, PRZEMYŚL, ulica Długosza nr. 4
4198